

44
72

FLACĂRA

ANUL XXI
NR. 908
28 OCTOMBRIE 1972

În

șapte

zile

...Așadar, din nou ploaie; urită, insistentă, rece. Și, ca și cum asta nu ar fi fost suficient, în unele zone ale țării a căzut și lapoviță. Toamnă potrivnică unui an agricol rodnic. Abundența precipitațiilor și revărsarea unor râuri au provocat inundarea unor însemnate suprafețe de teren, au adus pagube materiale și au diminuat producția agricolă a unor unități de stat și cooperatiste.

Cu toate vitregiile naturii, se poate aprecia totuși că bilanțul rezultatelor obținute în agricultură este pozitiv, că recoltele obținute în țara noastră în acest an sînt bune. Producția de grâu la hectar a atins nivelul cel mai înalt pe care l-a cunoscut agricultura românească de-a lungul întregii istorii a țării. Se estimează o producție satisfăcătoare la porumb și plante tehnice, legume și fructe, precum și în zootehnie. Este locul să spunem că aceste rezultate au fost posibile datorită condițiilor tot mai bune create agriculturii de statul nostru, mecanizării muncilor agricole, sporirii cantității de îngrășăminte chimice utilizate, datorită unei mai bune organizări a muncii în unitățile agricole socialiste și — așa cum subliniază Mesajul tovarășului Nicolae Ceaușescu — «în primul rînd, vredniciei țărănimii cooperatiste, mecanizatorilor și specialiștilor, tuturor oamenilor muncii de la sate». Dovedesc rezultatele obținute justetea politicii agrare promovate de partidul nostru, a hotărîrilor Congresului al X-lea, realismul obiectivelor planului cincinal, precum și a angajamentelor de depășire a acestora. Ele reflectă superioritatea agriculturii noastre socialiste, resursele de care dispune această importantă ramură a economiei naționale pentru creșterea nivelului de trai al poporului, pentru înfăptuirea programului privind făurirea societății socialiste multilateral dezvoltate.

În ședința sa din 23 octombrie, Comitetul Executiv al C.C. al P.C.R. a constatat că există condiții ca în acest an să se realizeze o bună aprovizionare a populației, superioară celei din anul trecut, și a dat indicații Ministerului Comerțului Interior, Ministerului Agriculturii, Industrii Alimentare și Apelor și celorlalte organe interesate să ia toate măsurile pentru a se asigura realizarea integrală a prevederilor stabilite în program, să îmbunătățească activitatea de servire a populației cu produse agroalimentare și alte mărfuri de consum. Fiecare dintre noi, cei ce obișnuim «să facem piața», am constatat în hale, tonele etc. sortimente bogate și indigestabile din mărfurile specifice sezonului. Mai sînt nereguli în manipularea acestora, în buna lor repartizare. Tocmai de aceea partidul a chemat la o mai bună organizare în acest domeniu.

Zilele trecute au fost date publicității decretele privind majorarea actualelor alocații de stat pentru copii, precum și acordarea unor ajutoare mamei cu mulți copii. Adăugîndu-se măsurilor adoptate în 1969 și 1971 privind majorarea alocației de stat pentru copii și îmbunătățirea regimului de acordare a acestora, prevederile celor două decrete demonstrează din nou consecvența cu care este înfăptuit ansamblul de măsuri stabilit de Congresul X și Conferința Națională a partidului în direcția îmbunătățirii continue a traiului populației. Sînt toate acestea încă o expresie a faptului că partidul vede în ridicarea bunăstării poporului țelul suprem al politicii sale, sensul fundamental al întregii opere de făurire a noii ordini sociale.

Binele și mai binele nostru stau în puterea noastră, în hărnicia noastră, sînt direct condiționate de rezultatele muncii tuturor și ale fiecăruia în parte. Am dovedit în atîtea rînduri că știm să ne mobilizăm forțele pentru a învinge greutățile. Este ceea ce se cere și în această toamnă. În Mesajul adresat de tovarășul Nicolae Ceaușescu țărănimii cooperatiste, mecanizatorilor și specialiștilor, tuturor lucrătorilor din agricultură se spune: «Folosii fiecare ceas bun de lucru, utilizați toate mijloacele materiale de care dispuneți, mobilizați elanul și hotărîrea oamenilor muncii pentru încheierea în cel mai scurt timp a acțiunii de recoltare». «Acționați, de asemenea, energic, pentru pregătirea pămîntului în vederea încheierii rapide a însămînțărilor de toamnă... «Luați toate măsurile pentru creșterea producției animale! Pe primul plan puneți acum stringerea și depozitarea furajelor, pregătirea iernării animalelor». Sînt chemări care dinamizează energiile și elanul fiecărui om care, în aceste zile, poate aduce o contribuție la încheierea cu succes a lucrărilor agricole de toamnă.

Petru ISPAS

Marti, 24 octombrie 1972

săptămîna în imagini

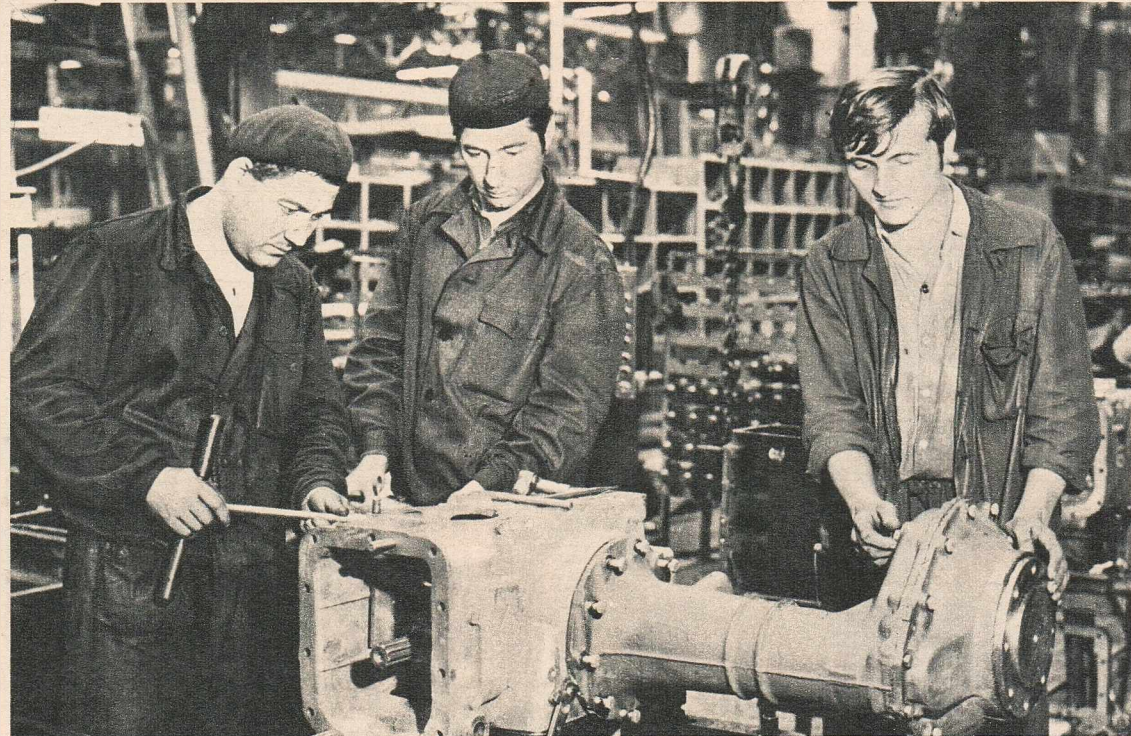

În valea Jiului rezultatele valoroase nu se lasă așteptate

Minerii din exploatarea Centralei carbonifere Petroșani au trecut neîntîrziat la aplicarea în viață a prețioaselor indicații date de secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, cu ocazia recentei vizite de lucru efectuate în Valea Jiului. Chiar în primele 15 zile ale lunii în curs ei au reușit să sporească producția de cărbune cu 20 000 tone față de aceeași perioadă a lunii septembrie.

Se depun eforturi susținute în privința asigurării realizării ritmice a sarcinilor de plan, întăririi disciplinei în producție, introducerii unor tehnologii noi și folosirii integrale a tuturor mijloacelor mecanizate existente.

La Lupeni, de pildă, întrecerea socialistă în cinstea celei de-a XXV-a aniversări a Republicii cîștigă tot mai mult amploare. La fel și la Petrila, unde o vastă acțiune inițiată de comuniști, care-și propune ca fiecare sector, fiecare brigadă să-și îndeplinească zilnic planul, este îmbrățișată de toate colectivele de mineri. Mai menționăm întrecere pentru titlul de «Brigadă cu cea mai mare viteză de avansare» și acțiunea de larg ecou ce-și propune obținerea patru cîmpuri pe zi, la abatajele camerei. Un prim rezultat al acestei efervescențe creatoare: zilnic se obțin peste plan circa 2 000 tone cărbune.

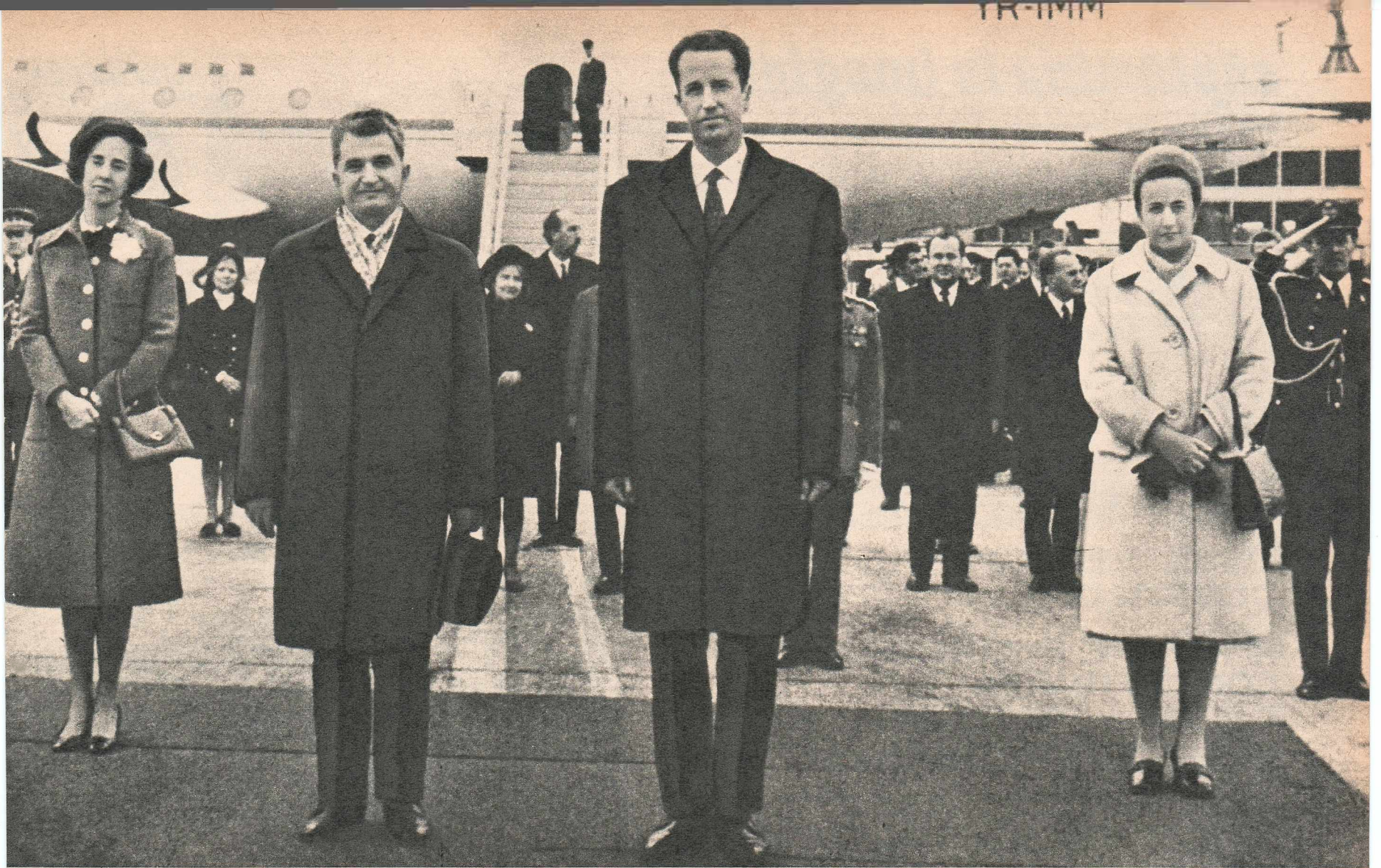

Inteligența tehnică în acțiune

Acțiunea de autoutilare a înregistrat la Uzina «Tractorului» din Brașov succese remarcabile. Colectivul întreprinderii și-a propus să realizeze utilaje și piese în valoare de 60 milioane lei sau cu 45 la sută mai mult decît în 1971. În acest sens, pentru stimularea inițiativei și inteligenței

creatoare, luna octombrie a fost declarată «luna inovatorului». Rezultatele obținute pînă în prezent se dovedesc de bun augur: pînă în prezent, economiile obținute printr-introducerea în producție a inovațiilor și invențiilor brevetate se cifrează la peste 15 milioane lei.

La sosire, pe aeroportul din capitala Belgiei.

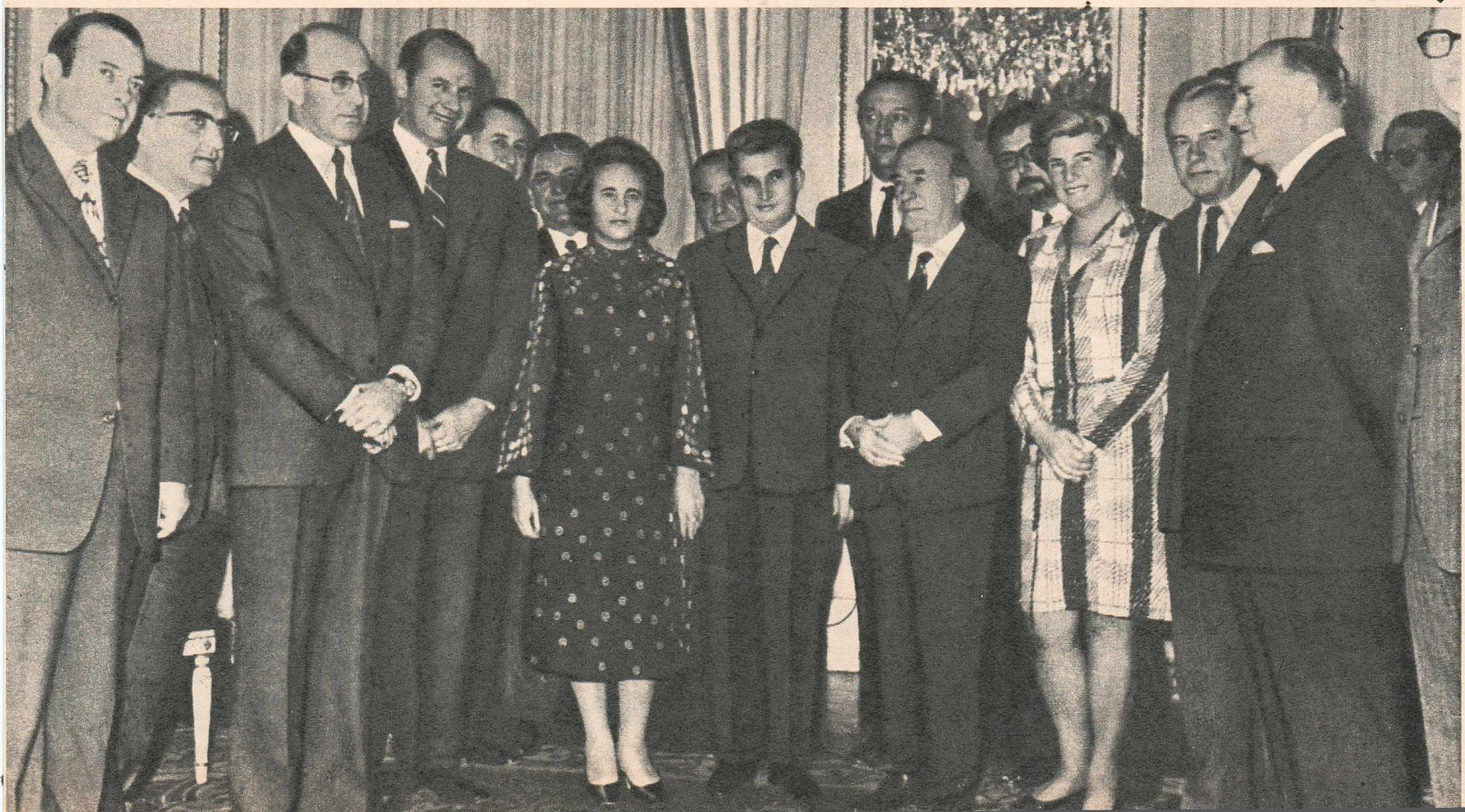
VIZITA PREȘEDINTELUI NICOLAE CEAUȘESCU ÎN BELGIA ȘI LUXEMBURG

În cursul acestei săptămîni, președintele Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România, Nicolae Ceaușescu, împreună cu tovarăsa Elena Ceaușescu, întreprins vizite oficiale în Belgia, la invitația regelui Baudouin I și a reginei Fabiola, și în Marele Ducat de Luxemburg, la invitația Marelui Duce Jean de Luxemburg și a Marii Ducese Josephine-Charlotte. Expresii ale bunelor raporturi statornicite de-a lungul vremii între țările și popoarele noastre, aceste vizite s-au desfășurat într-o atmosferă de stimă și cordialitate reciprocă, marcînd un moment

memorabil, o nouă etapă în dezvoltarea relațiilor economice, politice, științifice și culturale româno-belgiene și româno-luxemburghize. Totodată, aceste vizite se înscriu ca un factor de seamă în promovarea cauzei înțelegerii între popoare, a păcii și securității în Europa și în întreaga lume.

În pagina de față publicăm primele fotografii care ne-au parvenit pînă la încheierea ediției.

În mijlocul membrilor Grupului parlamentar Belgia—România.

Cooperatorilor din Bragadiru, jud. Ilfov, grădina de legume le-a adus importante venituri. Pentru a nu lăsa însă roadele muncii să fie dijmuite de vremea nefavorabilă, cooperatoarele din sectorul legumicol folosesc din plin fiecare zi-lumină pentru stringerea legumelor de sezon.

SE IMPUNE, ÎN CONTINUARE, CONCENTRAREA TUTUROR FORTELOR LA RECOLTAT ȘI SEMĂNAT

Mesajul însuflețitor al secretarului general al partidului, adresat țărânimii cooperatiste, mecanizatorilor și specialiștilor, tuturor lucrătorilor din agricultură cu prilejul «Zilei recoltei», a declanșat o și mai mare intensificare a muncii în vederea strîngerii și depozitării fără pierderi a întregii recolte. Totodată, în ciuda timpului capricios, se desfașoară din plin campania de însămințare a orzului și grîului, acțiune prioritară în această perioadă. La data închiderii ediției noastre, au mai rămas de însămințat circa 80 000 ha prevăzute a fi cultivate cu orz și peste un milion de hectare din cultura de grîu.

Întrucît epoca optimă din punct de vedere agrotehnic pentru semănat a fost depășită sau este în curs de expirare, în multe județe ale țării se impune luarea de urgență a tuturor măsurilor menite să ducă la încheierea campaniei de însămințat. Pentru aceasta e nevoie de folosirea la maximum a tuturor tractoarelor și semănătorilor, încărcarea lor cu două schimburi, astfel încît munca să nu înceteze nici ziua, nici noaptea.

În plus, dat fiind faptul că temperatura va fi în scădere și noaptea va cădea brumă, se impune luarea tuturor măsurilor de prevenire a vătămării legumelor neculesse sau neridicate din grădinile de zarzavat.

sporuri zilnice de 700 grame pe cap de vită

E lesne de explicat cum reușesc cooperatorii de la C.A.P.-Turnișor, județul Constanța, să depășească an de an producția de lapte și de carne, dacă vom sublinia un singur amănunt: față de planul anual de 1 950 tone furaje însilozate s-a înregistrat încă de pe acum o depășire de 650 tone. «Unitatea noastră are 500 de capete vită achiziționate

de la cooperativele agricole din jur — ne-a declarat inginerul-șef Laurențiu Andronescu. Noutatea e următoarea: noi le primim la o greutate de 50-100 kg și trebuie să le predăm cînd ating 350 kg. Datorită grijii și priceperii zootehniștilor conduși de inginerul Nicolae Dobre, ferma obține sporuri zilnice de peste 700 g pe cap de vită».

Pentru a încheia în timp optim semănatul grîului la C.A.P.-Lișteava, jud. Dolj tractoarele lucrează nu numai în timpul zilei ci, la lumina farurilor, chiar și noaptea întreagă.

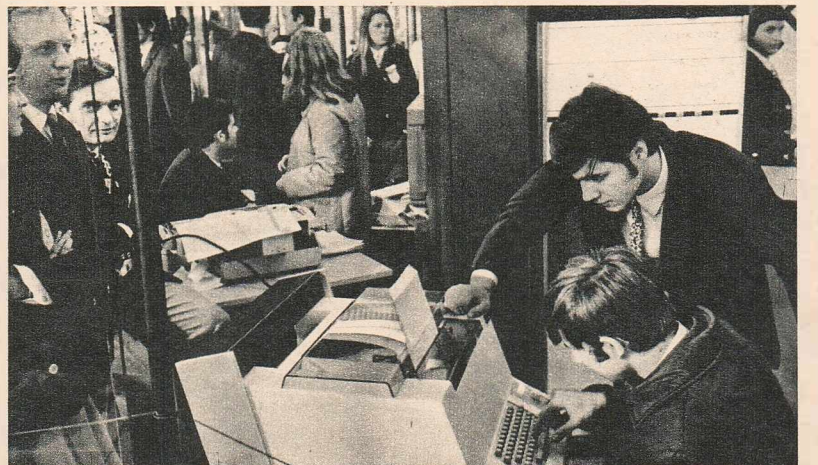

muncă de milioane

Aflăm că și petroliștii din schelele de extracție Moreni și Tîrgoviște își onorează așa cum se cuvine sarcinile de plan. În cinstea sfertului de veac de Republică ei au reușit ca printr-un efort de exploatare rațională a sondelor, prin menținerea debitelor prevăzute pe fiecare instalație, printr-o atență și continuă verificare a utilajelor pe întregul flux tehnologic, să realizeze, peste angajamentul anual, economii de circa 2 500 000 lei.

realizare de vîrf în industria electronică

De o atenție deosebită din partea vizitatorilor T.I.B. s-a bucurat calculatorul electronic de capacitate mică F.C. 32. «Este una din realizările de vîrf ale industriei noastre electronice» — ne-a declarat ing. Emil Tudor, de la Institutul de cercetări și proiectări pentru tehnică de calcul, șeful colectivului care a realizat acest calculator. Primul calculator electronic românesc de concepție proprie se aliniază cu cîste alături de produsele similare realizate de țări cu o tradiție mai veche. «S-au rezolvat probleme, atît de concepție, cît și de construcție, care dovedesc capacitatea tehnică a proiectanților și constructorilor români și succesul obținut constituie premisa solidă pentru obținerea unor rezultate superioare în viitorul apropiat. Construcția înainte de termen a acestui tip de calculator cu performanțe superioare constituie un răspuns prompt recomandărilor făcute de conducerea superioară de partid în domeniul realizării de echipamente necesare introducerii pe scară largă a prelucrării automate a informațiilor.

COPERTA NOASTRĂ

Colectivul Institutului PROIECT-București, antrenat în întrecerea socialistă în cinstea celei de-a XXV-a aniversări a Republicii, muncește cu entuziasm pentru realizarea sarcinilor de proiectare.

Fotografie de
S. STEINER

Prezentarea artistică:
V. OLAC

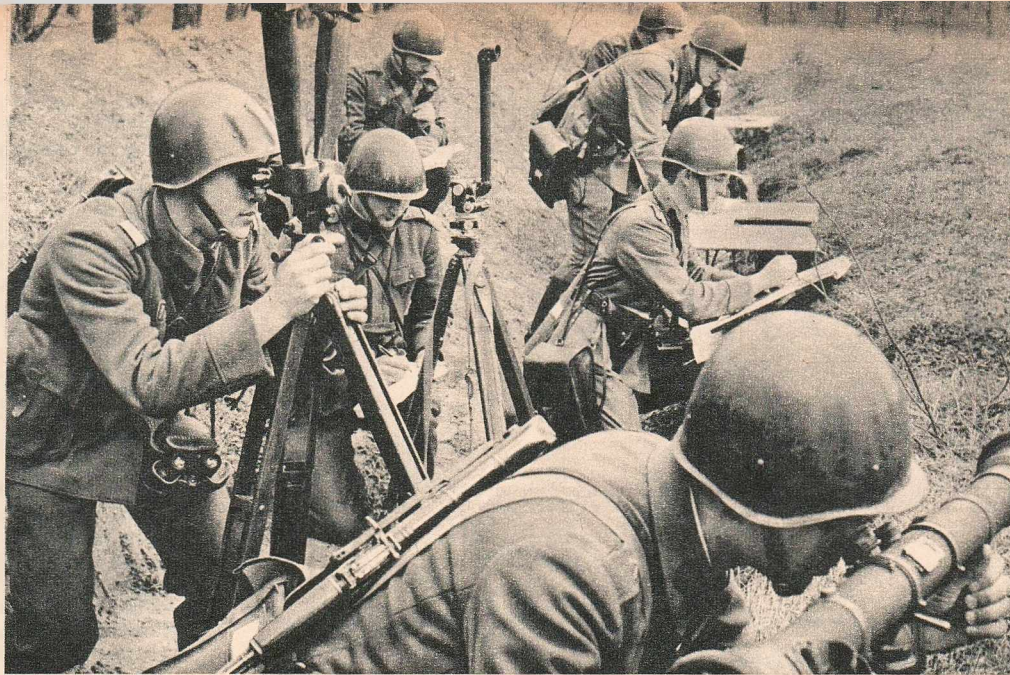
FLACĂRA. Redacția: București,
Piața Științei 1, Sectorul 1,
Casa poștală 4112. Of. 33
Telefon 17.60.10—int. 1744
TIPARUL executat la Combi-
natul poligrafic «Casa Științei»

vechea cetate de scaun întinerită de cântarea celor mai tineri poeți

Aflat la cea de-a treia ediție, Festivalul național de poezie al elevilor «Testamentul literar», desfășurat la Tîrgoviște și organizat de Comitetul municipal U.T.C., Comitetul municipal de cultură și educație socialistă și Societatea literară «Alexandru Vlahuță», s-a desfășurat sub semnul apropiatei sărbătoriri a Republicii.

Manifestările au cuprins în afară de recitalul «Laudă României socialiste», alcătuit din cele mai valoroase creații ale elevilor din peste 25 de județe, și dezbateri cu privire la locul revistelor școlare în viața culturală a liceelor.

DE ZIUA ARMATEI

25 octombrie — Ziua forțelor armate. Ca în fiecare an gândul întregului popor s-a îndreptat spre vajnicii apărători ai cuceririlor revoluționare ale poporului muncitor.

«fiecare muncitor, tehnician, inginer—un inovator»

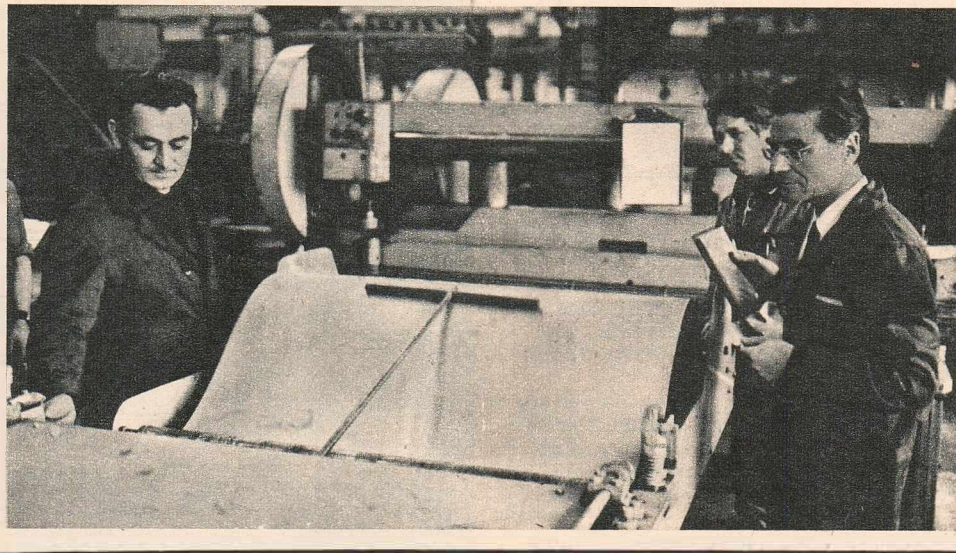
Uzina de mașini electrice din București a realizat peste planul primelor trei sferturi de an o producție care reprezintă contravaloarea a 2 000 de motoare electrice de mărime medie. Totodată s-au re-proiectat și s-au introdus în fabricația de serie produse noi, cum ar fi grupul de sudură de 125 amperi, care a fost premiat în vara aceasta cu medalia de aur la Tîrgul internațional de la Plovdiv, sau noul convertizor de sudură CS-315 amperi, expus și la cea de-a doua ediție a T.I.B.

Paralel cu lupta pentru modernizare, re-proiectarea produselor se face astfel încît consumurile de materiale să fie minime în raport cu puterea pe care trebuie să o dezvolte fiecare mașină. În același timp, în atenția proiectanților stă și reducerea consumului de materiale din

import prin asimilarea unor noi materiale electroizolante fabricate în țară, ceea ce determină realizarea unor importante economii de materiale și de fonduri valutare.

Alte economii, care însumează multe milioane, au fost obținute prin ampla acțiune de autoutilare. În fotografie, una din multele mașini realizate în uzină: instalația automată de tăiat tablă silicioasă (construită de un colectiv condus de ing. Al. Nistor) prin care se obțin economii de materiale prin precizia de tăiere de circa 400 000 lei anual.

Vom nota în continuare că inițiativa lansată de Comitetul de partid al uzinei: «Fiecare muncitor, tehnician, inginer — un inovator» a stimulat capacitatea creatoare a colectivului care s-a concretizat în peste 100 de inovații.

constructorii clujeni, la înălțime

Anul acesta, în cartierul Mănăștur din Cluj, constructorii au avut sarcina de a realiza 2 635 de apartamente. Ei și-au onorat cu cinste atît angajamentele inițiale cît și pe cele reînnoite în cinstea Conferinței Naționale a partidului și a zilei de 30 Decembrie: 6 blocuri au fost date în folosință înainte de termen, 1 000 apartamente se află în stadiul de finisaj, iar planul valoric a fost depășit cu 5 400 000 lei.

În aceste condiții colectivul Grupului de șantier nr. 5 se preocupă de pregătirea condițiilor realizării planului pe anul viitor, cînd va avea de construit 2 933 apartamente, 2 licee și un complex comercial, urmărindu-se creșterea industrializării lucrărilor cu 25%, creșterea capacității poligonului de prefabricate și a posibilităților de utilizare intensă a cofrajelor glisante.

teze și paranteze

de Aurel BARANGA

beția de cuvinte

Urmărind proza noastră gazetărească — deși nici cea literară nu e ferită de păcate similare — te uimești de gradul ebrietății vorbelor, ajunse, nu rareori, la deșănțare. În locul unui substantiv, elocvent și bine găsit, se întrebunțează șapte, folosite fără necesitate, în disprețul sinonimiei și al pleonasmului, în locul unui singur adjectiv se dezlănțuie nouă, spre asfixia frazei, năclăită pînă la desfigurare. Propoziția simplă a dispărut cu desăvîrșire. Titu Maiorescu, autorul ilustrului articol «Beția de cuvinte» ar fi ispitit să modifice titlul studiului său, în favoarea unui termen contemporan: «Drogul vorbelor». Fenomenul nu m-ar alarma dacă nu s-ar petrece pe socoteala clarității și a sensurilor unor «materiale» ce s-ar cuveni să ajungă la cititori în deplina lor limpezime, dacă n-ar pune în circulație o limbă stîlcită, de o ridicolă aproximație. Aglomerarea nediferențiată duce la confuzie, excesele sînt, întotdeauna, derizorii. Nenumărate «inovații» de stil, recente, ofensează bunul-simț și stîrnesc risul. Astfel, verbul «a face» începe să fie ocolit. «A efectua» pare mai nobil. Numai că citeșc insistent că X «a efectuat» o lectură, sau că Y «a efectuat» o călătorie, spre ilaritatea mea absolută. Tudor Arghezi scriind odată despre un poet mediocre și un gazetar pretentios spunea că «întinde punctul pe pagină». Același punct se dilată nu o dată, astăzi, pe dimensiunea a cincisprezece minute de emisie la televiziune, spre stupefacția spectatorilor năucii. Ai toată bunăvoința să urmărești un reportaj, interesant prin temă, și sucumbi sub avalanșa unor cuvinte inutile, sub bombardamentul unor vorbe golite de orice conținut. Exista, odinioară, în presa noastră literară un gen, doar aparent subaltern: parodia. Ar trebui reinventat pentru eficiența lui, nu odată verificată. Toată această beție de cuvinte, disimulînd o totală vacuitate de gândire, se cere trecută pe sub furcile unei ridiculizări publice. Mitocănia — fiindcă la mijloc e vorba de o evidentă grosolanie a spiritului — nu poate fi combătută decît cu arma risului. Caragiale a făcut-o la vremea lui cu o artă genială. De o asemenea subtilitate și pătrundere că a ajuns la un paradox august. Modelele lui nea Iancu au dispărut, dar paginile sale, în care le-a nemurit limbajul, tind spre eternitate.

Mai presus decît orice mașină...

de H. MIHAI • Fotografii de Ion PREDOȘANU

Dialogul a debutat sub semnul unei nedumeriri:

— Să scrieți despre mine? De ce tocmai despre mine? Mai sînt destui care își fac treaba.

Intervenția secretarului de partid:

— Hai dom'le, hai nea Costele, ești de 22 de ani în întreprindere, te știe toată lumea...

Colegul lui nea Costel, adică al lui Constantin Lăcraru, matrișterul Iordan Băcanu, adaugă:

— Așa e dînsul, se lasă greu. Dar de spus are ce spune, doar aici l-am apucat, și-o clipă nu l-am văzut sfînd locului.

— Parcă tu poți să stai? Și, har Domnului, ești în întreprindere cam tot de atîția anișori ca mine.

— Îi cunoscusem cu puțin înainte într-una din secțiile Uzinei de mecanică fină-București. Mă însoțise secretarul comitetului de partid, inginerul Petre Dobrescu. «Aș vrea să-i cunoașteți. Și, cine știe, poate să scrieți ceva despre dînșii. Sînt dintre acei care vorbesc puțin dar fac foarte mult. Serioși, pasionați după meserie. Ce mai, indispensabili».

M-a urmărit această succintă caracterizare. Și acest suprem elogiu, formulat totuși atît de sobru: «sînt indispensabili». Am vrut să aflu mai mult, am insistat pe lîngă cei doi, altfel destul de taciturni.

— Am 22 de ani de cînd lucrez în uzină (Const. Lăcraru). E mult? E puțin? Știu doar atît: că aici am vrut să muncesc și în așa fel încît oricine să spună: «Iată un om care-și face meseria așa cum trebuie, un om potrivit la locul potrivit».

— Și n-ai fost tentat niciodată să plecați? Nu vi s-a oferit prilejul? O muncă mai ușoară, poate mai bine plătită...

— Nu, sincer nu. Cît despre «ocazii», «situații», au fost, cum să nu. Puteam să optez pentru o muncă de birou, într-o perioadă mi s-a propus să fiu scos din producție pentru a mă dedica unor activități cu caracter obștesc. De fiecare dată am refuzat. Simțeam că locul meu este aici, în secțiile acestea pe care le-am văzut crescînd de la un an la altul, între oamenii pe care-i cunosc și-i înțeleg și care la rîndul lor mă cunosc și mă înțeleg.

— Of, cuvinte mari! Cît aș vrea să le ocolesc. Dar, iacătă că nu reușesc. Și eu am pus pasiune, ei da, pasiune în meserie. Am dorit din tot sufletul să devin matrișter, matrișter respectat, să-mi fac meseria astfel încît oricine să poată spune: «Asta știe meserie, nu glumă!» (Iordan Băcanu).

— Se poate face pasiune pentru meseria de matrișter?

— Da, uite că se poate! Știi, matala, ce simt eu și alții cînd din cîteva calcule și schițe reușim, nu o dată trudnic, să încropim o matrișă perfectă? Să corespundă perfect calculelor, ba să aduci și corectări schițelor, apoi să urmărești turnarea piesei, să aștepti cu sufletul la gură măsurătorile și calculele de precizie care te judecă necruțător, îți judecă munca, anii, părul care a început să-ncărunțească? E o-ncredare care-mi place. În ea mă verific necontenit: «Mai știi meserie? Nu m-am plafonat? Ce mai am de făcut ca totul să iasă așa cum trebuie?»

— Acuma să vă spun ceva. Tot ce-a zis nea Băcanu este exact (Const. Lăcraru). Numai să nu se înțeleagă că nouă, vezi Doamne, numai de reușita noastră profesională ne pasă. Pînă la urmă, după rezultatele secției, ale întreprinderii ești judecat. D-aia nu-i de ajuns să faci tu treabă, trebuie să-i ajuți și pe ceilalți, pe tovarășii tăi, ba în anumite cazuri să-i și obligi. Uite, cazul meu (că n-am ce face, tot despre mine trebuie să vorbesc!). Sînt matrișter calificat. Numai că în '64, cînd uzina a început să producă mari cantități de cuțite de strunguri—acum, practic, aprovizionăm întreaga țară și exportăm masiv—tovarășii din conducere mă cheamă și-mi zic: «Uite, trebuie să punem pe picioare secția cuțite. Ne-am gîndit la tine. Ce zici, accepți?» Mie-mi place meseria mea, dar puteam să refuz? Oamenii se bizuiau pe mine și pe alții ca mine și așa m-am recalificat și m-am apucat să fabric cuțite de strunguri. Din ce în ce mai complicate, din ce în ce mai numeroase. În '64, 250-300 pe lună, în '71, 60 000, în acest an, dublu. Am reușit să realizăm cuțite de strung cu plăcuțe amovibile care pînă de curînd le importam. Sigur, creșterile acestea spectaculoase n-ar fi fost posibile fără introducerea unor mașini noi, dar vă întreb eu pe dv., s-ar fi obținut ceva deosebit, ceva asemănător, cu toate aceste mașini noi, dacă la pupitrele lor ar fi fost niște oameni indiferenți ori nepricupuți și nu 37 de tovarășii care cu toții s-au

calificat la locul de muncă, învățînd o nouă meserie fiindcă așa trebuia, spre binele uzinei?

...Prin secții, mulți tineri, unii aproape copii. Cu părul vilvoi, cu părul tuns, unii vorbăreți, agitați, alții mai reținuți, concentrați asupra muncii lor. Firesc, vine vorba de acest «schimb» iminent.

— Aș vrea să le insuflu și lor dragoste pentru meseria aleasă. Să le trezesc acea mîndrie sfîntă pentru titlul de muncitor (Const. Lăcraru).

— Să fie aidoma fraților lor mai mari ori părinților, care în condiții infinite mai grele au învățat meserie și s-au călit în înfruntarea cu greutățile de tot felul.

— Noi așa ne-am format: în respectul pentru meserie și-n sentimentul că numai uniți reprezentăm ceva (Iordan Băcanu).

— Asta sună parcă a reproș adresat tinerilor...

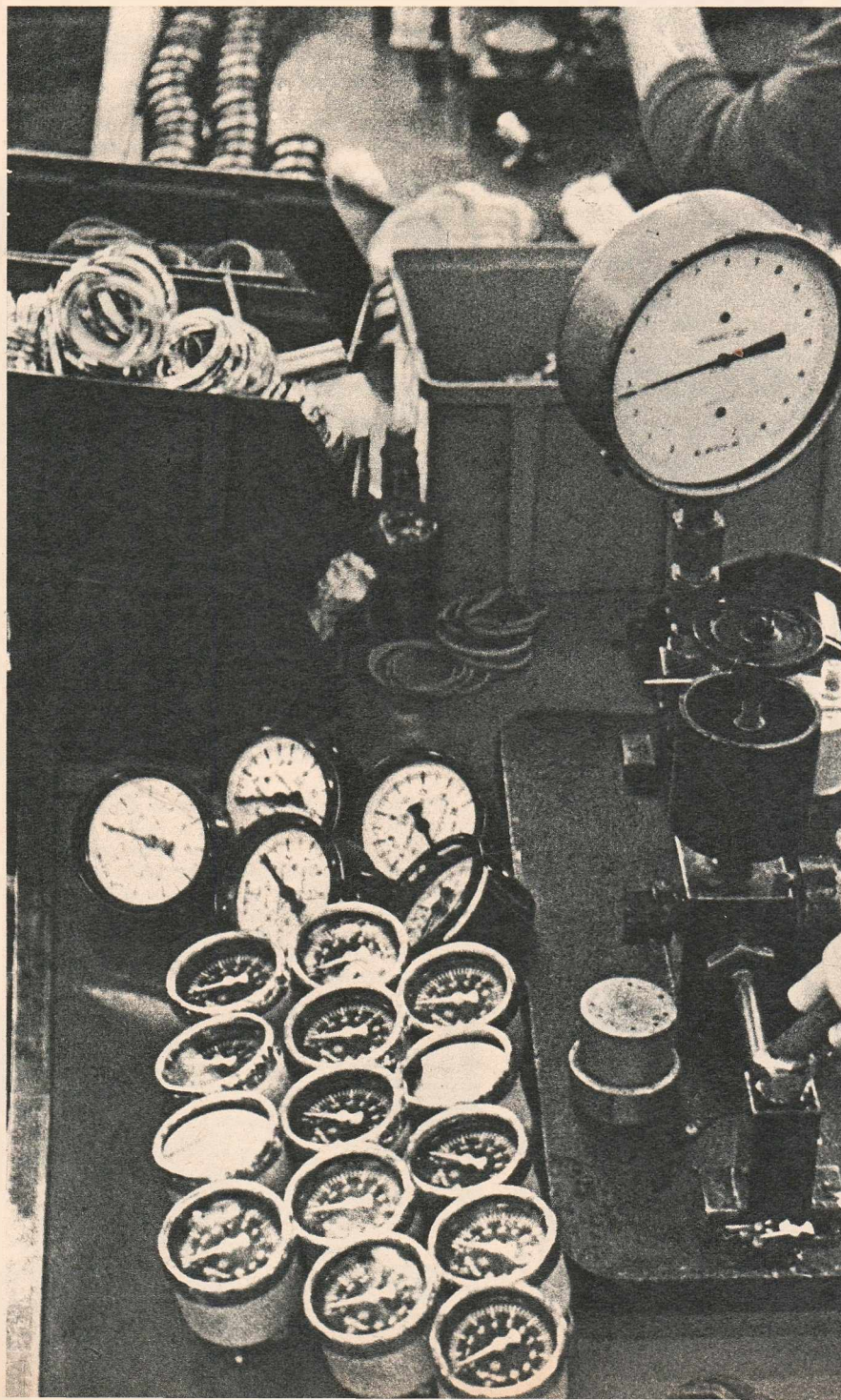
— Nu, sînt majoritatea băieți buni. Ascultă de maiștri, sînt harnici. Numai că mai întîlnim, și nu puțini, dintre aceia care îi simți că nu vor face prea mulți purici p-aci (Const. Lăcraru). Nu că ar comite cine știe ce năzbîții.

Unii dintre ei muncesc chiar bine, dar îi vezi că peste un an, doi, cînd termină liceul, vin la tine și-ți spun: «Maistre, vreau să plec!» Și atunci te dumirești cu tristețe că băiatul n-a iubit destul de mult meseria, că-l tentează nu știu ce post de funcționăraș, că s-a scîrbit de bomfaier ori șalbă. «Șalbă, bomfaier», vorba vine, cînd dispunem de atîtea mașini noi, perfecționate, mai mare dragul să lucrezi cu ele. Și atunci stai și te întreb: ce a căutat aici doi ani? Și poate fi el sigur că în noul serviciu va face treabă, ori va trece și prin acesta ca rața prin apă și tot așa, incurcîndu-se pe sine și pe alții?

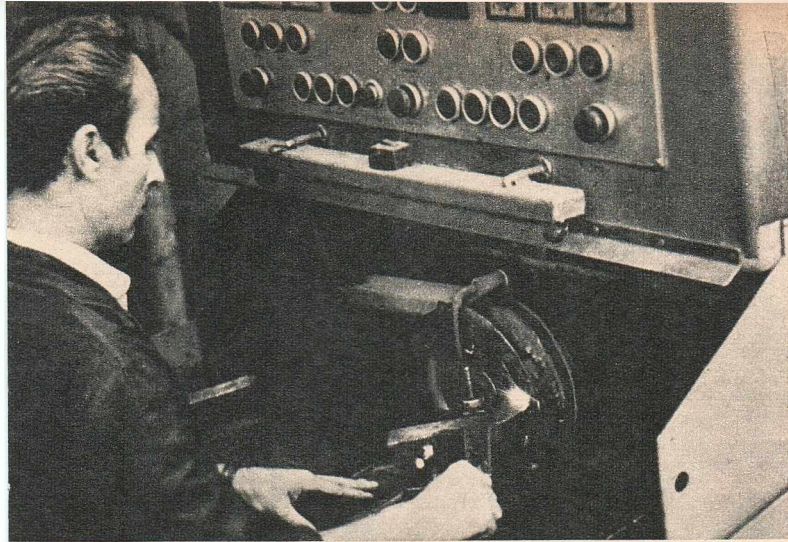
— Avem sarcini mari, uzina noastră se dezvoltă neîntrerupt, s-au cheltuit milioane pentru dotarea ei cu mașini moderne. Ne-am propus ca sarcinile de plan să le îndeplinim pe anul în curs în jurul datei de 1 decembrie. Și în secțiile matrișerie și cuțite de strung să obținem economii peste plan de 500 000 și, respectiv, 1 300 000 lei. Oamenii chemați să le strunească și să le silească să producă tot mai mult și mai bine trebuie nu numai să le cunoască mecanismul intim, ci să le și iubească.

Creionul ezită. Cui aparține această ultimă intervenție? Matrișterului Iordan Băcanu, ascuțitorului, prin forța împrejurărilor, fost și el matrișter de elită, Constantin Lăcraru? Secretarului de partid? Altcuiva?

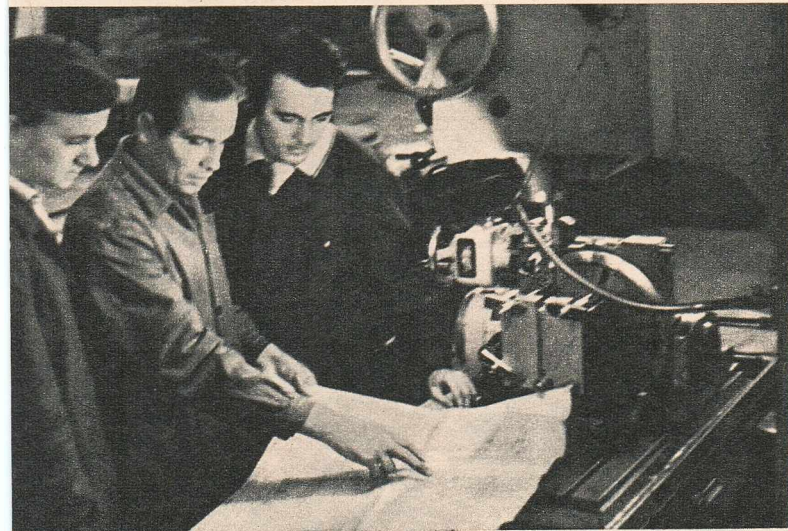
Cred că tuturor. Și încă altora asemeni lor care cu luciditate, cu gravitate și-au ales dintr-un început profesia, locul de muncă, cinstindu-le așa cum se cuvine.

«Mașina e moartă,
oricât de modernă ar fi,
dacă omul care-o supraveghează
n-o cunoaște
și, mai ales,
n-o iubește»
(Constantin Lăcraru).

«Matrișerul în felul
lui e un artist.
Dintr-o schiță
și câteva indicații
el trebuie să vadă piesa,
s-o materializeze»
(Iordan Băcanu).

O altă cunoștință
a noastră,
etalonista Jana Dumitrescu.
Minuția și seriozitatea
cu care montează
manometrele
s-au transmis
celor citorva zeci
de tinere fete
din secția respectivă.

dialog cu cititorii

de H. DONA

Cititorii *Septimiu Alimănescu* (Tîrgoviște), *C. Pascu* (Brăila), *N. Clenciu* (București), *S. Guriță* (Turnu Severin) și *Tiberiu Moisescu* (Arad) — și alături de ei toți ceilalți cititori ai revistei — au putut constata că am consacrat Tîrgului Internațional București un număr însemnat de pagini. Și după închiderea tîrgului vom continua să ne referim la o serie de produse noi și semnificative care au fost prezentate acum pentru întâia oară marelui public și care reflectă nivelul înalt atins de industria noastră. Așa cum am explicat și altă dată, nu avem însă posibilitatea de a prezenta amănunțit exponatele. Nu ne îndoiim că revistele tehnice de specialitate o vor face cu toată competența necesară.

Cititorul *Mihai Vrăbie* din Ungureni, jud. Botoșani, ne sugerează publicarea unui reportaj despre Valea Jijiei și zona înconjurătoare, «regiune prea puțin cunoscută și despre care se scrie rar». Propunerea ni se pare pe deplin întemeiată, mai ales că — și spunem aceasta nu numai pentru a face plăcere corespondentului nostru — zona din nord-estul Moldovei la care se referă nu e chiar un loc oarecare. Cu milenii în urmă, în vremea neoliticului, acolo a înflorit una dintre cele mai splendide culturi ale copilăriei omenirii. Dacă pe atunci ar fi existat comunicații mai strînse între comunitățile umane, oameni de pe toate meridianele ar fi venit la Cucuteni, centru al unei arte prestigioase și rafinate, așa cum în secolele XV-XVI se duceau la Florența sau în primele decenii ale secolului nostru mergeau la Paris. Sînt, desigur, și regiuni mai frumoase în țara noastră, dar oamenii din miraculoasa vale au, pare-se, o înclinație nativă spre frumusețile și tăriile esențiale. Sînt multe vinuri bune pe pămîntul românesc, dar Cotnariul e unul singur. Să nu uităm, de asemenea, că de pe o suprafață atît de mică și atît de săracă au pornit spre nemurire Eminescu, Luchian, Enescu, Iorga și mulți alții. Da, hotărît, vom scrie despre Valea Jijiei.

O imputare primim din nordul Transilvaniei, de la cititorul *Zaharia Sever* din Zalău, care ne critică pentru faptul că «de multă, foarte multă vreme» n-am mai publicat în revistă vreo schiță polițistă. «Am impresia, adaugă dumneasa, că sîntep împotriva literaturii polițiste». Greșită impresie. Noi sîntem doar împotriva literaturii proaste (mai corect spus: a pseudoliteraturii), fie ea polițistă sau nu. Încolo, nu putem să nu recunoaștem că trama conflictuală de tip polițist este una dintre modalitățile majore prin care literatura exprimă situațiile dramatice. Tema morții, tema urmării, tema solitudinii individului în conflict violent cu societatea, fascinația puterii și a aurului, dialectica implacabilă a descompunerii morale, înfruntarea voințelor în situații limită, violența, iată doar cîteva teme care-și găsesc prin intermediul povestirii de factură polițistă posibilități optime de concretizare artistică. Shakespeare, Balzac, Dostoievski sau Faulkner sînt doar cîteva dintre cei care au dat titluri de noblețe manierei mai sus-amintite. Există, desigur, și o literatură polițistă în sensul îngust al cuvîntului (la acest sens se referă, de fapt, cititorul nostru). Nu disprețuim nici o asemenea literatură, în măsura în care e de calitate. Din păcate însă în ultima vreme n-am prea avut spațiu disponibil pentru publicarea de schițe.

Învățătorul pensionar *Șt. Abrudan* din Cluj ne cere lămuriri cu privire la așa-numita «școală fără clase». Fără a intra în prea multe amănunte, vom preciza că e vorba de o inițiativă care se înscrie pe linia tentativelor contemporane de a asigura un învățămînt care să țină seama în tot mai mare măsură de aptitudinile fiecărui elev și care să evite uniformitatea și reducerea nivelatoare la «medie». Mai concret, «școala fără clase» este acea școală în care elevii parcurg diferite materii într-un ritm corespunzător capacității fiecăruia. De exemplu, un elev de 9 ani poate să fie capabil să studieze matematicile din programul clasei a X-a, în timp ce pentru gramatică să nu se afle decît la nivelul clasei a II-a, iar pentru istorie la nivelul clasei a IV-a. El va fi, deci, în raport cu diversele discipline, în același timp în clasele a X-a, a II-a, a IV-a (ș.a.m.d. pentru celelalte materii). Nimeni nu mai este silit să aștepte pe cei rămași în urmă (sau fără vocații particulare) sau să se grăbească, deși nu a asimilat materia. Un asemenea sistem — experimentat în momentul de față în cîteva țări — oferă, indiscutabil, unele avantaje dar și destule dificultăți, pe care pedagogii tradiționaliști s-au grăbit să le semnaleze. În orice caz, e prea devreme pentru a se putea trage concluzii definitive.

Cerem scuze cititorului *P. Stăniloiu* din Giurgiu, dar nu-i putem comunica adresa fetei al cărei portret a apărut pe coperta almanahului: întii, pentru că n-o cunoaștem, în al doilea rînd, pentru că o adresă nu poate fi comunicată decît cu consimțămîntul «adri-santului», și în al treilea rînd, pentru că puțin mister se potrivește totdeauna cu frumusețea feminină.

UN BOGAT SI UTIL SCHIMB DE VALORI MATERIALE SI SPIRITUALE

Exponate de prestigiu ale industriei naționale constructoare de mașini: autocamioanele D. A. C. capabile să transporte o încărcătură de până la 30 tone.

Continuăm prezentarea celei de-a II-a ediții a Tîrgului internațional, înfățișînd cititorilor noștri alte pavilioane și standuri ale participanților români și străini. Pînă la ora cînd incredințăm tiparului aceste rînduri, ofertanții români și cei de peste hotare au încheiat și au perfectat numeroase contracte și tranzacții comerciale reciproc avantajoase, actuala ediție a tîrgului demonstrîndu-și pe deplin utilitatea în promovarea cooperării economice dintre statele lumii, în lărgirea și adîncirea schimbului de valori naturale și spirituale, în crearea unui climat de cunoaștere și înțelegere între popoare.

MAȘINI NOI DE ÎNALTĂ TEHNICITATE

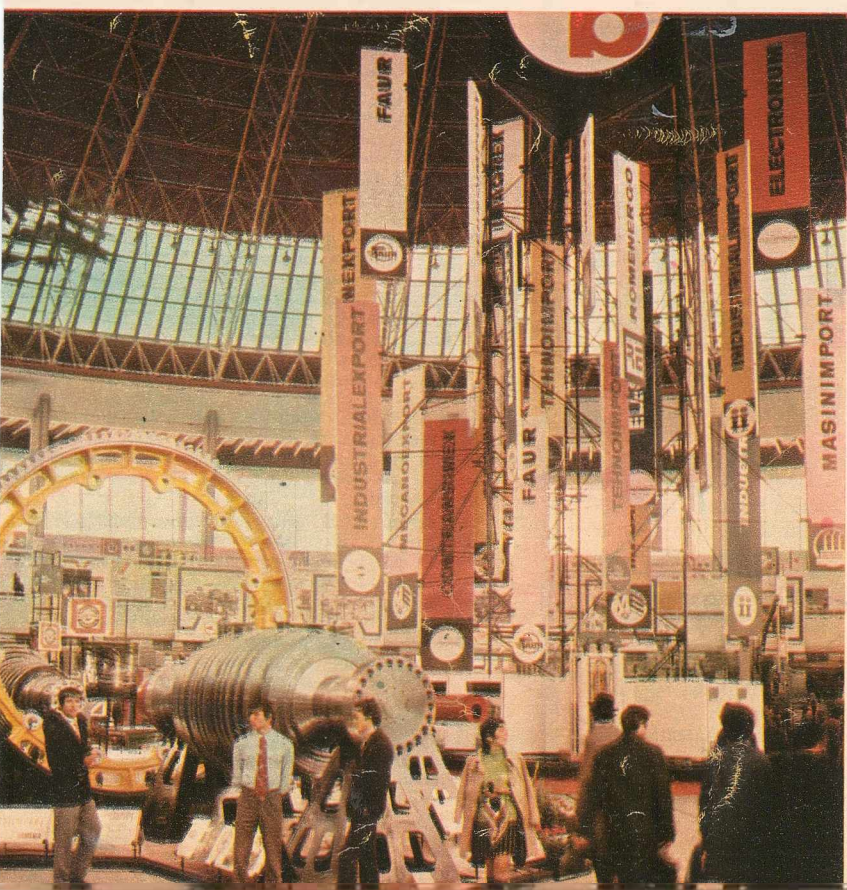
Sub marca «TITAN», Fabrica de mașini-unelte și agregate din București expune 11 mașini în premieră. Inginerul Gheorghe Gițman, șeful serviciului export al fabricii, ne-a spus: «Mașinile noastre se caracterizează prin introducerea de automatizări, adaptarea la o gamă mai mare de prelucrări de piese, maniabilitate sporită și finisare superioară. Prin noii parametri care se pot obține cu aceste mașini, ele sînt competitive pe piața internă și pe cea de peste hotare. Dacă ar fi să dau un singur exemplu, aș menționa mașina-agregat pentru prelucrarea carterelor de motoare. Acest utilaj este înzestrat cu 11 capete de forță, capabile să execute un ciclu complet automatizat. Mașinile noastre asigură o înaltă disciplină tehnologică și o mare productivitate, creînd posibilități concrete de ridicare a tehnologiei pe întreaga noastră industrie. Pot de asemeni să vă informez că sînt în curs de perfectare mai multe contracte destul de substanțiale cu parteneri din țară și de peste hotare».

PE LINIA UNEI BOGATE TRADIȚII DE COLABORARE ECONOMICĂ

«La actuala ediție a Tîrgului Internațional București prezentăm în special produse ale industriei construcțiilor de mașini, utilaje, agregate etc. Considerăm că a doua ediție a T.I.B. va reprezenta pentru dialogul comercial româno-cehoslovac un moment pozitiv de natură să contribuie în mod concret la dezvoltarea schimburilor de bunuri dintre cele două țări, precum și la adîncirea colaborării noastre economice. Dealtfel noi avem o bună tradiție în acest sens și considerăm că există toate premisele pentru amplificarea ei. Sperăm că cele peste 400 de mașini, aparate și instalații ale celor 9 întreprinderi expozante vor suscita interesul specialiștilor români și vor fi încadrate, ca atare, în nomenclatorul schimburilor noastre obișnuite».

Ladislav SÁDESKY
directorul pavilionului R.S. Cehoslovace

Alți mesageri de prestigiu ai creației tehnice contemporane din România și de peste hotare.

Aspect din pavilionul central sub cupola căruia se găsesc standurile cu cele mai noi și mai perfecționate utilaje, aparaturi și piese finite de construcție românească din domeniile producerii, distribuției și utilizării energiei electrice, ale electronicii, electrotehnicii și mașinilor-unelte.

PREMISE FAVORABILE

«Cele 32 de firme britanice care expun la cea de-a II-a ediție a T.I.B. oferă o imagine concludentă a nivelului atins de industria Marii Britanii într-o serie de sectoare ale industriei grele, electrotehnice, electronice și de mașini-unelte. Dintre produsele prezentate doresc să relievez motoarele diesel cu 3-8 cilindri folosite la autovehicule, utilaje pentru industria navală, mașini electronice de sortat etc. Având în vedere interesul factorilor de răspundere din economia română pentru produsele noastre, cât și dorința părții britanice de a activa cifra de afaceri cu partenerii români, considerăm că T.I.B. '72 reprezintă un excelent prilej de a marca în mod concret dezideratul nostru comun. Sper, cu alte cuvinte, ca tranzacțiile pe care le vom încheia în perioada târgului, cât și ulterior, să conducă tocmai la adâncirea colaborării bilaterale româno-britanice».

K. LOWE
directorul pavilionului Marii Britanii

«cloaca maxima», creația lui «homo insipiens» (II)

Naufragiul petrolierului «Arrow» a provocat deversarea a șapte miliarde de litri de țitei pe coastele canadiene ale Atlanticului, cite doi litri de păcură pe cap de locuitor al pământului, de ajuns pentru a ucide sute de milioane de vietu- toare marine și a cerni cu un lințoliu de doliu negru, de-a lungul a sute de kilometri, țărnițele estice ale Canadei. Poate că începuturile dramei ar trebui căutate în vremuri mai de demult, cind primele puțuri ale lui Drake au fost forate în Titusville, în statul Pennsylvania, și motorul cu combustie internă abia ieșea din fașă. De atunci, an de an, la cele 360 000 000 tone de reziduuri provenite din arderea hidro- carburilor solide în secolul trecut, se adaugă milioanele sau miliardele de tone de gaze scuipate în atmosferă de țevile de eșapament ale automobilelor. Astăzi, se consideră că cifra acestor «deșeuri» rezultate din arderea incompletă a cărbune- lui și țiteiului extras din scoarța terestră se ridică la nu mai puțin de șase miliarde de tone anual! Să fie de vină Drake? Pe dracu! De vină este numai goana după un profit cit mai mare, cu o cit mai redusă investiție de mijloace materiale. Automobilul curat este gata de cîțiva ani și producția lui în serie s-ar putea generaliza, dar asta ar însemna reprofilarea întregii industrii de mașini, schimbări maxime de utilaje și deci aruncarea «la gunoi» a unei bune părți din tot ceea ce creează atât de prospera afacere a circulației pe pneuri. Cine să schimbe din proprie inițiativă desfășurarea acestei curse nebunești după cîștig? «Miss Purity», o mașină creată de Facul- tatea de mecanică a Universității din Toronto, care funcțio- nează pe bază de propan și electricitate, sfidează neputin- cioasă Cloaca maxima, căci stăpînii marilor concerne de automobile n-au vrut să o asimileze. Un «Renault» curat, acționat de baterii electrice, a fost privit doar ca o bizară curiozitate la salonul automobilistic din Paris, ediția 1972.

Dar să ne întoarcem la aspectele «clasice» ale poluării. Motorul cu explozie internă n-a intervenit cu ponderea lui în balanța ecologică decît în ultimii șaptezeci de ani, «civi- lizînd» lumea cu tot mai multe benzi de circulație pe auto- străzi, sufocînd-o în marile concentrări urbane și fericiînd-o cu un sfert de miliard de țevi de eșapament. Dar Alexandru cel Mare a murit în Babilon, în anul 323 î.e.n., la vîrsta de 33 de ani. L-au ucis frigurile sau febra paludică, boala sinistra care făcea ravagii pe vremea aceea. Au trebuit să treacă 2 263 de ani pînă cînd omul să poată scoate în arena de luptă cu paludismul, acest redutabil inamic al său, o armă eficientă: DDT-ul. Acest praf alb, cu miros de mușgai usu- rător, descoperit în 1940 și aplicat pe scară largă în lupta cu vectorii unor boli vechi de cînd lumea, a salvat de la o moarte prematură un miliard de oameni, crușîndu-i de suferințele cumplite ale frigurilor galbene, tifosului, ciumei și ale altor cîtorva maladii epidemice care bîntuiau îndeosebi în zonele calde ale globului, scerînd an de an nenumărate vieți o- menesti. Dar ceea ce au fost împiedicați să mai provoace purtătorii acestor boli, trimise pe capul omenirii de bunătatea și dărnicia Celui de sus, amenință s-o facă cu nu mai puțin succes însăși arma care i-a răpus. DDT-ul, intrat în lanțul alimentar al tuturor vietuitoarelor pămîntului, face ravagii în viața acvatică iar acumularea și persistența lui în organismul animalelor și al oamenilor începe să provoace o neliniște ma- joră. Praful salvator pulverizat din avioane peste mlaștini și cîmpii n-a întîrziat să-și facă apariția uneori la sute și mii de kilometri depărtare de locul împrăstierii sale, dovedindu-și prezența pînă și în carnea pinguinilor din Antarctica, în corpul cărora a ajuns prin peștii mîncăți de acestia. Deocamdată se pare că n-a murit nici un om din cauza intoxicării cu DDT, dar biologia sînt îngrijorată de asimilarea acestui insecticid de către toate patrupedele, zburătoarele și înotătoarele pămîntu- lui și de îndelungata lui remanență în organismele vietuitoare- lor din lanțul alimentar al omului. Unde se va ajunge prin con- tinuarea acumulării lui? Oare miraculoasa otravă pentru înșirai și păduchi nu va începe într-o zi să acționeze tocmai împotriva celor pentru a căror salvare a fost născocită? În fața pericolului aflat încă în stare latentă, dar a cărui dovadă s-a produs în mod incontestabil, folosirea acestui insecticid a fost supusă, într-o serie de țări, unor severe restricții. Și totuși, în alte zone ale pămîntului, mai ales în zonele tradițional afectate de epidemii, el continuă să fie aplicat din abundență. Logica pare tulburată. Dacă propagarea lui ajunge pînă în zonele înghețului veșnic ale globului, ce efect mai pot avea interdicțiile locale? Iată cu ce fel de întrebări izvorite din alternanța ipostazelor aceleiași ființe—Homo sapiens și Homo insipiens—dau cu degetul un bobîrnac globului pămîntesc privindu-i rotirea în jurul axului său ni- chelat. Nicăieri pe rotațiunea lui nu era localizată «Cloaca maxima». Dar ea era acolo, măsurată în meridiene și paralele, și așa fi vrut să pot imprima mingii aceleia o rotație atît de năvalnică încît, prin forța centrifugă, toate «cloacele» de pe pămînt să fie aruncate în haos și globul să se spele pe față.

de ce urcăm pe munți?

De ce urcăm munții? De ce ne place să străbatem — uneori gîfînd — potecile lor? De ce le înfruntăm abrupturile căutînd căi neumblate spre piscuri? Iată cîteva întrebări pe care nu ni le-am pus cei ce am îndrăgit munții din copilărie și le-am rămas credincioși. Iată cîteva întrebări pe care nu și le pun nici astăzi cei ce pornesc spre înălțimi la vîrsta curiozității, fie că o fac din proprie inițiativă, fie dintr-un îndemn dinafară și revin fiindcă le-a plăcut. Fără îndoială, există totuși motive. Se poate răspunde la aceste întrebări. Acum o jumătate de veac, unul dintre cei mai mari alpiniști ai epocii, G.L. Mallory — cel mai teribil adversar al Everestului în primele expediții pornite să cucerească acest de-al treilea pol al pămîntului — răspundea teribil de simplu și adevărat unui ziarist dornic să afle de ce escalada munții: «fiindcă ei există». Da, acesta a fost începutul. Fiindcă existau și sfidau cunoașterea oamenilor, munții au început să fie urcați și cucerți. Cercetarea științifică a fost motivul primelor escalade și, cîteva zeci de ani, cei ce au urcat după Balmat și Saussure pe Mont Blanc s-au simțit datorii să ia cu ei măcar un barometru și un termometru spre a motiva — față de alții — ascensiunea.

Înmulțirea drumurilor spre munte a deschis însă omului o mare poartă a naturii; poarta unui domeniu de o frumusețe fantastică, rămas ca în zilele creației și accesibil doar cu prețul unor eforturi mari, repetate doar de cei cu adevărat cîștigați de această nouă activitate numită fie alpinism, fie doar drumeteie.

Astăzi, toată lumea este de acord că muntele oferindu-ne un prilej de mișcare ne oferă sănătate; că el este atît de dornic încît fiecărui îi poate rezerva, în plus, ceva atrăgător, ceva folositor. În același timp se recunoaște astăzi că muntele este pentru cei tineri o admirabilă școală a energiei, învășîndu-i să se bazeze pe voință și forțele proprii în învingerea dificultăților; că este o școală a prieteniei și a frumosului; o activitate în care se călesc caractere și se desăvîrșesc personalități.

Iată deci că astăzi știm de ce urcăm munții; știm că nu o mai facem doar fiindcă ei există, ci fiindcă devenindu-ne prieteni ei ne sînt de un real folos.

Dar oare toată lumea urcă la munte doar din dragoste pentru această fascinantă frămîntare a scoarței terestre și darurile ei? Pornesc spre munte și spre primitorile lor adăposturi — cabanele — grupuri, mîi mici sau mai mari, de excursioniști minate doar de un gînd: distracția. Dar nu distracția amatorului de munte, în căutarea liniștii, a frumuseților naturii, a recreației. Pentru oaspeții ocazionali ai muntelui distracția la cabană înseamnă doar transferul la o oarecare altitudine a chefurilor de la locul de baștină; înlocuirea bufetului din cartier cu cel de la cabană. Și nu de puține ori, zeci, ba chiar sute de drumetei, veniți cu adevărat să se recreeze la cabană, sînt nevoiți să suporte pînă tîrziu în noapte scandalul care însoțește «distracția» acestor pseudoturisti, tolerată, dacă nu chiar patronată, de cabanierul care vede în fiecare sticlă golită un pas spre îndeplinirea planului de încasări. Desigur, situația aceasta nu s-a generalizat. Avem încă suficiente cabane la care nu se poate ajunge decît cu prețul cîtorva ore bune de urcuș și unde amatorii de distracții îmbuteliate nu prea ajung. Este însă suficient că aceste distracții au devenit obișnuite la cabanele din zonele în care se organizează excursii la sfîrșit de săptămînă, pentru a socoti situația alarmantă și a pretinde unele măsuri.

S-ar putea crede că un riguros și general regulament de funcționare a cabanelor, — inexistent astăzi — prevăzînd ora 22 ca oră de închidere a bufetelor și restauranțelor respective (implicit terminarea dansului), ar putea asigura odihna celor ce vin la munte cu gîndul ca a doua zi să-și cerceteze cotloanele. Din experiențe mai vechi reiese că o simplă restricție nu poate rezolva total problema. Iată de ce, inspirați și din ceea ce se întîmplă în munții țărilor vecine și dintr-o inițiativă județeană aplicată restaurantelor și bufetelor din gările de cale ferată, socotim că singura soluție cu adevărat eficientă este interzicerea vînzării de băuturi alcoolice la cabane. Măsura poate părea multora exagerată. Este însă singura care poate salva această mare școală a tineretului și acest excelent mijloc de recreare care este drumeteia montană. Doar astăzi știm de ce urcăm pe munți.

destin și zbor

Îmi ceri să-ți descriu calea pe care m-am apropiat de muzică și am găsit acces spre semnificațiile ei mai adînci. O faci din convingerea că, aflînd biografia mea muzicală, ai intra în posesia mult rîvnitei busole este- tice. N-am să-ți refuz rugămîntea. Dar nici n-am să-ți cultiv iluzia că parcurgînd șirul de experiențe prin care am trecut eu, încercînd adică să reconstitui etapele evoluției mele, ai putea să faci descoperiri și să ai bucurii pe care și le dorești. De ce? Pentru că relația cu muzica e cel puțin tot atît de reală și complexă ca relația cu o ființă vie, de al cărei suflet — cum prea bine știi — nu te poți apropia cu adevărat aplicînd metode prescrise de alții. În materie de raporturi sufletești, orice generalizare poartă amprenta destinului din care a izvorit, și nu există două destine identice. Ori găsești spre cealaltă ființă puntea pe care o cere structura ta specifică (structură poate încă ignorată de tine), ori relația care se stabilește este falsă, vicioasă șubredă și nu va întîrzi să facă loc unei prăpăstii.

Tot așa și cu muzica. Apărîndu-ți în cale, este ca și cum te-ai întîlni cu ființa despre care presimți că e chemată să joace un rol decisiv în viața ta, dacă nu chiar că n-ai putea trăi fără ea. Din nefericire foarte mulți se înșală asupra ființei care li s-a ivit în drum, luînd exaltarea lor trecătoare drept necesitate vitală și extrem de puțini își dau seama de importanța cu adevărat vitală pe care o poate avea pentru existența lor întîlnirea cu marea muzică. Descoperind în sine încolțirea unei atracții spre nobilele frumuseți ale acesteia, omul își închipuie de obicei că e vorba de o problemă pur culturală: relația lui cu muzica se va reduce la ceea ce se numește «îmbogățirea culturii muzicale» sau «cultivarea gustului muzical». Dar acestea nu sînt în realitate decît aspectul exterior și estetic al unei probleme înfîntat mai adînci, cu rădăcini în straturi aproape insondabile ale ființei: acelea spre care ne aplecăm cînd încercăm să elucidăm întrebările cardinale ale existenței noastre. O cheie a fericirii i-a fost pusă în față celui căruia Bach, Mozart, Palestrina au început să-i sune familiar și îmbietor. Moment care ar putea deveni crucial în evoluția unui destin, dacă sufletul și mintea ar zăbovi asupra lui cu o anumită con- centrare, și pe cit posibil avizate. Iivirea deschizătoare de zări a muzicii în viața cuiva este realmente compara- bilă numai cu apariția acelei ființe care se dovedește a avea cu adevărat o însemnată salvatoare, fertili- zantă, împlinitoare pentru existența lui. Este însă o comparație care-ți poate doar sugera rolul muzicii ea e departe de a-l caracteriza în incomensurabila lu- plenitudine. Căci dacă nu e mai puțin reală și vie decît relația cu o ființă umană, unirea interioară cu muzica este lipsită de limitările — adesea dezamăgitoare — ale omenescului. Așa ne explicăm de ce din vremuri imemorabile omul caută în muzică nu numai prilej de bucurie, însuflețire, comuniune cu ceilalți, dar și mîngîiere pentru suferințele pe care i le pricinuesc semenii săi prin neomenia lor ca și prin foarte ciudatu- lor fel de a iubi.

Tu ai intuit rolul hotărîtor și acțiunea radicală pe care le poate avea muzica în viața ta și ai vrea din tot sufletul să le vezi realizîndu-se. N-ai încă o idee lim- pede despre ele, dar presimți că nu pot avea decît un efect purificator și întăritor. Ceea ce-ți fagăduiește muzica îți suride însă deocamdată, în această etapă, că de pe cealaltă parte a hăului. Căci, într-adevăr cu toate că par a fi se adresa prieteneste, și Bach, și Mozart, și Palestrina te lasă să bănuiești o lume de care simți — puțin descurajant — că te desparte o prăpastie. În plus, ei se conturează acolo, de cealaltă parte a abisului, ca adevărați coloși ai naturii, amețitor de înalți. Va trebui, așadar, nu numai să-ți construiești o punte dar și să te pregătești pentru o ascensiune ce s-ar putea să însemne chiar cățărare. Sînt foarte rari, vai, cei ce se încumetă să întreprindă c asemenea înfruntare a muzicii. Asta deoarece fic- că nu s-au convins de realitatea celor promise de ea, fie că nu găsesc în ei puterea de a birui comodi- tățile și a se elibera de balasturile care-i împiedică să-și ia zborul.

Căci despre zbor este vorba. În ordinea spirituală lucrurile ne dezvăluie surprinzătoare echivalențe. A-ți construi punte spre muzică înseamnă să dai sufletului tău aripi. În apropiere de muzică, esențială nu e cîtuși de puțin metodologia parcurgerii ei. E fals să te întreb, în abstract, cu ce e mai bine să începi cu clasicii sau cu modernii, cu stilul polifonic sau stilul armonic, cu muzică programatică sau muzică pură, cu lucrări divertisante sau cu piese grave etc. Dacă e să dai de o metodă, aceasta va putea fi numai cea pe care ți-o va sugera năzuința de a plana cit mai sus și cit mai durabil în spațiile lăuntrice.

Numai așa poate fi trecut prăpastia: prin grija continuă ca pe aripile sufletului să nu se așeze plumbul prozei și vulgarității. Numai zborul te așază la poalele ametezătorilor coloși.

ALMANAHUL FLACĂRA '73 A APĂRUT ALMANAHUL FLACĂRA '73 SE VA EPUIZA CURÎND

fiindcă în cele 384 de pagini bogat ilustrate, color și alb-negru, ale ALMANAHULUI FLACĂRA '73 găsiți — așa cum ați găsit întotdeauna — mai multe cărți bune într-una singură foarte bună.

Spicuim din sumarul bogat și variat al ALMANAHULUI FLACĂRA '73:

— REPORTAJE, DOCUMENTARE:

- O definiție pentru 1972
- Un pătrar de veac închinat înfloririi republicii
  - Poduri de ape
- Automobilul, inger sau demon?
  - Plaiuri și chipuri românești acum un veac și jumătate
- Telefonul nostru cel de toate zilele
  - Secolul 20 văzut de bunicii noștri
- Secvențe filatelice cu astronauții lumii
  - Galeria animalelor celebre
  - Ce bem, cînd bem, cum bem?
  - Noua alchimie a alimentației
- Învățămîntul ingineresc în România
  - Telepatia fără mistere
- Spionaj: Operațiunea «Tortă» și «Dora» transmite...

— LITERATURĂ:

Pagini remarcabile din scrisul lui Eugen Barbu, Aurel Baranga, Vlaicu Bârna, Mircea Horia Simionescu, Octav Pancu-Iași, Arnold Hauser, Al. I. Ștefănescu, Maria Arsene, Maria-Luiza Cristescu, Viorica Ciorbăgiu, Eugenia Tudor Anton, C. Vișan, precum și din literatura universală: Saul Bellow, J. Scott Fitzgerald, Ernest Hemingway.

— ARTĂ:

- Bogat ilustrate, variate pagini de cinema cu vedete iubite de azi, de ieri
  - Să-i cunoaștem și așa... pe cei mai îndrăgiți dintre actorii noștri de teatru
  - Memoria colecțiilor de artă
- cu splendide reproduceri color
  - SPORT ● VARIETĂȚI
  - MODĂ ● COSMETICĂ
  - UMR
- 12 CAREURI DE CUVINTE ÎNCRUCISATE
- RECLAME UTILE

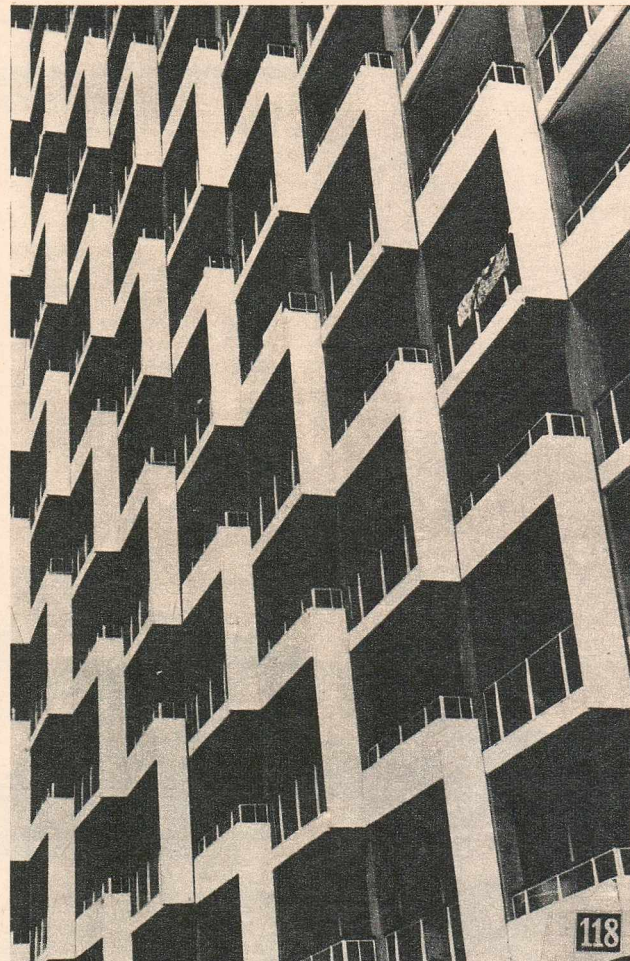
A APĂRUT
ALMANAHUL FLACĂRA '73

GRĂBITI-VĂ SĂ VI-L PROCURĂȚI
CÎT ÎL MAI GĂSIȚI
ÎN CHIOȘCURI

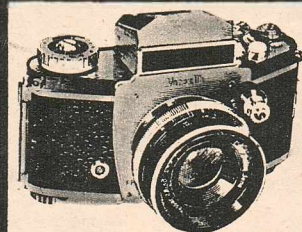
Prețul, lei 16

concurusul nostru cea mai frumoasă **FOTOGRAFIE**

117. Toamnă târzie. NICU DAN GELEP – Craiova
118. Zigzag. CONSTANTIN CONCU – Craiova
119. Sus, tot mai sus. Prof. ION MATEI – Sinaia
120. Curiozitate. ROLAND W. ZINK – Voineasa

concurusul
"CEA MAI
FRUMOASĂ
FOTOGRAFIE"

Fotografia
aleasă Nr. _____

Numele, prenumele și adresa
citorului

REZULTATUL CONCURSULUI PE LUNA

SEPTEMBRIE

Mai întâi, un fapt îmbucurător pentru popularitatea pe care cu toții o dorim concursului nostru: au crescut pe de o parte calitatea și numărul fotografiilor trimise în concurs, pe de altă parte numărul cititorilor care doresc să ne vină în ajutor prin exprimarea aprecierilor lor.

Pe luna septembrie, opinia cititorilor s-a pronunțat pentru această imagine înduioșătoare. Ea aparține ing. GEORGE URĂCESCU din București și a fost publicată sub numărul 104 în «Flacăra» nr. 40. Au mai obținut, în ordine, sufragiile cititorilor: fotografia «Cucuriguuu» de Leonid Buzoianu, București («Flacăra» nr. 37), «Evantai intercontinental» de prof. D. Bogdăneț-Bacău («Flacăra» nr. 39), «Paznicul de la Caraiman» de Nicolae Cristoveanu, București («Flacăra» nr. 36) și alții. Iată și numele celor care au indicat fotografia câștigătoare pe luna septembrie:

ANTONIADE ANGELA, București; BADIU GHEORGHE, Peris; BADIU MARIA, Peris; BĂRĂSCU ANA, București; BĂRĂSCU GEORGETA, București; BĂRĂSCU TOMA, București; BERDAN OVIDIU, București; BERTEANU DUMITRU, București; BUCUR CRISTINA, București; BULIGA ROZALIA, București; BURCEA STELA, București; BUTA PARASCHIVA, București; BUTINGHER ELIAS, București; CĂLIN MARIA, București; CĂLIN ILEANA, București; CĂLIN VICTOR, Pitești; CIOBANU GHEORGHE, București; CIOCAN CONSTANTIN, Peris; CIOCAN SANDA, Peris; CÎRCIUMĂREASA MIȘUNEL, București; COLEȘ ALEXANDRU, București; COMȘA GHEORGHE, București; COMȘA JULIAN, București; COMȘA

GHEORGHE CONSTANTIN, Peris; GANEA ANGHELINA, București; GELEP NICU DAN, Craiova; GRĂDINARU C. DANIEL, Nichiteni-Botoșani; GRIGORE MARIA, București; GRIGORESCU MARIA, București; GUBICI NICA BOGDAN, com. Amara-Ialomita; GURĂROȘIE MARIANA, București; IONESCUL FLORINA, București; IONESCUL OVIDIU, București; IONESCUL SOFIA, București; IONESCUL VICTORIA, București; LAZĂR ȘTEFAN, București; LIPAN AURELIA, București; LIȚĂ MARIANA, București; LUNGU ALEXANDRU, București; LUNGU VIORICA, București; MACARIE DORINA, București; MĂCIUCĂ GHEORGHE, București; MAHEROPOL SOFIA, București; MICLE SILVIU, Sighet-Maramureș; MIHĂILĂ ELENA, Bacău; MOCANU SILVIA, București; MUNTEANU ȘTEFAN, București; NAE OLIMPIA, București; NICULESCU DUMITRU, București; OANCEA AUREL, București; OANCEA ELENA, București; OANCEA TEODORA, București; PĂUNESCU MARIA, București; PETREA DOINA, București; PETRESCU N. NICOLAE, Cimpulung-Argeș; PLATON VITALIE, București; POPESCU CONSTANTIN, București; POPOVICI D. MIHAI, București; POSTOLACHE FLORICA, București; RĂUTU CONSTANTIN, București; RIZEA NICULINA, București; RUSU ALEX., Brașov; SABO ELENA, București; SABO EUGEN, București; SIMINEL VALENTINA, București; SIMIONESCU GEORGETA, București; STĂNCĂLIE VALERIA, București; ȘTEFAN MARIA, București; ȘTOINESCU ANGELA, București; ȘTOIAN CORNELIA, București; TOMA MARIA, București; TONCHEVICI COR-

RITA, București; COMȘA VIORICA, București; CRISTEA NICOLAE, București; CRISTESCU MARIA, București; CROITORU GEORGETA, București; DIMACHE TEONIA, București; DINICU VETURIA, București; DRĂGOESCU ZOIA, București; DUMITRESCU MARIETTA, București; DUMITRU VASILICA, București; DUSE PETRE NICOLAE, București; FĂRCĂȘAN MARIA, București; FILIPESCU ELENA, București; FLAITĂR ARISTITA, București; FLORESCU IOAN, București;

NEL, București; TURCANU GEORGETA, Huși; UIOREANU VICENȚIU, Peris; UIOREANU VICTORIA, Peris; URĂCESCU LUCIAN, Peris; URĂCESCU VALENTIN, Peris; VERNESCU VIORICA, București; VLĂSCEANU BUJOR, București; VLĂSCEANU RUXANDRA, București; WEXLER ADOLF, București.

Prin tragere la sorți a câștigat un abonament pe trei luni la revista «Flacăra» OVIDIU IONESCUL, București, sect. 4, str. Parfumulului nr. 23.

poșta concursului

Mai mulți cititori din diverse centre ale țării își manifestă surprinderea că în ansamblul fotografiilor publicate în concurs numărul celor ce s-au inspirat din teme ale actualității noastre înconjurătoare nu ocupă ponderea corespunzătoare. Făcându-ne ecoul acestor remarci lucide și pline de bun-simț, ne exprimăm și noi dorința ca fotoamatorii care trimit lucrări pentru concurs să aibă în vedere

în primul rând omul patriei noastre și minunatele sale realizări. Sînt teme atât de generoase, atât de vaste, oferindu-se unor stiluri de interpretare atât de diverse și potrivit personalității fiecăruia, încît este într-adevăr de neînțeles de ce unii preferă acestor subiecte arzătoare gratuitatea, subiectul fără subiect, ocolirea conștientă a tot ceea ce este viu și puternic în viața noastră înconjurătoare.

literare

de G. DIMISIANU

poemele lui Ion Gheorghe

Editura Albatros a tipărit nu demult în populara colecție *Cele mai frumoase poezii* o culegere din poemele lui Ion Gheorghe (cu un Cuvînt înainte de Marin Mincu). Este un act editorial dintre cele inspirate această tipărire, deoarece dă prilej de circulație mai extinsă unei poezii ale cărei trăsături de puternică personalitate și forță innoitoare continuă să rămînă încă prea puțin receptate, după cît ne dăm seama, în arile dinafara mediului literar propriu-zis. Poetul s-a impus criticii (de fapt, unora dintre critici) încă din epoca debutului, acum mai bine de un deceniu și jumătate (Ion Gheorghe face parte din promoția Nicolae Labiș, Florin Mugur, Gheorghe Tomozei, Doina Sălăjan), dar în toate momentele evoluției sale s-a înfățișat cu o creație dificilă și, într-un fel, incomodantă, «neatractivă» prin dimensiuni și prin aspectul ei prea încărcat, atît de alt fel, în orice caz, decît s-a constituit în reprezentările multor cititori de versuri noțiunea de poezie lirică.

Prea lungi (prima carte, în 1957, fusese un roman în versuri!), informe și cam gîfuitoare — astfel vor fi părut multor gusturi poemele lui Ion Gheorghe, reacție, la urma urmei, legitimă a unor sensibilități încă nedepriște cu viziunea artistică revoluționară a poetului, și drept este să recunoaștem că această viziune nouă s-a limpezit în timp, eliberîndu-se treptat de imagistica parazită sau de zgura unor stingăcii sintactice care întrețineau senzația nedesăvîșirii. Dincolo de acestea nu era însă greu de perceput marele suflu și accentele cu totul inedite ale unui lirism ce își tăia cu dificultate, însă mereu victorios, o matcă proprie și de amploare, aptă să primească și să canalizeze debitul uriaș al revărsărilor.

În miezul generator al acestei lirici se află condiția țărănească a poetului, fibra sa de țaran. E urmărit de această realitate nu numai în *Piine și sare*, în *Căile pămîntului* sau în celelalte poeme care aduc reprezentări directe ale spațiului sătesc, ale lumii satului din Bărăganul original, dar peste tot în ceea ce scrie, stăruitor, obsesiv, dramatic, element defînitoriu al atitudinii existențiale. Aflat pe întinderile mișcătoare ale oceanului, poetul mărturisește că tot mai des visează pămîntul, e copleșit de nostalgia lumii lăsate în urmă și toată descrierea acestor stări e făcută cu elemente ale universului rustic după care tinjește: «trag plasele fire și rădăcini de ierburi oceanice/ de parcă apa a luat carele cu otavă cosită./ În iulie am fugit din Copenhaga spre satele lor./ am rămas pe malul cîmpului ș-am plîns, după voi —/ acasă mă scaldam cu păsările în iarba de grîu./ ș-adormeam în spicele pline de lapte...»

«Vreau să mor ca un ciine cu botul pe pragul de-acasă» este un alt vers cu aspect programatic al lui Ion Gheorghe și s-ar spune că el reformulează sau reactualizează emoții și sentimente ce aparținuseră liricii semănătoriste a începutului de secol, în cuprinsul căreia un Iosif sau un Goga deplîngeau smulgerea, îndepărtarea de origini, dezrădăcinarea. Dar e altceva la Ion Gheorghe, mai mult decît «dorul» tradițional, mai neliniștitor, o înfiorare cosmică. Poetul are vocația vizionară și exponențială, iar lirica sa exprimă un suflet colectiv, starea de spirit și destinul unor mulțimi. Din nou este vorba, desigur, despre țărănime, despre lumea țaranilor antrenată în marele exod către așezările urbane, atrasă la un mod de existență care o clintește din structurile străvechi, fenomen ireversibil al societății moderne, încărcat de semnificații multiple și a cărui epopee lirică Ion Gheorghe năzuiește s-o împlinească.

Nu începe îndoiială că dintre poezii noștri de astăzi el este cel chemat, predestinat am spune, unei astfel de opere. Nimeni dintre contemporanii săi nu are atîta suflu, atîta energie eruptivă și dislocatoare, sublimată în accente mărețe și tragice, epopeice, într-adevăr. Asemenea ierbii pe care o cîntă, fragilă și neînsemnată în aparență, poezia sa își dezvăluie marea forță propulsatoare, teribilul potențial exploziv: «Nu vă jucați niciodată cu iarba/ dacă aș pune un maldăr de fire sălbatice/ la temelia celui mai trainic palat/ într-o noapte s-ar despica toate turlele/ ca un depozit de iarba de pușcă/ atins pe-o fereastră, de fulger...».

sala pașilor pierduți

de Sergiu ANDON

războiul celor două piulițe (I)

Cînd am asistat la strigarea dosarelor privitoare pe El.B. și S.D. n-am înțeles prea bine un lucru: ce se reclamă? S.D. o chemase în instanță pe El.B. pentru injurii, El.B. i-a întors acțiunea sesizînd aceeași infracțiune. Pînă aici lucrurile păreau limpezi și scrise pe melodia cunoscută a delictelor de veche mahala. Dar în ce constau injuriile? Nedumerire. Pentru că se reclamau drept triviale afirmații de genul: «Ești o simplă învățătoare», «Noi te-am băgat în apartamentul tău» sau «Ți-am salvat bărbatul de la moarte».

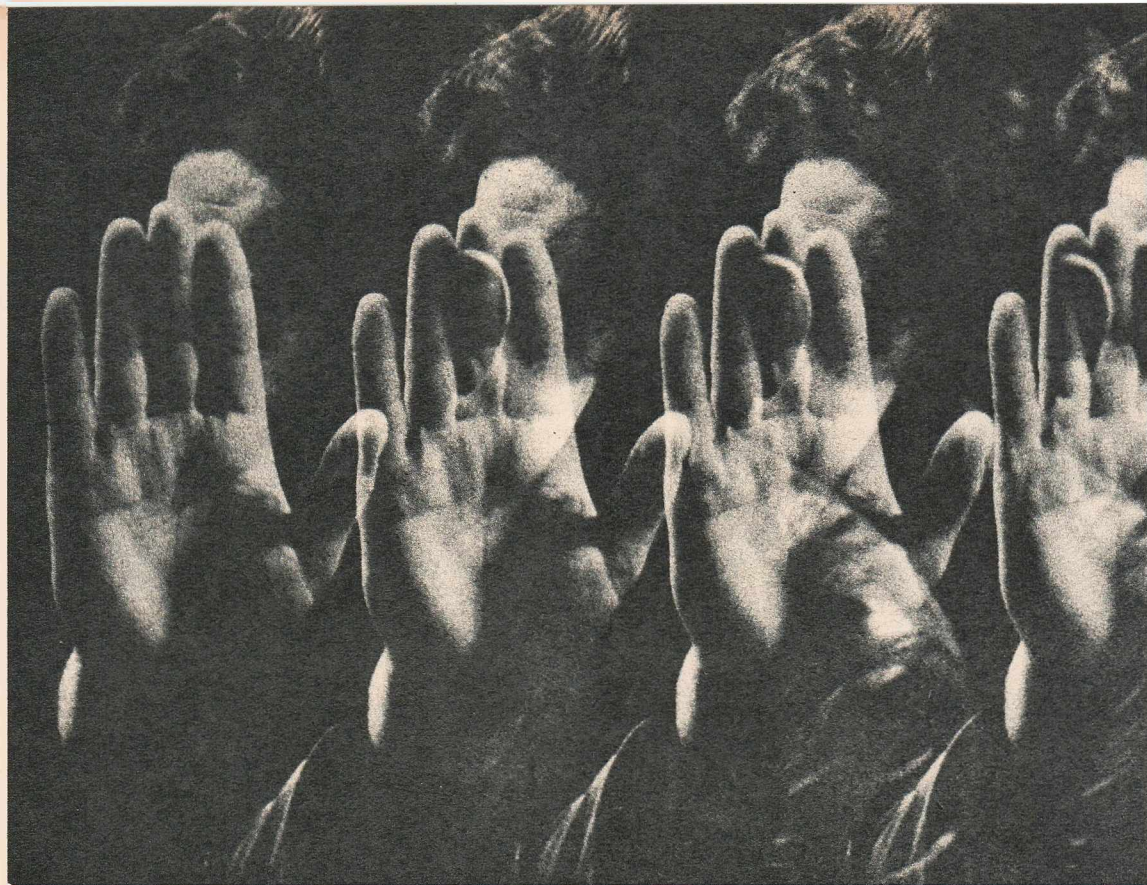
Dacă valoarea defăimătoare a exclamațiilor s-a dovedit foarte aproximativă, mobilul schimbului de «invecție» era mai exact formulat. Scria El.B. în acțiune: «Ura fără margini... a pornit din ziua cînd am fost aleasă ca președinte a blocurilor A-B și C-D din str. Știrbei Vodă nr. 65, în unanimitate de voturi și cu mare entuziasm», ură care «s-a mărit și mai mult prin succesul dobîndit în această problemă» (a înlocuirii unei părți din tabla de pe casă).

Iată-ne, așadar, nimeriți în vîltoarea unei palpitate lupte pentru cucerirea și menținerea scaunului prezidențial în comitetul de bloc și încă nu al oricărui comitet, ci al comitetului blocurilor A-B și C-D. Era momentul să părăsim cadrul pămîntean al justiției și să forăm în istorie. Am luat în mînă darea de seamă privind activitatea comitetului Asociației locatarilor pe intervalul 31.01.1971-30.01.1972. Unsprezece pagini dactilografiate mărunt, la un rînd. Mult dar cu schepsis. Documentul începe tare dar continuă și mai tare. Se face o amplă trecere în revistă a situației interne și pe mapamond, după care se dezvoltă pe larg principalele sarcini care revin membrilor societății noastre, apoi se trece la problemele generale ale muncii cultural-educative, se face sociologie, se face economie, se face știință politică, iar după toate acestea urmează, patetic, inevitabilă întrebare: «ce face în acest timp tovarășul S.?»

Aflăm că tovarășul S. face un memoriu «cu unele afirmații tendențioase la adresa tov. împuternicit... referitor la metodologia repartizării cotelor pe locatari». Realizăm întreaga gravitate a acestei cutezanțe odată cu constatarea că «dînsul a înțeles să se suprapună sarcinilor Comisiei de cenzori». Acest motiv ar fi fost probabil suficient pentru excomunicarea tovarășului S. nu numai din blocurile reunite A-B și C-D, ci din întregul municipiu București. Trebuie totuși să ne păstrăm calmul și să mai luăm cunoștință că același tovarăș «a lipsit la ședința din 17 iunie, deși a semnat convocatorul», a lipsit și la ședința din 28 septembrie, «deși a semnat convocatorul», iar la ședința din 3 decembrie a refuzat să participe la discuții deși, de asemenea, «a semnat convocatorul». Concluzia: «Acest membru din comitet (culmea — se fofilase în comitet!) a avut întotdeauna o atitudine neprincipială și chiar agresivă în timpul ședințelor la care a participat (două)». Tuturor acestora le pune capac următoarea cutezanță: «fără asentimentul comitetului de bloc a făcut demersuri la I.A.L.».

Dar nu ne simțim capabili să desprindem întreaga semnificație ideistică și pericolul național prezentat de faptele tovarășului S. Să lăsăm tot *Darea de seamă* întocmită de El.B. ca să vorbească: «Tovarăși! Aceste mentalități învechite duc la descompunerea morală și politică a celor ce devin prizonierii acestora și la comiterea de acte ce provoacă prejudicii societății în care trăim. Trebuie să ducem o luptă fermă împotriva obiceiurilor și moravurilor care poartă amprenta... etc., etc.

Nu vă grăbiți, nu ne aflăm decît la fila 5 a dării de seamă. Faptele tovarășului S. nu constituie, se spune, nici o surpriză «fiindcă din documentele de la dosarul blocului reiese...». Ehe-he, ce reiese! (Va urma)

dar dumneavoastră unde ați fost?

de Mihai HETCO — Fotocompoziție de Elena GHERA

Faptele s-au petrecut cam așa: într-o «bună» zi de septembrie a anului trecut, un om încă tînăr — să tot fi avut 36 de ani — urca în cursa TAROM cu destinația Arad. Sigur de el, a ocupat un loc confortabil, și-a aprins o țigară, a comandat coniac. În avion, lume puțină, cîteva persoane în interes de serviciu, doi-trei tineri, după treningurile albastre, sportivi. Personajul cu pricina a manifestat tot timpul cursei o mare agitație, a încercat să glumească, cu cei din jur în general și cu însoțitoarea de bord în special. La Arad a coborît foarte aferat, luînd cu el două geamantane de mari dimensiuni. Un om vesel, un om agitat, preocupat de probleme de serviciu, grăbit să le rezolve cît mai urgent? Ori un cetățean sosit din concediu sau în vizită la vreo rudă? Nici una, nici alta. Numitul Brihac Nicolae, de profesie electrician la Întreprinderea de salubritate-București, n-avea să păsească pragul nici unei întreprinderi, n-avea să bată la ușa nici unui prieten sau rude. Itine-

rarul său urmărea o țintă precisă: talciocul din localitate, sordid loc de încheieri de afaceri mai mult sau mai puțin oneroase. A «achiziționat» umbrele, portmonee din plastic, tablouri litografiate, trei ceasuri de mînă, ciorapi de damă, un pulover bărbătesc, stilouri etc., etc. și cu geamantanele doldora a făcut cale întoarsă. Încă și mai vesel, și mai bine dispus. Afacerea «promitea», B.N. radia de bucurie, descoperise în sfîrșit un mijloc rapid de a face bani. A doua zi, talciocul din Arad parcă și-ar fi deschis o filială în incinta întreprinderii bucureștene mai sus-amintite: care mai cumperi, neamule, ochelaru' străinu', iote și puloveru', ieftin, chilipir, și stiloul Parker, dacă nu crezi vino și vezi că scrie pe el!...

Unii se opreau, cîțiva, tentați, au cumpărat sau au lăsat arvună, proaspătul negustor dovedind larghețe: «ce dracu', meștere, doar ne cunoaștem!»

Epilogul: reținut pentru speculă, B.N. este deferit justiției și, ulterior, condamnat la opt luni închisoare

superkinegheticoasă

Să fi fost ceasul cam cincisprezece — precum se scrie în mersul trenurilor. După ce l-am ascultat pe individ lăudându-se, preț de un sfert de oră, cu friptura de căprioară ce-l aștepta — după spusele lui — la prînz, acasă, am simțit că mi se urcă singele la cap și m-am repezit la el:

— Păi bine dom'le, mie ți-ai găsit să te lauzi cu cioz-virta dumitale leșinată?! Păi știi ce mă așteaptă pe mine azi acasă?! Lungeste-ți urechile să poți măcar acum, la bătrînețe (tipul avea peste 30 de ani), să afli ce înseamnă un adevărat prînz vinătoresc. Un superkinegheticos culinar. Află, fandositele, că pentru început — ca aperitiv și Vorspeise, adicătelea — exact peste 40 de minute fix, am un țoi de palincă de Oradea cam de 60 de focuri, pe care le sting cu un snițel natur de ficăcior de căprioară. Ficatul a stat înainte vreo trei ore bune în lapte, după care a fost curățat cu lupa de cămașa lui, a fost tăiat în felii potrivite care se prăjesc acum în unt. Tot în unt se rumenesc și vreo trei cepe roșii tăiate artistic cu care am să încununez feliile aburinde de ficățel. Ei ce zici?

Individul mă privi cu ochii rotunzi, înghiți în sec și îngînă:

— Merge...

— Merge, zici dumneata? Ca început merge grozav, spun eu. Pentru că e numai arvuna. După asta îmi mai clătesc gura cu o palincă și trec la o zamă urecheată, adică de iepure, nepriceputule! Știi matală cum se face o astfel de zamă? Ascultă aici și taci. Într-o oală de vreo patru litri se pun trei-patru cepe curățate, spălate și tăiate în două; se adaugă inima, ficatul, plămîinii și picioarele cu buturile din față — tăiate în porții — de la iepure; se acoperă cu doi-trei litri de apă, se mai pun sare și niscai boabe de piper strivite, se lasă să fiarbă bine. Cînd a fierț, se scoate carnea, se strecoară zama printr-o sită deasă și se pune din nou carnea în zamă. Între timp se amestecă, deoparte, vreo două-trei linguri de făină cu puțin oțet (cam o lingură) și se drege cu două-trei linguri de smîntînă. Compoziția asta e aruncată în zamă care se mai lasă pe foc să dea un clocot și gata.

Tipul — care-i mare mîncău — se albise la față și mă privea fix, cu gura căscată.

— P-ormă, îmi mai clătesc o dată gura cu un țoi de palincă...

— Iar! — îngăimă el.

— Iar, dom'le, că m-așteaptă friptura de urs cu sos de dracilă și garnitură de ursărei... S-o iau pe rînd, că văz că ești cam greu de cap.

Primo. Carnea de urs, fiind de felul ei cam fibroasă și dulceagă, după ce se alege un hartan bun, se bagă într-un baie fierbinte în care trebuie să zacă vreo 2-3 zile. Dar nu în orice fel de baie. Nu! Un baie special care se prepară din frunze de pătrunjel, mărar (cite o legătură normală), citeva frunze de leuștean, țelină și tarhon la care se adaugă 10 boabe strivite de piper, puțin coriandru, puțin cimbru și un vîrf de cuțit cu boabe de ienupăr. Distracția asta se acoperă cu 1/4 litru vin roșu, 1/2 litru oțet și cu un litru de apă, lăsîndu-se să fiarbă 30 de minute, după care — așa cum ți-am spus — se aruncă fierbinte peste carnea de urs. După ce și-a făcut stagiul în baie, carnea se sarează, se pîpercază după gust și pe urmă se pune într-o cratiță cu untură încinsă și se fierbe înăbușit. Cînd zama scade se adaugă cite o lingură, două de baie.

Secundo. Sosul de dracilă (plantă de munte cu fructe mici, roșii, denumită de botaniști *Berberis vulgaris*) se prepară din cantități egale de dracilă și stafide care se fierb în supă clară sau apă cu puțină sare. După ce fierbe bine, la zama rezultată se adaugă un rîntas de făină și pesmet dres cu una-două linguri de făină. Și sosul e gata.

Terzô. Ursărei, garnitura, se prepară din cantități egale de circa 500 g cartofi fierți pasați, 500 g făină, 500 g unt și 2 gălbenușuri de ou, plus sarea corespunzătoare. Aluatul rezultat se întinde de citeva ori cu un răsucitor pînă devine foarte fin, apoi se întinde o foaie groasă de juma'te centimetru, care se taie cu un cuțit fierbinte în pătrățele. Acestea se coc într-o tîgaie umezită cu apă care este pusă la cuptor vreo 15 minute.

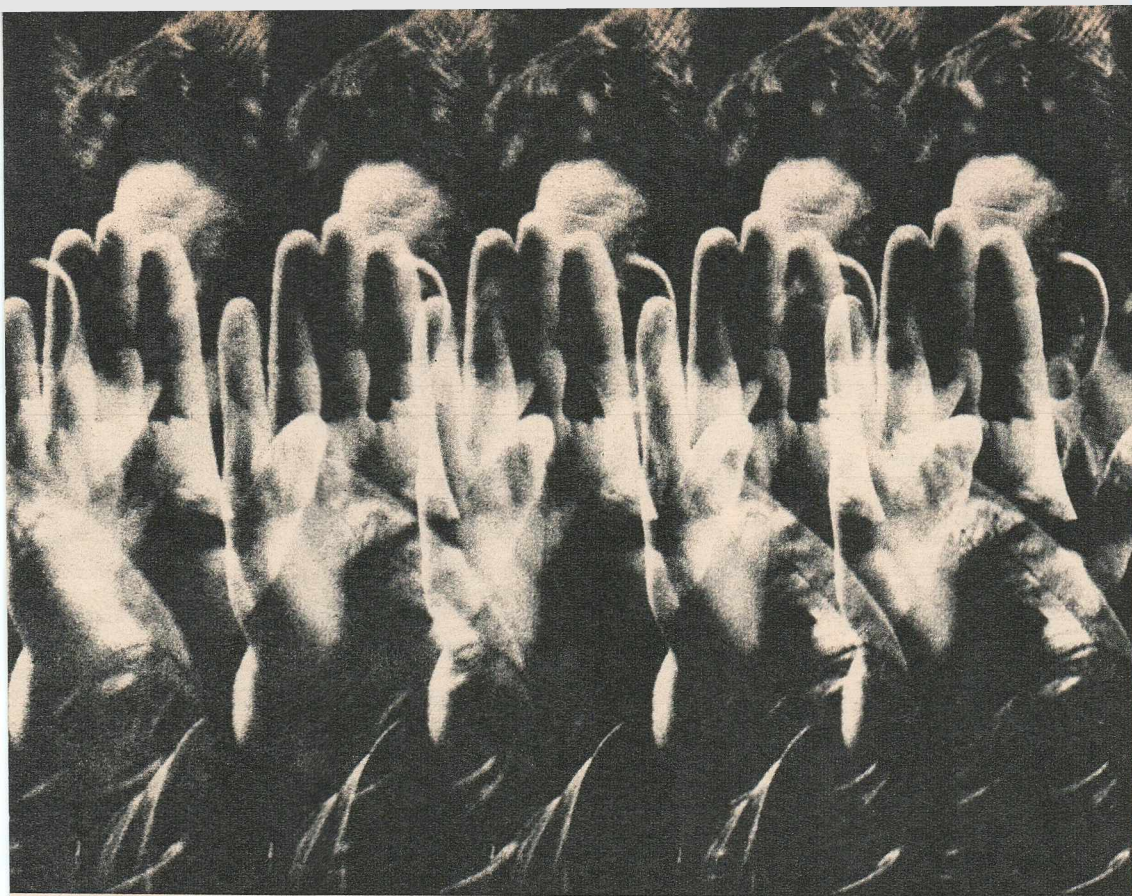
Ei bine, bobocule, ce zici de meniul ăsta? Realizezi cît de mărunt ai fost fudulindu-te cu friptura ta prăpădită?

Tipul se clătina pe picioare. Îl desființasem. Nici nu mai avea putere să-mi răspundă. În timp ce se îndepărta pleoștit și fără grai, i-am mai aruncat:

— Mai socotește și salata de hribi murați și cele două sticle de cadarcă de Recaș...

Dar nu mă mai auzi.

N-am putut însă să mă bucur pe deplin de victorie pentru că, peste cele 40 de minute fix, ne-am ciocnit nas în nas la expresul din subsolul Intercontinentalului cu cite o tavă în mînă pe care stăteau o porție de limbă cu sos și o sticlă cu bere. Cu un suris viclean pe buze, ipocritul s-a făcut că nu mă cunoaște. Și eu la fel.

corecțională. Să nu se creadă cumva că avem de-a face cu un începător naiv care, ahtiat după cîștig ușor, încearcă «marea cu degetul» speculînd goana după chilipiruri, de cele mai deseori de origine dubioasă, a unora. Nu! Nicolae Brihac are un cazier încărcat: doi ani închisoare corecțională în 1958, alți doi ani începînd din 1964 (în ambele cazuri motivul fiind același: acte flagrante de huliganism), șapte luni în 1968 pentru furt în dauna avutului obștesc, alte șase luni, ceva mai tîrziu, pentru conducere fără permis...

Ce ne-a determinat să ne oprim asupra acestui om certat în atîtea rînduri cu legea și care suferindu-i rigorile n-a tras, din păcate, concluziile care se impuneau? O declarație de o angelică naivitate a cîtorva martori a ultimul său proces — cel determinat de încercarea de speculă. Declara aocol Mitrea Gh., Sarabancea Pache, Ștela Maria, Alexe Alexandru și alții cum că numitul Brihac Nicolae «e un element bun în muncă, bun coleg, și cel puțin așa l-am cunoscut».

Iată un gen de declarație asupra căreia merită să meditam puțin. Ea ascunde — paradoxal — o enormă, totală indiferență față de cel în favoarea căruia este făcută. Era un element bun, cel puțin așa l-am cunoscut», maschează de multe ori încercarea unora de a se eschiva, ignoranța, nepăsarea lor față de cel alături de care nuncesc uneori de ani de zile. Este nefericita, binecunoscuta psihologie a egoistului, a individualistului meschin care nu se uită în dreapta, nu se uită în stînga, nu-l interesează ce face X sau Y dintre colegi, ce gîndește, cum se comportă în afara serviciului. Lui îi este suficientă respectivul în cele opt ore de serviciu i se pare «un element bun...» Pentru ca într-o zi să afle cu cea mai mare surprindere că «elementul bun» este un înrăit recivist.

Să ne înțelegem: nu pledăm pentru imixtiunea brutală în viața particulară a cuiva. Dar nici indiferența rece a unora care aproape că nici nu cunosc bine numele de familie al colegilor de muncă nu poate fi tolerată. Strălucite și numeroase exemple arată că doar acolo unde talentul și spiritul de inițiativă se grefează pe afinități sufletești, pe o cunoaștere reciprocă aprofundată se nasc marile rezultate, care certifică existența. Ba se poate afirma că asemenea rezultate nu pot fi atinse fără cunoașterea de care aminteam, avînd în vedere caracterul colectiv al majorității activităților umane. Este vorba mai ales de acel spirit muncitoresc, forțat în atîtea dramatice confruntări de-a lungul timpului și care presupune seriozitate, disciplină, perseverență în atingerea țelurilor. Și mai ales acea solidaritate exprimată în emoționanta formulă «toți pentru unul, unul pentru toți». Spirit care animă atîtea și atîtea colective de oameni ai muncii. Ce se întîmplă însă la I.S.B., mai precis în secția de întreținere unde a lucrat pînă nu demult Nicolae Brihac?

Iată-ne în fața lui Alexe Alexandru, fostul său maestru.

— L-ați cunoscut pe Nicolae Brihac?

— Cum de nu, a lucrat cu mine un an.

— Ce fel de om era?

— Cum să fie, își făcea și el treaba.

— Știi că a suferit o condamnare?

— Sigur, am fost doar martor la proces.

— Și asta nu v-a surprins?

— Da de unde să știu eu ce-i în capul lui?

Vasile Săndică, tehnician, coleg de secție cu Nicolae Brihac:

— Am auzit dom'le, da' nu mă mir.

— ?!

— Țta a mai fost la pușcărie de patru ori pînă acum.

Dialog ceva mai animat între maestru și tehnician:

— Zău mă, de patru ori?

— Precis, meștere!

— Iote al dracului, și eu nu știam!

La serviciul personal. Șefa serviciului, Edith Pop:

— Știi, la noi e fluctuație mare, angajăm pe cine putem. Și apoi cazul respectiv nu merită atenție. N.B. este irecuperabil.

— În depoziția sa declară că a încercat să vîndă lucruri în incinta întreprinderii fiindcă se afla într-o situație precară, soție bolnavă, copii minori.

— Ce situație precară, cîștiga bine, era electrician, cît despre copii și soție, dacă o fi așa, există creșe, asistență socială...

— Totuși, concret, d-voastră, comitetul sindical, ați încercat să cunoașteți situația exactă și dacă este cazul să-l ajutați?

— ...

Punem punct aici dialogurilor avute cu colegi, maiștrii, factori de răspundere din întreprinderea în care a lucrat N.B. Răspunsuri vagi, aproximative, indiferente, atestînd toate pur și simplu necunoașterea unui om care de mai bine de doi ani lucrează în respectiva unitate. Oare în alt colectiv, format din oameni săritori, uniți, omul acesta încă tînr, cu meserie bună, prețuită, ar fi evoluat altfel? E o întrebare care se impune. Să reținem însă că într-un climat de indiferență, apatie și mărunt individualism, asemenea cazuri au mult mai multe șanse de proliferare. Forța colectivului — iată o formulă al cărei conținut atît de bogat a rămas intact. Nu ne poate fi indiferent omul alături de care muncim. Grijiile, aspirațiile, comportamentul său ne privesc în egală măsură, de ele depinzînd în ultimă instanță succesele profesionale, realizarea noastră pleneră. Un colectiv format din oameni care se cunosc, se apreciază și se ajută după caz, face minuni. După cum formalismul în munca cu oamenii, necunoașterea problemelor ce-i frămîntă pe fiecare în parte generează situații ca cea relatată mai sus.

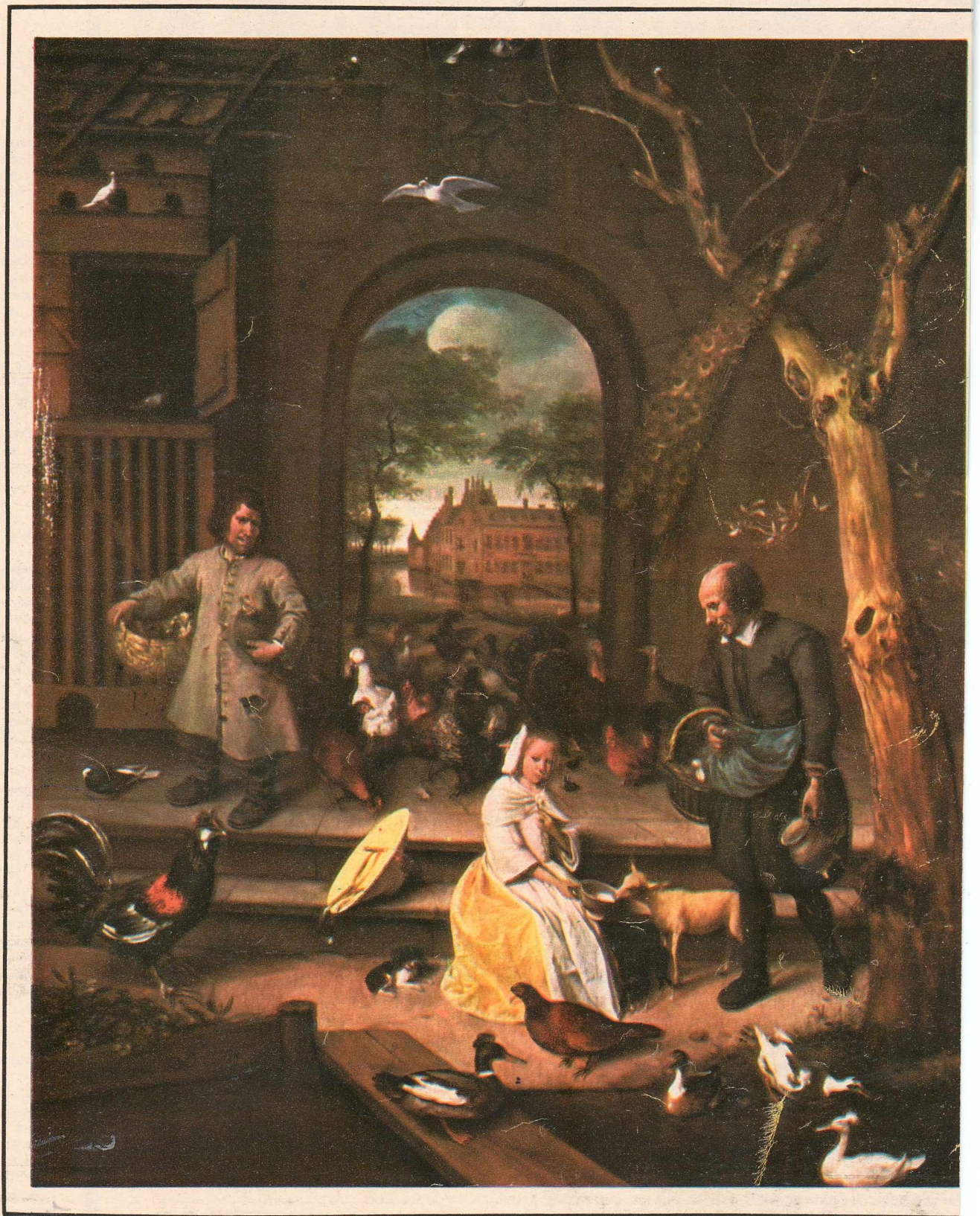

PORTRETUL UNEI LUMI

de Cornel BOZBICI

74 de tablouri sînt invocate ca să evoce o civilizație. Poate niciodată pictura n-a fost un mai bun martor al timpului, n-a avut un rol de «oglină a realității», n-a transmis posterității fascinația unui prezent istoric, ca cea practică în Olanda în secolul al XVII-lea de cîțiva geniali artiști ai penelului și de un număr surprinzător de mare de «mici maestri». După himerele și iluziile manierismului, al cărui dinamism patetic și neliniștit agoniza încă, dar în plină aventură barocă, artele plastice olandeze trăiesc o experiență singulară: pictura scrutează atent lumea înconjurătoare...

«Olanda n-a imaginat nimic, dar a pictat de minune...», observa Fromentin, nu fără oarecare dreptate, referindu-se la acel secol XVII olandez. O întrebare vine firesc: de unde această căutare persistentă a obiectivității, abdicarea de la iluzionismul teatral, de la imaginația nocturnă? Victoria revoluției burgheze de la sfîrșitul secolului al XVI-lea a făcut din Olanda, cum remarca Marx, «o națiune capitalistă model în secolul al XVII-lea», progresul științelor pozitive și experimentale lasă în umbră speculațiile scolastice, o constituție democratică stabilește noi relații, mai liberale, între putere și supuși, toleranța religioasă aduce pe scenă calvinismul ostil oricărui fast în biserici, iată cîteva dintre cauzele care au dus la radicale schimbări sociale și spirituale în acest mic univers care era Olanda secolului XVII, și care au influențat artele plastice și poziția artistului, corectînd relațiile sale sociale. «Revoluția care făcuse din poporul olandez un popor liber, bogat și foarte întreprinzător, îl despuia tocmai de ceea ce constituia aiurea elementul vital al marilor școli. Ea schimba credințele, suprima necesitățile, îngusta obiceiurile, despuia zidurile, abolea reprezentarea legendelor antice ca și a celor evanghelice, punea capăt vastelor inițiative ale spiritului și ale mîinii, tablourilor bisericesti, tablourilor decorative, marilor tablouri. Nici cînd o țară nu și-a situat artiștii într-o alternativă atît de ciudată și nu i-a constrins mai categoric să fie originali, riscînd altcum să nici nu existe». Fromentin, pe care l-am citat, sesizează exact «mecanismele pieței» olandeze din acea epocă, unde artistul nu mai beneficiază de ambianța curților princiare sau a opulentei medii ecleziastice, mari consumatoare de obiecte de artă. El are în fața sa burghezul practic, activ, care nu simte necesitatea evaziunii în fictiv, care îmbibat de pragmatismul calvinist «consideră posesiunea lucrurilor pămîntești ca unul din

Jan STEEN:

«Ograda»

resorturile demnității umane» și care nu gustă decît o artă care să-l reprezinte pe el, ambianța și mediul inconjurător.

Secolul al XVII-lea olandez nu aduce în arta portretului mutații spectaculoase. Operația de citire a cîmpului fizionomic se oprește de cele mai multe ori la suprafață, fără accentuarea elementelor de semnificare, menite să trădeze sufletul. Explorarea are o valoare de comunicare pur optică, cum se poate vedea în portretul amatorului de scoici «Jan Govertsen» al lui Hendrik Goltzius, unul dintre cei mai bătrîni pictori ai școlii din Haarlem la începutul acestui veac, sau în «Autoportretul» lui Paulus Moreelse, renumit de altfel în epocă pentru lucrările sale,

dar portretist cuminte, de un realism naturalist. Sigur, o afirmație exclusivistă și generalizatoare a acestei poziții impersonale a artistului ar fi contrazisă de opera unor creatori geniali, ca Rembrandt, care este un profund pictor al vieții lăuntrice, sau Gerard Ter Borch, portretist de talent, subtil, revelator de suflute, reprezentat în expoziția de la București cu «Familia De Liedekerke». Relegîndu-le în universul închis al unei încăperi, renunțînd de cele mai multe ori la recuzita mobilierului (redușă la un pian, scaun sau masă), el își prezintă personajele pe fonduri neutre. Alungînd detaliile în penumbra absorbantă, pictorul se concentrează asupra obrazului, apoi a gestului, dezvăluind cu discreție caractere. Fără îndoielă, cel mai strălucit portretist al acestei epoci rămîne Frans Hals, novator al portretului colectiv de corporație sau confrerie, gen care fusese la modă și în secolul al XVI-lea. Dar pe cînd vechii maestri practi-

cau doar o îngrijită și cuminte artă a juxta punerii de chipuri, Hals (ca de altfel și Rembrandt) face din aceste ansambluri de figură o ființă colectivă. Hals este prezent la expoziția bucureșteană cu două portrete («Sara Wolphaerts van Diemen» și «Tînăr pescar») genul de «doelenstucken» fiind ilustrat de Jan De Bray («Directorii spitalului de leproși» și de manieristul van Miereveld («Dr. W. van der Meer la lecția de anatomie»).

Una din revelațiile secolului al XVII-lea olandez rămîne indubitabil peisajul, cu accentele lui realiste, atît de stranii în ocean baroc al timpului. Convențiile cu cadrul codificat ale manierismului sînt aproape cu totul uitate, viziunea teatrală tot mai ignorată, intențiile anagogice estompate și toate strădaniile pictorilor se îndreaptă spre construcția unor imagini care să redea cu fidelitate—dar nu fără poezie!—mediul înconjurător. Care să fi fost cauzele acestui atașament față de realitate și ale tendinței de obser-

vare realistă a naturii? În primul rînd spiritul pozitiv și pragmatic al unei societăți care căuta o identificare a personalității sale în tot ce o înconjură, și care apela la observație și la clasificarea științifică a datelor naturii ca la un nou izvor al cunoașterii. Peisagistica pornește și ea pe drumul exprimării directe a senzațiilor, obosită desigur și de convențiile manieriste ale veacului precedent. Luarea în posesiune a spațiului logic și rațional nu trebuie înțeleasă însă exclusiv ca o imitație a naturii. Accentele simbolice mai persistă, idealizarea mai corectează natura, dar dominante devin sensibilitatea observației și dragostea pentru adevărul văzut. Cerul cu dinamica neliniștită a norilor și cu luminile lui imponderabile din cursul orelor, pămîntul cu orizonturile lui mereu altele, apele cu oglinzile lor proteice, tezaure de culoare și lumină, sînt trei motive ale peisagistului olandez la care trebuie adăugate atmosfera și culorile anotimpurilor. Iarna, cu scene de patinaj, e un motiv specific picturii olandeze, și-l întîlnim și în selecția de tablouri de la Muzeul de artă într-o lucrare semnată de Jan van Goyen («Peisaj de iarnă»). Cu bătrînul Salomon van Ruysdael intrăm în atmosfera estuarelor: cerul și norii inundă ecranul pictat; o observație sensibilă a peisajului, redarea delicată a transparențelor sugerează poezia locurilor. Jacob van Ruysdael («Construirea unei ecluze la marginea unei păduri») va fi însă cel care va exprima cel mai bine măreția peisajului olandez. Fiecare operă a sa este o transpunere calculată a naturii, care impresionează prin grandoarea și dramatismul viziunii, sugerînd un sentiment al infinitului și o energie lirică plină de neliniști.

Se poate observa la peisagiștii olandezi o anumită specializare: unii pictează nocturne, alții peisaje marine, numeroși sînt cei care se opresc asupra priveliștilor rurale pitorești ori se consacră panoramelor urbane. «Vedutele» urbane sînt foarte la modă pe la mijlocul secolului XVII, ele atingînd perfecțiunea sub penelul unui Vermeer (absent în actuala expoziție). Gerrit Berckheyde își cîștigă faima în epocă pictînd cu sensibilitate piețe de flori și pește (reprezentat în expoziție cu tabloul: «Piața de flori din Amsterdam»), canale și case ale patricienilor; Jan van der Heyden, umilul funcționar municipal, însărcinat cu iluminatul străzilor, este un delicat pictor al cheiurilor, canalelor și străzilor din Amsterdam (în expoziție e prezent cu o «Vedere din Delft»).

Repertoriul general al picturii olandeze din secolul XVII n-ar fi complet dacă n-am

Salomon
van RUYSDAEL :

«Bărci și bac
pe un canal».

Jan Miense
MOLENAER :

«Familie
făcînd muzică».

aminti pictura de gen, acele imagini amuzante care se petrec în fața hanurilor sau fermelor, chermezele, petrecerile, jocurile de tot felul. O lume pitorească și populară care se amuză, descrisă cu vioașie și ironie, explorată pînă departe în resorturile ei intime. Privită de la distanță, această pictură ne apare azi ca o comedie umană localizată în polderile olandeze.

Dintre numeroșii mici sau mari meșteri ai acestor scene de gen, doi atrag atenția în expoziția de la București: Adriaen van Ostade («Popicari în fața unui han»), pictor al unor execuții fine, care caută efecte frappante de ecleraj, dar mai ales Jan Steen, cel mai fecund, cel mai popular și poate cel mai inventiv dintre pictorii de gen olandezi din acest secol. Proprietar de han, el a trăit împreună cu personajele sale subiectele pe care le va trata, nu fără umor și maliție. Ecouri manieriste se amalgamează cu observația realistă în această imensă operă (i se atribuie circa 700 de tablouri) în care se simt și influențe din Hals. Lectura optică a tablourilor sale descoperă preocuparea discretă pentru efecte scenice («Ograda») și tentații decorative, dar în primul rînd el rămîne un creator al unor mici comedii, adesea moralizatoare, în care sînt descrise în tonuri calde, cu delicate și discrete efecte de clarobscur, ciudățeniile

omenești, viciile și eternele plăceri ale omului la toate vîrstele.

Dar în afară de acest spectacol continuu, pictura olandeză invită și la o superbă călătorie în spațiile de chietudine ale interioarelor, în lumea intimă a locuințelor, unde personaje solitare meditează, ascultă sau fac muzică, trăiesc cu intensitate mici evenimente familiale, primesc vești insolite, duc conversații galante, tînuiesc sau își fac toaleta. Și din nou trebuie să regretăm absența din această expoziție a lui Vermeer, poetul inegalabil al interioarelor. Ni se propun în schimb cîteva tablouri de Pieter de Hooch, «Bucuria mamei», Jan Miense Molenaer («Familie făcînd muzică»), Jan Vercolje («Vestea neplăcută») ș.a. De Hooch pictează cu predilecție cuplurile mamă-fică, stăpîna-servitoare, personaje pe care le izolează în cubul unei camere. Atenția sa nu e îndreptată spre surprinderea momentelor psihologice, ci spre descrierea spațiului, asupra căruia proiectează ecleraje care conferă un farmec insolit tablourilor sale. Cu Gabriel Metsu («Darul vîntătorului») vom încheia această înșiruire a măștrilor intimității, care au dat strălucire veacului de aur al picturii olandeze prin exprimarea directă a unor senzații simple și prin atașamentul sincer pentru infinitele ipostaze ale realității.

Gerard
TER BORCH :

«Familia
De
Liede-
kerke».

WILLIAM WYLER ȘI DISCRIMINAREA RASIALĂ

Să fie oare numai o modă frecvență tot mai ridicată din ultimii ani a filmelor-mărturie despre rasismul și segregatia din S.U.A. ? Este, credem, mai degrabă semnul unei grave maladii sociale resimțite din ce în ce mai dureros de sensibilitatea omului contemporan, o manifestare a bunului-simț care nu mai poate tolera perpetuarea uneia din cele mai dezonorante prejudecăți. Iată, din nou, în «Eliberarea lui L.B.Jones» atmosfera înăbușitoare a segregatiei nedismulate, universul de coșmar în care omul de culoare este lipsit de drepturile sale cele mai elementare, de a-și apăra casa, viața chiar, iată — din nou — tabloul necruțător a ceea ce continuă să însemne, în zilele noastre, Sudul S.U.A. Cu această «Eliberare...», Wyler își regăsește stilul direct și patosul civic din «Cei mai buni ani ai vieții noastre», capodopera sa de acum aproape un sfert de veac, necunoscută, din păcate, publicului nostru.

«Story»-ul aparține unui roman de Jessie Hill Ford, urmărind măiestru câteva planuri paralele și o sumedenie de personaje, o întreagă populație care evoluează prin fața ochilor noștri, definindu-se în funcție de principala problemă pe care o pune viața orașului din Sud: discriminarea rasială. Dealtfel, întreg filmul este dominat de câteva creații actricești remarcabile.

Este, mai întâi, Lee J. Cobb, virtuos al rolului episodic, pe care ni-l amintim ca pe cel mai intolerant dintre cei «12 oameni furioși». Îndeobște consacrat ca interpret ideal al brutelor ambițioase și megalomane, fie ei politicieni sau gangsteri, Cobb face aici un rol infinit mai complex, mai adânc uman. Deși pe el nu-l poți categorisi în rindul rasiștilor ucigași și perversi, accentul filipicei antirasiste a lui Wyler e îndreptat împotriva eroului său, avocatul Hedgepath. Pentru că omul de lege — convins că în adâncul conștiinței sale nu aderă la segregatie, dar care poartă cu sine ideologia acceptării discriminării ca pe o realitate fatală — este tipul cel mai periculos de rasist, fiindcă atitudinea sa îndeamnă la supunere, la resemnare în fața unei molime pe care umanitatea contemporană n-o poate tolera. «Lumea noastră nu e ideală... Faci ce poți!» — moralizează Hedgepath, aruncând răspunderea sa asupra lumii întregi. Rasist, fiindcă a acceptat rasismul — stigmatizează Wyler acest mod de a gândi. Lee J. Cobb, actor de forță dezlanțuită, al cărui «Lear» shakespearian repurta un răsunător succes pe Broadway acum doi ani, a conturat cu precizie tipul sigur de sine al stăpînului orașului, care a cucerit — trădindu-se pe sine însuși — o «situație» și este gata la orice nouă trădare pentru a o păstra.

A doua remarcabilă prezență a filmului lui Wyler este Yaphet Kotto. Strivitor nu numai prin greutatea prezenței sale, cit mai ales prin ceva care vine dinlăuntru și se revarsă în privire — fluidul alb al urii nestinse. Actorul de culoare dezvoltă un joc strălucitor de echilibrat, cu o economie de mijloace și o violență latentă care adaugă, numai prin simpla sa prezență, tensiune filmului. Dacă personajul său — «Sonny-Boy» — este

Un remarcabil interpret — actorul de culoare YAPHET KOTTO.

insetat de acțiune și răzbunare, L.B.Jones se află la antipod. Jones este negrul cărui a avea îi dă o anume siguranță și chiar un ascendent în fața albilor săraci. Undeva, în străfunduri, el simte spaima linșajului, dar carnetul de cecuri, Cadillac-ul în care merge, vila luxoasă în care stă îi dau echilibrul. Și dintr-o dată totul se destramă, se dovedește o iluzie și adevărul orbitor, paralizant ca o obsesie, îi dezvăluie că se află el însuși la chere-mul omului alb, la discreția arbitrarului acestuia. «Eliberarea lui L.B. Jones» este opțiunea sa pentru moarte. Roscoe Lee Brown a sugerat cu nuanțare treptată clarificarea a eroului titular al filmului, răzvrătirea sa, refuzul îndrjit al unei existențe lipsite de demnitate.

Retras discret îndărătul personajelor sale, regizorul își consacra efortul pentru a le pune în valoare. Iată de ce filmul lui Wyler este nu numai o operă de problematică arzătoare, ci și o majoră performanță artistică. Cu două excepții, cu atât mai regretabile cu cât sînt raportate la valoarea ansamblului: întâi distribuția cîntăreței Lola Falana în rolul infidelei consoarte a antreprenorului de pompe funebre. Falana a adus pe ecran un gust estradistic, utilizînd nu numai arsenalul de exuberanță gestică al profesiei ci stupefiindu-l pe spectator prin stridența toaletelor ei monoton străvezii. Cu exhibiționismul ei revuistic, vedeta a ucis un personaj viabil. Ceea ce nu se poate spune despre cel al nepotului judecătorului care era — independent de contribuția actorului — născut mort. În dramaturgia filmului el n-avea decît o vagă funcție de *raisonneur*, de reprezentant al unei generații pentru care segregatia este de neconceput. Dar protestul său — destul de timid, de altfel — este în același timp și ambiguu, din moment ce tinărul dezertează în final, părăsind tîrgul în care rasismul a mai triumfat o dată. Dezgustul firesc al personajului pentru o asemenea lume nu-l înobilează cu nimic — dacă nu e însoțit de acțiune. Cu atât mai mult în contextul unui film ca cel al lui William Wyler în care faptele revelate, analiza percutantă întreprinsă, dezvăluirea necruțătoare a istoriei segregacioniste îndeamnă la acțiune, la atitudine fătîșă, la ofensivă curajoasă împotriva discriminării rasiale.

T. CARANFIL

CASELE DE FILME LA LUCRU

În continuarea anchetei noastre, la întrebările «Care este programul de lucru al casei pe care o reprezentați?», «Care sînt primele titluri de filme de care vă legați numele?», răspunde astăzi redactorului nostru, Magda Mihăilescu, tovarășul Dumitru Fernoagă, directorul Casei de filme numărul 5.

— Dorința noastră unanimă este să facem filme bune. Nu capodopere, ci pur și simplu filme bune. Adică filme care să aibă ceva de spus și să emoționeze spectatorul. Iată ceea ce vrem și știm că nu este ușor. Deocamdată încercăm să atragem pe lângă casa noastră de filme un grup de scenariști și regizori care să ne poată asigura, la început, un portofoliu de scenarii și apoi filmele necesare. Căutăm foarte mult, ne străduim să depistăm oameni și opere, oameni care să scrie și opere bune pentru a fi ecranizate. Rezultatele se vor concretiza într-un plan-program pentru 1974.

1973 va fi un an de tranziție, întrucît producția cinematografică nu poate să se oprească; se înțelege că în această perioadă de trecere vom termina unele lucruri aprobate de alții dar pe care le-am acceptat ca fiind și ale noastre. În acest sens aș vrea să menționez «Păcală» (regia — Geo Saizescu, scenariul — Dumitru Radu Popescu), și filmul pentru copii, cu titlu provizoriu, «Ostrovul lupilor», realizat de Georgeta Tarnovschi după un scenariu de Petre Luscalov.

Primul film ce aparține în întregime casei noastre, de la scenariu la copia standard, se numește «Dragostea începe vineri», ai cărui autori sînt Francisc

ce filme lansăm?

DRUMUL FILMELOR CU O PREGNANTĂ ÎNVESTITURĂ MORALĂ

Am observat, în ultima vreme, o certă înviore a reclamei filmelor aflate în repertoriul nostru cinematografic, o diversificare a mijloacelor publicitare, o mai insistență preocupare pentru impunerea unor creații în conștiința publicului. Mai stăruie însă, din păcate, o contradicție care nu poate fi aruncată doar pe seama întâmplării, ci care reflectă o ne-

dorită subestimare a unor filme înzestrate cu o remarcabilă și pregnantă investiție morală, dincolo de reala lor valoare artistică. Se știe că există pelicule care își fac singure drumul în lume, pentru că de la naștere au fost asistate de toate ursitoarele celui mai amănunțit comerț, pentru că întreaga lor călătorie pe ecranele mondiale a fost

însoțită de tam-tamuri și sloganuri publicitare. Pentru *Love Story*, — și ca să nu mergem la un caz de excepție — pentru orice western cu Giuliano Gemma, odată ajunse la noi, nu este nevoie să se risipească atâta energie în organizarea reclamei; ele au vadul asigurat.

Sau, ca să fim la obiectul zilei: în timp ce pentru «Anonimul venețian» se întreprinde o acțiune de lansare, «Cornul de capră», excelentul film bulgar, a fost lăsat să se stingă undeva într-un cinematograful mărginaș.

Insistăm întrucât cazul nu este decît o repetiție a altora, petrecute în alte sezoane cinematografice, iar toate la un loc indică o anumită slăbiciune în a detecta și a găsi toate căile de impunere a acelor filme ce pot constitui pentru marele public un permanent subiect de reflecție asupra modalității prin care arta cinematografică își raportează conținutul la valorile morale, asupra capacității ei de a propune adevărate modele etice. Nu numai cei care fac filme dar și cei care le distribuie trebuie să nu uite această dominantă majoră asupra căreia atrăgea atenția un sociolog contemporan: «Dacă filmul, prin sarcina de real ce o conține, își conduce spectatorii în lumea în care trăim și ne mișcăm cu toții și nu într-o

lume re-creată, atunci ceea ce se arată pe ecran trebuie să aibă rezonanțe asupra individului în situația reală și repercusiuni asupra conduitei sale». Ne amintim — și amintim — acum că multe creații capabile să impresioneze pozitiv sensibilitatea spectatorului, să se adreseze direct conștiinței sale, filme nespectaculoase dar închizînd în ele adevăruri de viață pilduitoare și emoționante, dovezi ale unei existențe demne și responsabile, au trecut neobservate pe ecranele noastre pentru că, printre altele, nu s-a mișcat un deget în favoarea orientării publicului către ele. «Ocolul», «Tandrețe», «Începutul», «Gara bielorusă» — câteva titluri semnificative dintr-o posibilă listă îndeajuns de lungă — au avut parte de o nedreaptă plasare în conul de umbră al interesului. Autentica lor reușită estetică, corelată cu un puternic și nobil mesaj educativ le îndreptățeau o carieră mai consistentă. Ne întrebăm, pe bună dreptate, dacă nu este cazul să se pună la cale o acțiune de relansare a acestor filme și a altora din familia celor care, prin viabilitate artistică și etică, trebuie să constituie o permanență în repertoriul nostru.

M. MIHAIL

Munteanu (scenariul) și Virgil Calotescu (regia).

Dintre celelalte proiecte pe 1973 amintesc: «Întorcerea eroilor» care marchează o nouă colaborare a lui Titus Popovici cu Sergiu Nicolaescu, «Pintea» (scenariul — Dumitru Moldovan, Vasile Chiriță, regia — Mircea Moldovan), «Semnul apei» — un debut promițător, cel al lui Mircea Danieliuc (scenariul și

regia).

Alte propuneri poartă girul unor cineaști cu experiență binecunoscută: Mircea Drăgan, Elisabeta Bostan, Mircea Mureșan, Dinu Cocea, Gheorghe Vitandis.

Sperăm ca încă din primul an emblema ce va înlocui cifra 5 să fie o garanție în fața spectatorilor, atunci cînd li se va anunța un film realizat de noi.

O debutantă în filmul lui Virgil Calotescu și Francisc Munteanu «Dragostea începe vineri»: Adina Popescu.

«Păcălă» (Sebastian Papaiani) așteaptă cuvîntul regizorului Geo Saizescu și al operatorului George Cornea.

HARVEY Lilian

Acrită de film internațională, de origine anglo-germană, născută la Muswell Hill (Londra), la 19 ianuarie 1907; moartă la 26 iulie 1968. Studiază baletul clasic la Berlin, și după o stagionă la teatrul Ronacher (Viena), este angajată de regizorul Richard Eichberg pentru a turna în filmul *Der Fluch* (1924). Interpretează în continuare în anii '20 și alte filme mute de succes, care-i vor aduce o notorietate crescândă: *Liebe und Trompetenblasen*; *Keusche Susanne*; *Prinzessin Trulala*; *Die tolle Lola*; *Să fii tată nu e greu*; *Adio Mascotte!*; *O noapte la Londra*; *Grain de beauté*; *Cind inima ți-o dăruiești* etc. Consacrarea internațională o va cunoaște după apariția vorbitorului, în superproducțiile muzicale *Ufa* (turnate de regulă în 3 versiuni: germană, franceză și engleză) în care cîntă și dansează cu mult antren. Jocul ei plin de umor malțios, gingășia și mișcărilor ei de o grație aeriană vor fi puse în valoare și admirate de lumea întreagă, în filmele produse de Erich Pommer (avînd ca partener ideal pe Willy Fritsch): *Trei băieți și o fericire* (1930); *Valsul dragostei* (id.); *Hokus-Pokus* (id.); *Flagrant delict* (id.); *Congresul dansează* (1931); *Un vis blond* (1932); *Trandafirii negri* (1934), precum și (cu alți parteneri): *Adio iubire* (cu Harry Liedtke); *Prințese, a vos ordres* (cu Henri Garat); *Două inimi și un suspin* (cu Albalch-Retty); *Quick* (cu Hans Albers); *Marchizul de S.* (cu Conrad Veidt). În versiunile franceze și engleze ale acestor filme are ca parteneri pe: Laurence Olivier, Charles Boyer, Jules Berry, Pierre Brasseur și, mai des, pe Henri Garat. În S.U.A., unde a fost invitată de Fox, în urma succesului filmelor sale, rămîne 3 ani, dar în ciuda bunei calități a filmelor turnate (*Buzele mele mint*; *Slabiciunea mea*; *Eu sint Suzana*; *Noaptea visurilor mele*), cariera ei cunoaște o inexplicabilă eclipsă. Nici activitatea ei europeană ulterioară nu-i va readuce gloria de odinioară, deși filme ca: *Fanny Elster*; *Un pariu senzațional*; *Invitația la vals*; *Noaptea fericirii* sau *Capriccio* erau de bună calitate. Turnează ultimul ei film: *Serenada* (Schubert) într-o Franță care cunoștea primele zile tragice ale războiului (1940). Pentru zina operetei sunase ceasul retragerii.

HAS Wojciech

Regizor polonez de film, născut la Cracovia, la 1 aprilie 1925. Una din personalitățile marcante ale cinematografului polonez postbelic. Studiază în paralel regia de film la Institutul de cinematografie din Cracovia și artele plastice la Academia din același oraș. Între 1948 și 1951, dedicîndu-se total cinematografului, lucrează în studiourile de filme documentare și didactice, specializîndu-se în filme de popularizare științifică. Din 1947 trece la regia de film artistic, unde se va afirma drept ca un cineast de excepție. Dintre filmele sale notorii vom reține mai ales: *Incurcătura* (1956), după Marek Hlasko; *Rămăși bun* (1957), după romanul lui Stanislaw Dygat, cu Maria Wachowiak, Tadeusz Janczar; *Camera comună* (1958), după romanul lui Unilowski; *Adio tinerete* (1960); *Aurul* (1962); *Arta de a fi iubită* (1963), după K. Brandys, cu Barbara Kraft și Zbigniew Cybulski; *Manuscrisul găsit la Saragossa* (1965), după romanul lui Jan Potocki, cu Zbigniew Cybulski; *Cifrul* (1966); *Păpușa* (1968), ecranizarea a binecunoscutului roman clasic al lui Boleslaw Prus. Cineast de prestigiu, W.H. face parte din grupul celor care au impus pe plan mondial filmul polonez postbelic.

HASSE Otto Eduard

Actor internațional de teatru și film, de origine germană, născut la Poznan, la 11 iulie 1903. Debutează în patrie ca actor de teatru, la compania lui Max Reinhardt (Deutsches Theater) și în film, din 1936, jucînd mai ales roluri de compoziție. Consacrarea sa cinematografică avea s-o cunoască însă după război, dincolo de granițele țării sale, începînd cu filmul *Decision Before Dawn* (1952-r: Anatole Litvak), realizat în S.U.A., urmat de alte producții notorii care-l consacra stea de prima mărime, turnate în S.U.A., Franța și R.F.G., dintre care vom cita: *I Confess* (1953-r: A. Hitchcock); *Betrayed* (1954) cu Clark Gable; *Canaris* (id.-r: A. Weidenmann); *08/15* (1955 r: Paul May); *Arsène Lupin* (1957-r: J. Becker); *Nu se stie niciodată* (id.-r: Roger Vadim) cu: Françoise Arnoul, R. Hossein; *Les espions* (id.-r: H.G. Clouzot); *Le corporal épingle* (1962-r: Jean Renoir); *Le vice et la vertu* (1963-r: R. Vadim) etc. Actor de o mare sobrietate în joc și o serioasă pregătire profesională, ce-i permit să abordeze roluri extrem de variate, O.E.H. s-a impus și pe scenele germane ca remarcabil interpret al lui Faust de Goethe, precum și al celebrei piese de Carl Zuckmayer: *Des Teufels General*. Activează de asemenea în studiourile TV din R.F.G.

HASSELQVIST Jenny

Acrită suedeză de film și balerină, născută la Stockholm în 1894. Își urmează vocația din copilărie, studiînd asiduă baletul și devenind primă balerină la opera din Stockholm. Cineastul Mauritz Stiller în căutare de tinere talente îi oferă ocazia de a străluci în film, făcînd din ea protagonistă realizării *Prima balerină* (Wolow-1916), în care avea ca partener pe Lars Hanson. Succesul filmului n-o face să renunțe la balet și abia Ernst Lubitsch o convinge, trei ani mai tîrziu, să vină la Berlin spre a interpreta unul din rolurile principale ale feeriei sale orientale *Sumurun*, alături de Pola Negri și Harry Liedtke. Întoarsă în patrie după un frumos succes, redevine interpreta lui Stiller în *Johan* (1920); *Emigranții* (1921), dar mai ales în *Legenda lui Gösta Berling* (1923/24), unde în cadrul unei distribuții de prima clasă (Lars Hanson, Garbo) izbutea o creație de mare sensibilitate și dramatism. Va mai turna sub conducerea celui alt mare pontif al filmului suedez, Victor Sjöström, în alte două clasice: *Proba focului* (1921) și *Corabia tragică* (1922), precum și în filmele lui Gustaf Molander: *Moștenirea lui Ingmar* (1925) și *Către răsărit* (1926), inspirate din romanul Selmei Lagerlöf: *Jerusalim*. Glorie autentică a filmului suedez din epoca lui de înflorire și de afirmare mondială, J.H., a cărei carieră se încheie practic odată cu sfîrșitul erei mute, rămîne una dintre figurile cele mai pure, mai luminoase ale aceluia cinematografului negurilor nordice.

PE ECRANE

CUM SE MOARE LA VENETIA*

Dacă n-am ști că actorul devenit regizor Enrico Maria Salerno purta de mult în cap planul filmului «Anonimul venețian» am fi putut foarte bine să credem că nu a făcut altceva decît să profite de pe urma unui climat «love storist». În realitate, încă înainte de 1970, Salerno alerga de la un producător la altul cu modestul său scenariu pe hirtie. Nu furnizăm această informație de dragul autorului (deși în calitatea sa de distins actor și intelectual îl stimăm), pentru a stabili vreo întîietate vizavi de Erich Segal, ci pentru a savura încă o dată coincidențele, incurcăturile și paradoxurile cu care se joacă cinematograful, cam tot așa cum își propun unii autori să se joace cu inimile noastre. Pentru că, orice s-ar spune, a solicita insistent sensibilitatea spectatorului, amintindu-i mereu ravanii «bolii necruțătoare» a secolului, este totuși o bagatelizare a durerii și a neputinței omenești, o intervenție nefericită în amintirile fiecăruia. Moartea este egală doar cu ea însăși, este aceeași oriunde și oricum, dar a face eliberat, din manifestarea ei la zi cea mai crîncenă, principală sursă de emoții, ni se pare a acorda cinematografului o condiție de hienă deghizată. «Love Story» executase cu eleganță o abilă acțiune de învăluire a acestei tentative și aici se afla unul din motivele succesului său real. «Anonimul venețian» — căruia nu-i contestăm autenticitatea unor momente — nu a izbutit greaua încercare de a fi decent în fața morții. Eroare fatală, ea năruia bunele intenții ale lui Salerno de a face din filmul său un *lung adio* de la viață, de la dragoste, de la frumos, un adio uman, simplu, pe înțelesul tuturor, fără dimensiuni filozofice amețitoare ale lui Thomas Mann. Se poate și așa, este firesc și uman să fie și așa, la Veneția nu mor doar cei care vor să dispară luînd cu ei imaginea frumoziei absolute, mor în fiecare zi oameni obișnuți, cu amintirile lor foarte pămintene, ca peste tot în această lume, ba uneori bețivii au și un sfîrșit aparte, cad în canale. Despărțirea imaginată de autorul italian în decorul crepuscular al unei Veneții vinete de frig (excellent filmată de altfel de către operatorul Marcello Gatti) este însă ratată, anulată de agitata evocare a unei foste pasiuni devoratoare, de ostentativă pregătire a șocului: morfina și «eu am să mor», mărturisire care, pe moment, o lasă rece pe italianca trecută prin școala neorealismului.

Nu cred însă că Salerno este un impostor în treburile regiei. Sint destule scene care ni-l dezvăluie drept un observator delicat (plimbarea în fața ferestrei «de altădată», aruncarea florilor) și un bun asimilator al uneia dintre cele mai frumoase și mai triste lecții de viață pe care ne-o dă fără încetare cinematograful: amintirile nu pot fi niciodată întregi, ele se izbesc nu de noi, cei de astăzi, ci mai ales de obiectele care ne înconjoară astăzi, ostile, imposibil de recunoscut.

Magda MIHĂILESCU

*) Anonimul venețian.

FLORINDA BOLKAN și TONY MUSANTE, interpreții «Anonimului venețian».

trei premiere tv

Epoca noastră a creat un public lucid și ironic care demască pe loc falsul și impostura. Reconstituirea epocilor de altădată prin decoruri fastuoase, vitejia vitejilor prin mijlocirea cascadeurilor și imaginea frumoaselor de altădată prin drăgălașe din era atomului reprezintă tocmai de aceea tot atîtea încercări sortite eșecului. A te reîntoarce pe firul timpului, în tovărășia aparatului de filmat, și a poposi cu dezvoltură în zbuciumata epocă elisabetană constituie o acțiune temerară, susceptibilă de blamul specialistului și de zîmbetul omului de bun-simț. Un asemenea film reclamă după părerea noastră migala eruditului și osîrdia arheologului și abia apoi intuiție și imaginație.

Ceea ce nu înseamnă că nu admitem convenția. Gustăm cu plăcere și astăzi filmele de capă și spadă, recunoscîndu-le valoarea terapeutică și înțelegem că trebuie să ne distrăm chiar dacă nu avem prea multe de învățat. Sintem de acord și cu dramele în care recuzita și decorul, refăcute după canoanele genului, rămîn simple pretexte, paravan translucid în spatele căruia își prezintă viața oamenii zilelor noastre cu idei și întîmplări trecute prin cenzura autorului. Atît doar că filmul lui Roderick Graham, prezentat în premieră pe micul ecran, nu se aliniază la nici unul din genurile amintite. Departe de «Elisabeth și Essex», tîlmul care a stors fluvii de lacrimi cu trei decenii în urmă, dar tot atît de departe de filmul-pretext sau de documentarul artistic. Un drum de mijloc care se dorește cel adevărat, care să traverseze epoca elisabetană într-un pios respect pentru adevărul adevărat, dar care, în fapt, lasă loc plămuirilor și denaturărilor de ordin istoric. Cu alte cuvinte, nu ne este permis să ne legănăm nici în mrejele unui convenționalism prescripționat, dar nici să căutăm idei contemporane prin ceața simbolurilor. Un film care ne pulverizează imaginația, reactivîndu-ne în schimb simțul critic. Jucînd rolul reginei Elisabeta, Glenda Jackson rămîne pentru mine Glenda Jackson care joacă rolul unui personaj pe nume de Elisabeta. Dealtfel, preferința consecventă a televiziunii în prezentarea biografiilor romanțate și a ecranizărilor după romanul clasic englez a început — ne-au mărturisit-o numeroși cititori — să plictisească.

Pe programul 2, vineri, 20 octombrie, o nouă emisiune de debut: «Telerama». Realizatorii ne propun întîlniri cu unele dintre cele mai recente producții de televiziune din țările socialiste și din alte țări ale lumii. Ni se anunță, astfel, filme documentare, scurt metraje artistice, secvențe muzicale, înregistrări prezentate în cadrul unor concursuri și festivaluri internaționale. Simple promisiuni deosebite, deocamdată, «Telerama» ni se înfățișează ca o biată fiică adoptivă a unor emisiuni consacrate: «360 de grade», «Post-meridian», «Telesciclopedia». Am urmărit un filmuleț folcloric cu plutași, potcovari și ceterași, apoi o suită de imagini haotice din activitatea meșteșugarilor, locuitorii ai Munților Jura; Versailles-ul prezentat prin intermediul unor cărți poștale animate; imagini super-demonetizate din activitatea artistelor de circ și o peliculă a televiziunii italiene fără cap și fără coadă. De toate fără un sfert și la o oră cu mare audiență la public.

De mai bun augur se anunță emisiunea «Stadion», programată tot pe programul 2 în orele tîrzii ale serii. Promițătoare și cu perspective de a deveni deosebit de atractivă. Reținem în mod deosebit excelentul documentar realizat de Tiberiu Vătășescu, un veritabil ciné-vérité consacrat concursurilor automobilistice de pe Dealul Feleacului. Portretul Argentinei Menis, cîștigătoarea unei medalii de argint la recenta Olimpiadă mîuncheneză, ne obliga în schimb să ne reîntoarcem la copilăria documentarului cinematografic românesc, «specializat» în prezentarea vieților romanțate ale unor oameni în viață. Nimeni nu e naiv să nu priceapă că ilustra noastră sportivă își conduce mișcărilor după indicațiile unui scenariu prealabil, că zîmbește la îndemnul realizatorilor, își alege prietenile de promenadă conform prescripțiilor regizoare și se lasă filmată în incinta unor magazine, unde ajunge condusă de către membrii echipei de filmare. Soluții vechi, rizibile și condamnate ab initio să vicieze terenul rigorii științifice, făcînd concesii fabulației gratuite și neadevărului.

CONSTANȚA CÎMPEANU: Nu cred că opereta moare

de Șanda FAUR - Fotografii de S. STEINER

— Dumneata, Constanța Cîmpeanu, reprezintă pentru noi, spectatorii, de câțiva ani buni — pe care nu văd neapărat de ce i-aș număra! — un fel de mezină a operetei noastre, eterna subretă plină de haz și temperament, într-o versiune salutar modernă, ce e drept. Spune-mi te rog: într-o epocă în care doar muzica ușoară creează «idolii», stelele — fie ele și rapid căzătoare — ce te-a făcut să alegi drumul spre această bătrână doamnă veselă și bine machiată care e opereta?

— Mai întâi, eu zic că putem să-i numărăm. Anii profesiei, firește... îi număr și încă, imaginează-ți, cu fruntea sus: împlinesc 15 ani de operetă, 15 ani de credință totală, de sentimente statornice, fără ranchiune, fără refuzări, fără dorințe de evadare din gen. 15 ani de când servesc opereta care — cred eu cu obstinație — place publicului, îi oferă bucurii artistice, comunică idei generoase și exercită, poate exercita o influență educativă.

— Poate mă cucerești de partea operetei dacă alți motivele credinței dimitale nestrămutate într-un gen pe umărul căruia se apleacă, visătoare și fericite, mai ales templele cărunte...

— Să-nțeleg de-aici că și dumneata crezi în amurgul definitiv al operetei?

— Nu, să nu înțelegi. Dar nu mai cred deloc — recunosc — în vechile ei clișee. Și-am avut surpriza să le-nțitnesc traversînd și această ultimă premieră a dv., «Spune, inimioară, spune», mai ales în zona interpretării actoricești: gesturi patetice, brațe întinse implorător, ochi privind în extaz sau înotînd în lacrimi, tremolouri în voce, exclamații retorice (păcat de frumusețea muzicii lui Elly Roman). Pînă cînd toate acestea, pînă cînd?

— La o asemenea întrebare ultimativă ar trebui desigur să răspund, grăbită, «pînă mîine» sau cel mult «pînă poimîine», dar nu pot face lucrul acesta pentru că aș minți. Clișeele de care vorbeai și care, ai perfectă dreptate, ne mai înconjoară încă din toate părțile, izvorăsc de fapt din însăși substanța unor opere pe care le jucăm, din libret, din «story»-ul lor cu contese, contesine și baroneți, din deprinderile, din inerțiile noastre interpretative. Dar eu nu voiam să încep prin a ne pune cenușă în cap — venea el și momentul bătailor cu mina în piept — ci prin a apăra genul.

— Poftim. Te și invitaseam la acest lucru.

— Așadar, eu nu cred că opereta moare (după cum nu cred nici în moartea operii). Nu cred că opereta trece printr-o criză tragică. Dimpotrivă, mi se pare că azi, cînd muzica s-a insinuat în mai toate spectacolele de teatru, cînd se visează — și se luptă! — pentru actorul total, capabil să joace, să danseze, și să cînte, mi se pare deci că azi spectacolul muzical cunoaște un ceas de glorie.

— Gloria aceasta se numește însă «musical» și nu ține deloc, pare-se, să se identifice cu vîrstnica sa mătușă duos surizătoare, îmbrăcată în malacovuri de atlas și pălării, cu pene de struț.

— Să nu judecăm după etichete, după denumiri; musicalul este tot operetă în esență, în finalitatea sa. Ei bine, dacă astăzi simt nevoia să cînte pe scenă un Anthony Quinn și o Sophia Loren, dacă a cîntat pînă și Bourvil, dacă Samy Davis și Barbra Streisand izbutesc să încălzească pînă la temperatura de fierbere un public obosit și blazat, de ce să cîntăm noi prohodul acestui gen? Într-un fel, «Opera de trei parale»

și «Bună seara, domnule Wildel» se pot înscrie, cred eu, în sfera operetei și adevărul e că am suferit enorm că nu au fost montate pe scena noastră.

— Dumneata pledezi, cum se vede, pentru spectacolul muzical modern, pe subiecte și pe structuri muzicale capabile să sensibilizeze spectatorul de azi; și aici nu văd de ce ne-am mai încrucia spadele pentru că sîntem într-un consens perfect. Dar în acest timp, pe așul Operetei se plimbă iar și iar Contele de Luxemburg, Contesa Maritzta, Prințesa circului etc., etc. De ce atîta inerie în repertoriul dv., de ce revenirea cu atîta obstinație la aceleași și aceleași titluri?

— Da, și eu cred că nu mai trebuie să mergem pe cărările bătătorite, să sunăm la aceleași uși, să oferim lucruri gata mestecate: spectatorii noștri știu pe de rost subiectele, știu că în actul doi primadona se ceartă cu junele prim, dar se consolează la ideea că în actul trei se vor împăca neapărat. Continui să cred că la operetă se vine pentru muzica sa frumoasă, delicată, învăluitoare, că niciodată nu o să se renunțe la Lehar, la Strauss, la Kálmán. Dar mai există la Lehar și «Juditta», mai există și «Ciocîrlia» — operele în care conflictele sînt mai autentice, cu implicații sociale, iar personajele mai veridice. De ce nu am montat aceste spectacole?

— De ce? De ce nu ați montat, așa cum spuneai, «Opera de trei parale»?

— Poate și pentru că nu sîntem încă în stare. Poate că nu avem încă complexa pregătire necesară. Dumneata știi că la Conservator nu există o clasă de specializare pentru operetă? Absolenții fug de genul acesta, li se pare minor, ușurel, neînsemnat. N-am să uit cît de uluită și indignată a fost colega mea Vali Niculescu — care terminase Conservatorul înaintea mea și fusese angajată la Operă — cînd m-a văzut dansînd un french can-can îndrăcit, după ce noi ne știam cîntînd la școală, cu eleganța distincă, lieduri de Mozart și Schumann.

— Între timp, Vali Niculescu și-a aruncat și ea în aer prejudecățile și a devenit, la rîndul ei, o subretă plină de nuri și farmec.

— Ei bine, eu nu am avut aceste prejudecăți. M-ai întrebat cum am ajuns la Operetă: pe drumul cel mai drept, fără nici un ocoliș, nici o ezitare, nici o stringere de inimă. Am făcut, pentru un examen, rolul Pepitei din «Vint de libertate» (il joc și acum, în noua versiune a spectacolului), a ieșit bine; profesorii mei Jean Rinzeșcu și Hero Lupescu m-au sfătuit să mă îndrept spre acest gen și am făcut-o. M-a lăsat mama, m-a lăsat și tata, n-a trebuit să fug de-acasă, nimeni n-a avut nimic împotriva. Nici măcar eu. În jurul muzicii ușoare roiesc înnebuniți, ca în jurul felinarelor, tot felul de fluturași, dar mulți își ard aripile. Nu mă interesa ceasul de glorie al unei comete cîntătoare.

— Dar vocea dimitale te-ar fi susținut poate în vogă mai mult decît un ceas.

— Eu am exact atîta voce cît îmi e necesar pentru ceea ce fac la operetă: teatru cîntat. De fapt, dacă e să fiu complet sinceră, trebuie să mărturisesc că aș fi dorit să fac teatru. Vocea a fost cea care m-a condamnat la genul muzical, dar tot vocea m-a făcut să fiu foarte atentă și la interpretarea actoricească.

— Se simte, se simte limpede că dumneata fugi îngrozită

de săltărețul concert costumat ce ni se oferă cîteodată la operetă. Dar nu crezi că toate ticurile și fixațiile interpretative, această viziune înțepenită asupra stilului operetei vine și din prezența foarte slabă a tinerilor pe scena dv.?

— E cu puțință. Tinerii nu au alergat spre noi cu răsuflarea tăiată, noi nu i-am primit cu brațele prea larg deschise. Și chestiunea devine dramatică pentru că multe din primadonele și subretele noastre mai au doar 7-8 ani pînă la pensie (ce să-i faci, genul te consideră terminată la 45 ani!) și în urma noastră nu vine nimeni. Noi mai punem funde în cap și ne mai împletim coșite, noi mai jucăm fetișcane înamorate, dar asta nu poate ține chiar pînă în ziua pensionării.

— E, poate, aici un cerc vicios: tinerii nu vin la operetă și pentru că din repertoriul ei lipsesc ritmurile moderne, titlurile noi, iar opereta nu le poate monta pentru că nu are tineri multilateral pregătiți. Care anume din operele ce circulă azi prin lume crezi că și-ar putea găsi locul pe scena de pe Splai, izbutind să cheme tinerii pe scenă, dar mai ales în sală? Pentru că, să privim adevărul în față, și publicul dv. s-a apropiat sau a depășit binișor vîrstele pensionării, iar problema împropiării lui se pune, cred, cu acuitate...

— Nu putem rămîne, e adevărat, cu minunatul accident care a fost «My Fair Lady» (deși spectacolul nostru a semănat, din păcate, cam prea tare cu filmul). Un afiș pe care ar apărea «Oklahoma» sau «West Side Story» sau «Hello, Dolly» (dacă am reuși să învingem marile greutăți financiare legate de drepturile de autor ce ni se pretind) ar fi, desigur, foarte chemător, deși nu de foarte ultimă oră. Pentru că între timp se plimbă pe scenele lumii, cu un succes uriaș, «Violonistul pe acoperiș», de pildă...

— Nu crezi că problema-cheie, problema nr. 1, problema esențială — spune-i cum vrei — rămîne totuși opereta românească, creația noastră actuală?

— Ai pus degetul pe locul cel mai sensibil. Da, aici e una din cauzele dramatice ale rămîinerii în urmă a genului. În opereta noastră nu se aud mai deloc ritmurile moderne, deși să recunoaștem că unii compozitori de primă mîină (dar nu din ultima generație!), precum Gherase Dendrinu, Elly Roman, Florin Comișel, scriu adesea muzică bună, accesibilă, seducătoare. Dar și atunci subiectele te aruncă neapărat într-un trecut romanțios și pitoresc, eroii rămîn la epoca lui Ienăchiță Văcărescu sau Ciprian Porumbescu, și doar George Grigoriu se apropie de librete (și ritmuri) mai actuale. În stagiunea aceasta revine pe scena noastră cu opereta «Cri, cri, Cristina»...

— În care putem spera?

— Întotdeauna trebuie să sperăm, nu crezi? Dar eu mă întreb — de vreme ce opereta înseamnă neapărat și umor, veselie, satiră — de ce nu scriu librete pentru noi Mirodan, Băieșu, de ce nu chiar și Paul Everac...

— Ai dori poate și un text de-al lui Mazilu?! Ar ieși o operetă în care s-ar rîde scrișnînd, nu crezi?

— E de preferat, decît una la care se cascadează leșinat... Oricum, noul nostru director, Petre Codreanu, se străduiește să aerisească, să înnoiască atmosfera, concepția, gusturile noastre, să realizeze un colectiv sudat, unit printr-o comuniune de idei. Și vreau să cred că toată lumea îl sprijină. Micile vanități ori marile orgolii nu au ce căuta, nu trebuie să frîneze munca unei instituții care se zbate să se înnoiască. Eu cred cu tărie în competiția cîntită, în lupta dintre talente: numai ele stabilesc ierarhiile adevărate, ca și în sport. E o întrecere în care trebuie să știi să te bați, dar să te și tragi, atunci cînd sună ceasul.

— Transcriu cu promptitudine și mare interes aceste afirmații, cu atît mai mult cu cît le consider, într-un fel, nu numai profesiunea de credință a artistei ci și a secretarei de partid a Teatrului de operetă. Știi că, între o repetiție și un spectacol, îți petreci destulă vreme în încăperea în care ne aflăm acum, în acest sediu al organizației de bază, vîd că primești cotizațiile, te-am așteptat să ieși de la învățămîntul politic, am aflat între timp că ați organizat trei cursuri politice...

— Dar munca de partid într-o instituție ca a noastră e îndreptată, în primul rînd — cred că ești convinsă de asta — spre calitatea artistică a ceea ce facem, a ceea ce scoatem noi pe scenă. Și asta înseamnă, înainte de toate, politică de repertoriu, opțiunea noastră, selectarea acelor piese care au puțință de a vehicula ideile, ideile care ne interesează, ideile înaintate.

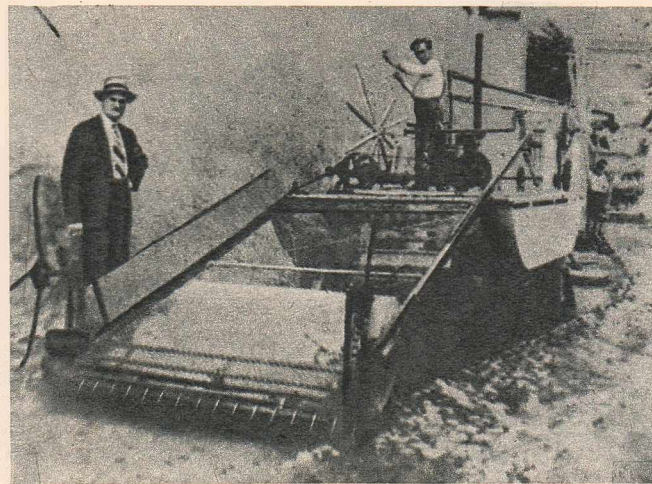
— Cu atît mai mult cu cît opereta a fost considerată destulă vreme ca avînd funcții în primul rînd deconectante și fiind puternic ispitită de divertismentul ușor.

— Există, într-adevăr, prejudecata frivolității acestui gen, am mai spus-o. Falsă, în mare parte, ca orice prejudecată. Noi ne străduim să o infirmăm și chiar această ultimă premieră a noastră, «Spune, inimioară, spune», o dovedește. Tematica ei o detașează net de orice joc amuzant și gratuit, e vorba, cum bine știi, de un libret închinat unei figuri de prestigiu a istoriei și culturii noastre, poetul Ienăchiță Văcărescu... Ne pregătim să servim cu toate puterile noastre și opereta de actualitate, de care țî-am pomenit, cea scrisă de George Grigoriu. Dealțul, trebuie să-ți mai spun că munca noastră de partid este îndreptată cu egală atenție și spre echilibrarea, spre buna folosire a tuturor forțelor artistice, aceasta ducînd la mult doritul climat sănătos, singurul care poate asigura — împreună cu o adîncă înțelegere ideologică, politică a rosturilor noastre — la o producție de autentică, reală calitate. Chiar adineauri, în discuția ce am avut-o la cursul de estetică, ne-am reamintit de ceea ce înțelegeam recomandare a documentelor Conferinței naționale, care cerea ca prin tot ce facem să fie stimulată gîndirea, spiritul novator, lupta împotriva a tot ce e vechi, perimat. În arta noastră, ca și în concepțiile noastre...

DE PROFUNDIS...

Nouă locomotive cu aburi din R.F. a Germaniei, Austria și Elveția și-au dat întâlnire la Degersheim (Elveția orientală) pentru a evoca timpurile când cu pușăitul și fumul lor domneau fără rival peste drumurile-de-fier ale întregii lumi. Iată-le azi, când epoca lor se află la asfințit, traversând podul Sitter, urmărite și immortalizate pe peliculă de un grup de ziariști.

UN EDISON AL ROMÂNIEI

Împlinirea a o sută de ani de la nașterea lui Tache Brumărescu (Văleni, 1872) ne reamintește prodigioasa activitate pe care a avut-o acest Edison al României, cum a fost numit. Și-a început cariera de inventator în anul 1900, când a prezentat la o expoziție primele obiecte concepute și realizate de el: un fluture de hirtie zburător și o chibritelniță. În 1905, când se afla la cea de-a treizecea invenție, lansează pe piața Vienei o broască nouă pentru casele de bani. În 1909 brevetează un avion de concepție proprie. În 1913 expune la Bruxelles alte invenții: aparat de cuplat vagoanele, sanie automată pentru vagoane, mașină de tăiat plantele din bălți și altele. Ziarele și revistele străine îl remarcă, lăudându-i activitatea (LA NATURE, sept. 1913, și altele). În țară va rămâne însă neobservat, neîncurajat. Iată un document fotografic edificator din anul 1930: Tache Brumărescu, în fața mașinii sale de tăiat stuful. După numeroase intervenții, neluate în seamă, Brumărescu aduce mașina și o instalează pe trotuar, în fața Ministerului de Domenii. O vede și o admiră toată lumea, numai conducătorii agriculturii românești n-o văd. Și în felul acesta, stuful va continua să putrezească în bălți.

MAMĂ, NU MĂ LĂSA...

În urma refuzului net al perechii de struți adăpostiți în Grădina zoologică Plankendael din Belgia de a-și îndeplini elementara îndatorire materno-paternă de clocire a ouălor, direcția grădinii a pus experimental la incubator un ou refuzat. După 42 de zile, un mic struțuleț a văzut lumina soarelui. Cum însă părinții denaturați refuzau în continuare să-și recunoască odrasla, puiul de struț s-a împrietinit cu un puișor de găină cu care s-a și dus la fotograf.

VISUL SECRETARELOR

Instalația aceasta prezentată recent la o expoziție pariziană se pretinde a fi ultimul cuvânt în materie de confort pentru munca secretarelor dactilografice. S-ar putea însă naște întrebarea: de atita relaxare, simpaticele străjere ale cabinetelor nu s-ar putea să adoarmă în post?...

ASTRONAUTICĂ ȘI ARTĂ PLASTICĂ

După cum au anunțat recent ziarul, «Apollo-17», ultima dintre spectaculoasele misiuni selenare ale S.U.A., este gata de drum, iar lansarea sa va avea loc conform programului. Emblema misiunii, în care veți recunoaște cu ușurință pe Apolo din Belvedere aflat în Galeria de artă a Vaticanului, este opera graficianului Robert T. McCall în colaborare cu înșiși membrii echipajului: A. Cernan, Ronald E. Evans și Harrison H. Schmitt.

MAI MIC CU 45 DE ANI

La Costa Brava din Spania, firma vest-germană producătoare de automobile de faimă mondială Daimler-Benz a prezentat recent ultima sa creație — Mercedes-350 SE. Pentru a se ilustra evoluția producției în ultimii 50 de ani, alături de ultimul tip apare și modelul Mercedes-1927.

PARABOLICA CIOBANILOR

Pe vastele întinderi ale Asiei Centrale, acolo unde se află pășunile R.S.S. Uzbece, ciobanii se găsesc adesea la mari depărtări de așezările omenești. În ajutorul lor, ca și al membrilor expedițiilor arheologice îndepărtate, au venit inventatorii acestor oglinzi parabolice care — focalizând razele solare — asigură combustibilul necesar pentru pregătirea unui prinz cald și gustos în pustiurile nesfârșite.

HAI LA GROAPA CU FURNICI...

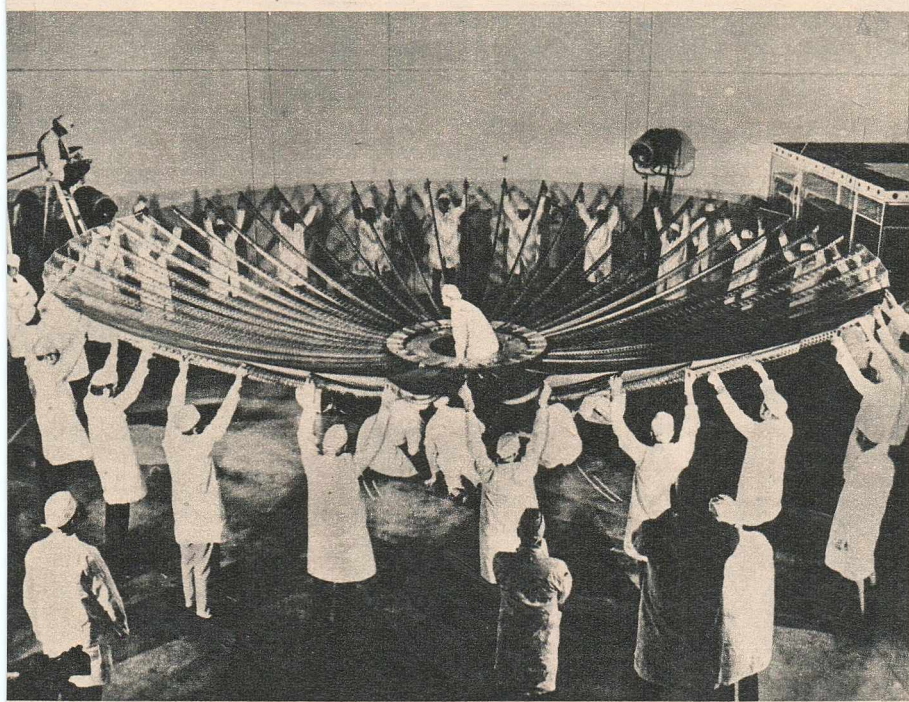
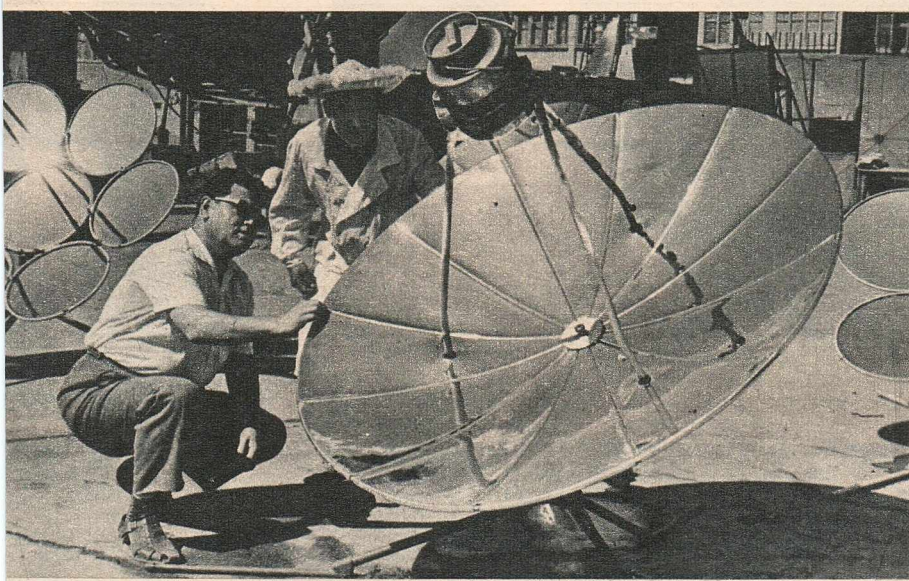
Cu puțină imaginație, subiectul fotografiei noastre poate fi interpretat ca un ceremonial druid adus în era spațială. Cu și mai multă imaginație, l-am putea considera jocul copilăriei noastre «Hai la groapa cu furnici...», interpretat de maturi. Dar dacă părăsim domeniul imaginației, ne vom afla în fața unui grup de oameni de știință în serviciul companiei de construcții aeronautice «Lockheed» din California, întinzând o imensă antenă pentru comunicații prin satelit.

cititori căt-re cititori

Pentru a putea insera un număr mult mai mare de adrese la această rubrică, vom folosi prescurtări pentru anumite teme foarte solicitate. Astfel, teme diverse = D; automobilism = A; cinema = C; enigmistică = E; filatelic = Ft; literatură = L; limbi străine = Lb; muzică = M; prietenie = P; Sport = S; teatru = Te; tehnică = Th; Viața tineretului = T; schimb de foto actori = Fa; schimb de ilustrate = V.

Următorii cititori doresc să corespundă:

Grigoriu Emilia, 35 ani, laborantă, Pașcani, str. 7 Noiembrie, bl. V 6-7, sc. B, et. II, ap. 9, jud. Iași: L, Fa, V; Mihai Dumitru, stud., Timișoara, căm. stud. 1/C: V; Gîrgoci Dragalin, 26 ani, impiegat, post-restaurant, Sibiu 1: psihologie, S, V; Tudorache Lenuța, elevă, Brad, str. 1 Lunie, nr. 4, bl. C 18, ap. 3: Fa, V; Bejandru Margareta, 20 ani, muncitoare, Iași, str. Bularga, nr. 16, bl. TMV, et. III, cam. 84: D, V; Șerban Simona, revizor contabil, Caracal, str. Gh. Doja, nr. 25, jud. Olt: D, V; Velisaratu Anca, 16 ani, elevă, București, sect. 1, str. Av. Iliescu, nr. 50: artă, L, M, P; Nacu Gelu, 21 ani, Hunedoara, str. Ion Creangă, nr. 6, sc. A, et. I, ap. 5: D, V; Trecere Angela, 19 ani, controlor de calitate, Pitești, bl. 12 D, sc. A, et. VI, ap. 26: V; Hurmuzache Lidia, 18 ani, elevă, Codlea, str. 9 Mai, bl. 31, et. II, ap. 12, jud. Brașov: plastică, istorie, geografie, L, M, Ft, Fa, V; Nedelcu Katy, 19 ani, București, sect. 8, str. Căiuți, nr. 8: D, V; Bică Antoaneta, 22 ani, funcționară, București, sect. 5, str. Secerei, nr. 18: Fa, V; Puțoreanu Mariana, 19 ani, Craiova, Calea Unirii, nr. 94, ap. 4: D, V; Bătrina Lucia, 17 ani, elevă, com. Livada, nr. 323, jud. Arad: D, V; Dragomir Aurelia, 33 ani, com. Grădina, of.p. Tirgoșor, jud. Constanța: M, P, S, V; Oceaneu Zinica, 19 ani, Focșani, str. Mare a Unirii, nr. 333: P, Fa, V; Huiiban Liliana, 17 ani, elevă, Galați, Țiglina III, bl. A 1, ap. 60: D; Ungur Ilie, 20 ani, funcționar, București, sect. 2, str. Banu Nicolae, nr. 95: P, S, V; Vilcu Rodica, elevă, Petroșani, str. Viitorului, bl. 33, ap. 14: Fa, V; Jipa Ecaterina, 17 ani, elevă, București, sect. 4, str. Eugen Carada, nr. 5-7, sc. B, et. V, ap. 44: M, P, V; Sălezan Mariana, 23 ani, com. Birda, nr. 1, ap. 8, jud. Timiș: P, Fa, V; Stoica Marian, 22 ani, mecanic-auto, com. Balotești, nr. 213, jud. Ilfov: D; Mărcine Aurel, 18 ani, elev, Petroșani, str. Independenței, bl. 11 A, sc. I, et. III, ap. 51, jud. Hunedoara: E, P, V; Mateianu Alexe, stud., Cluj, str. Moșilor, nr. 76: D; Burada Stan, București, sect. 6, aleea Livezilor, nr. 47, bl. 38, et. I, ap. 30: D; Stoian Nicolae, 24 ani, ing., Buzău, str. Transilvaniei nr. 359: D; Trafin George, 22 ani, stud., Focșani, str. Cotești nr. 21, jud. Vrancea: C, Lb, M, S, T; Constantin Gigi, 22 ani, lăcătuș-mecanic, Tecuci, str. Zorilor, nr. 16: M, V; Hadiac Eugen, elev, Galați, str. 1 Mai, nr. 75: D, V; Căpitan Ion, com. Periam, nr. 89, jud. Timiș: D; Plătăș Serghei, 19 ani, elev, București, sect. 5, Piața Splaiului, nr. 3-5, bl. A, et. IV, ap. 29: artă, M, P; Enache Constantin, 17 ani, elev, Iași, str. Decabal, nr. 25, bl. 211, sc. B, et. I, ap. 4: D, Fa, V; Barabașu Viorel, 21 ani, șofer, Buzău, intrarea Iazului, nr. 8: P, V; Andronache Panaia, com. T. Vladimirescu, jud. Galați: D; Părălește Nicolae, 25 ani, tehnician, Vulcan, cămin 3, et. III, cam. 46, jud. Hunedoara: D; Olaru Octavian, 25 ani, tehnician, Galați, Țiglina III, bl. A 21, sc. 3, ap. 33: D, Fa, V; Stănescu Aldona, Rădăuți, str. 13 Septembrie, nr. 4: Fa, V; Vasile Mioara, 18 ani, elevă, sat Lazuri, jud. Dimbovița: D, V; Manea Cătălin, 25 ani, ing. mecanic, Focșani, str. N. Bălcescu, nr. 25: botanică, P; Amza Gelu, 19 ani, Craiova, str. Pinului, nr. 17: P; Bogdan Daniel, 26 ani, ing. constructor, Focșani, str. Karl Marx, nr. 20: M, P; Wannu Florin, com. Apold, nr. 21, jud. Mureș: artă, M, P, Fa, V; Călin Iuliana, 18 ani, elevă, Fălcieni, str. Ștefan cel Mare, nr. 9: D, V; Moruzan Iulia, 23 ani, țehniciană, Medgidia, str. Poporului, bl. P 15, ap. 6: P, Fa, V; Scutelnicu Liliana, 20 ani, București, sect. 4, str. Lotrioara, nr. 2, bl. Y 3, sc. C 1, ap. 42: D; Iurea Aurelia, 22 ani, Fălcieni, str. Maior Ioan, bl. C 9, et. III, ap. 20: P, V; Moșca Saveta, asistentă med., S.M.B. Moneasa, secția fizioterapie, jud. Arad: L, M, P, Fa, V; Cristei Eva, elevă, Sighetul Marmației, str. Izei, nr. 40, jud. Maramureș: chimie, L, M, P; Lucaci Mariana, 17 ani, elevă, Călărași, str. Viitor, nr. 108: D; Gaidoenco Constantin, 25 ani, prof., com. Ciulnița, sat Poiana, jud. Ialomița: istorie, L; Nicula Nicoleta, București, sect. 6, str. Ecolui, nr. 55: M, P, Fa, V; Burghelua Marian, 20 ani, Sinaia, str. 6 Martie, nr. 3: P, V; Vasile Elena, 21 ani, Pașcani-Boșteni, str. I. Creangă, nr. 31, jud. Iași: etică, P, T, V; Molnar Carmen, 22 ani, stud., București, sect. 8, bd. 1 Mai, nr. 343, bl. G, et. II, ap. 9: L, Lb, P, V; Andrei Emil, București, sect. 5, str. Serg. Nițu Vasile, nr. 48, bl. 5, sc. 1, et. II, ap. 11: P, S, V; Airinei Viorica, 20 ani, teh. constructor, Iași, str. Uzinei, nr. 32: M, P, Fa, V; Șurdu Didina, 30 ani, gestionară, Iași, str. Sf. Andrei, nr. 40: P, V; Onofrei Eugen, 26 ani, mecanic, com. Săscut-sat, jud. Bacău: D, V; Proca Nicolae, 19 ani, electrician, com. Toplet, jud. Caraș-Severin: P, T; Nițu Victoria Doina, 16 ani, elevă, Pitești, str. Ștefan cel Mare, nr. 26: Lb, P; Crăciun Florentina, 18 ani, elevă, Moreni, str. Macului, nr. 2, jud. Dimbovița: D, V; Deac Aurel, 18 ani, elev, com. Ogra, str. T. Vladimirescu, nr. 416, jud. Mureș: artă, L, P; Sasu Maria și Bădescu Angela, 19 ani, Sibiu, str. V. Colarov, nr. 15-18: artă, filozofie, P; Vidu Mariana, 17 ani, elevă, Turnu-Măgurele, str. Mihai Viteazul, nr. 66: P, S, V; Năstase Eugenia, 20 ani, Bacău, str. Trecătoarea Holtului, nr. 56: V; Romer Patrizia Carla, 16 ani, Galați, bd. George Coșbuc, nr. 35, ap. 4: M, P; Minea Nicolae, 17 ani, elev, Cimpulung, jud. Argeș, str. Negru Vodă, nr. 40: P; Alecu Georgeta, 16 ani, com. Lanurile, jud. Brăila: C, M, Fa, V; Anghel Gabi, 18 ani, București, sect. 4, bd. Macaralei, nr. 43, bl. J 42, sc. 6, ap. 83: D, V; Lazăr Paul, 24 ani, jurist, București, sect. 3, aleea Pantelimon, nr. 19, bl. 10, sc. B, et. IV, ap. 93: D; Onel Ion, 18 ani, com. Berceni, nr. 124, jud. Prahova: D; Cojocaru N. Ionel, 24 ani, tehnician, Rm. Sărat, str. Proletari, nr. 16: filozofie, P, V; Adochitei Victor, 24 ani, com. Poduri, jud. Bacău: D, V; Fătu Lucia, 16 ani, Roman, str. Perșorului, nr. 15, jud. Neamț: D, V; Nichita Vasile, elev, Constanța, str. Th. Burada, nr. 43: D, V.

F Nr. 44 (908)
CUPON
DE PARTICIPARE
«CITITORI CĂTRE CITITORI»

un
nume
nou

calea
victoriei
nr.95

ELECTA

Un nume nou al unui magazin nou de pe Calea Victoriei nr. 95 strălucește alături de alte firme și magazine amenajate și reamenajate în ultimul timp.

Avem impresia văzându-l că ne este cunoscut, apropiat, sugerându-ne parcă serviciile ce ni le oferă.

Centrala Industriei Linii expune în acest magazin de prezentare și desfăcere elegant și ospitalier cele mai recente creații ale cunoscutelor fabrici din industria linii, țesături de lână 100% sau lână în amestec cu fibre artificiale și sintetice cu un colorit și prezentare cu totul deosebită.

Magazinul oferă o bogată colecție de țesături și dă posibilitatea alegerii unei largi game de desene și contexturi pentru toate destinațiile de îmbrăcăminte.

O noutate: mărfurile din acest magazin reprezintă exclusivități.

Sondajul gustului populației în ceea ce privește preferințele se va face cu multă atenție prin fișe ce vor fi completate de către cumpărători, produsele mai mult solicitate urmînd a fi asimilate și apoi realizate în producția de serie.

Acest dialog cu marea masă de cumpărători este binevenit mai ales că magazinul pune la dispoziție colecții de prezentare în care se va putea vedea întreaga gamă de țesături pentru costume, rochii, pardesiuri și paltoane ce se realizează de fabricile noastre atât de cunoscute ca: **Libertatea** — Sibiu, **Dorobanțul** — Ploiești, **Fabrica de stofe** — Brașov, **Fabrica de postav** — Buhuși, **Industria Linii** — Timișoara, **Postăvăria română** — București.

Doriți să fiți în pas cu moda? ELECTA vă sfătuiește. Doriți să purtați o rochie sau un costum din țesături exclusive? ELECTA vă oferă o largă gamă de desene și culori din materii prime dintre cele mai fine. ELECTA vă așteaptă! ELECTA vă servește oricînd. ELECTA la dispoziția d-voastră. Nu uitați! ELECTA.

asigurările în sprijinul automobilistilor

Prin asigurările auto, ADAS organizează pe automobiliști într-o acțiune de intrajutorare, pentru ca, prin forțe unite ei să poată face față din punct de vedere material cheltuielilor de tot felul antrenate de accidente, fie că e vorba de pagube produse din culpa lor unor terțe persoane, fie că e vorba de pagubele de accidente suferite, în numeroase ocazii, la autoturismele proprii.

Pentru prima categorie de pagube, ADAS aplică asigurarea prin efectul legii de răspundere civilă auto. Plătind o primă modestă de asigurare (sub 1 leu pe zi), automobilistul este ferit de primejdia de a plăti altora despăgubiri, pentru distrugerii de bunuri pînă la 100 000 lei, iar pentru vătămări corporale în sumă nelimitată.

Pentru a doua categorie de pagube ADAS practică asigurarea pentru avarii (casco).

În asigurarea pentru avarii se cuprind numeroase cazuri de stricăciuni la autoturismul propriu (cazuri necuprinse în asigurarea prin efectul legii de răspundere civilă auto), cum sînt: din culpa celui care-l conducea, autoturismul s-a avariat ciocnindu-se cu un alt autovehicul; din culpa sau fără culpa celui care-l conducea, autoturismul s-a lovit de orice corpuri mobile sau imobile dinafara lui; în timpul mersului, a derapat, s-a răsturnat, a căzut în șanț, în prăpastie, în apă (cu ocazia transbordării sau ruperii podului); sau, în timpul mersului ori în staționare, a fost lovit de bolovani, blocuri de gheață etc., ori a explodat rezervorul de carburanți sau de aer comprimat; autovehiculul a fost avariat sau distrus de diferite calamități: trăsnet, explozie, ploaie torențială, inundație, furtună, uragan etc.

Se acoperă în asigurare și costul transportului autovehiculului avariat (dacă acesta nu se poate deplasa prin forță proprie) pînă la cel mai apropiat atelier care poate face reparațiile sau pînă la locul de garare prevăzut în certificatul de înmatriculare.

Despăgubirea se acordă în limita cuantumului pagubei, fără a putea depăși valoarea autoturismului la data producerii accidentului (adică valoarea din nou, calculată la prețul practicat în comerțul de stat, mai puțin uzura) și nici 80% din valoarea din nou a acestuia.

Prima de asigurare variază în funcție de capacitatea cilindrică a autoturismului.

Dacă asigurarea — încheiată pe un an — se reînnoiește pe încă un an, prima de asigurare se reduce, pentru noua perioadă, cu 15%, dacă, pentru anul anterior, nu s-au plătit ori nu se datorează despăgubiri. De asemenea, o reducere de 10% se acordă dacă asigurarea — încheiată pe un an — se reînnoiește pe încă un an prin lucrătorii scriptici ADAS (cu condiția ca prima de asigurare să se plătească integral la încheierea asigurării).

În afară de asigurarea pentru avarii, ADAS pune la îndemina cetățenilor și alte asigurări facultative auto, fiecare dintre acestea răspunzînd unor situații speciale, care se potrivesc cu interesele diferitelor categorii de automobiliști.

Pentru încheierea asigurării vă puteți adresa responsabililor cu asigurările din întreprinderi, organizații economice și instituții, agenților și inspectorilor de asigurare sau — direct — oricărei unități teritoriale ADAS.

glob comentat foto

VIETNAM

perspective pozitive

Agenciile de presă relatează în aceste zile despre intensificarea contactelor în vederea reglementării păcii în Vietnam. Astfel, după întrevederile de la Paris dintre Le Duc Tho, consilier special al delegației guvernului R.D. Vietnam la conferința cvadripartită, și Xuan Thuy, șeful delegației R.D. Vietnam, cu Henry Kissinger, consilierul special al președintelui S.U.A. pentru problemele securității naționale, Le Duc Tho s-a înapoiat la Hanoi, făcând, în drum, escale la Moscova și Pekin. La rândul său, Henry Kissinger, reîntors pentru scurtă vreme în Statele Unite, unde s-a întâlnit cu președintele Nixon, a făcut apoi o vizită de cinci zile la Saigon, unde a avut șase runde de convorbiri cu șeful regimului saigonez, Nguyen Van Thieu, și a întreprins de asemenea o vizită la Phnom Penh, pentru a-l întâlni pe Lon Nol. În aceste zile, presa internațională reproduce o serie de luări de atitudine ale părților implicate în conflictul din Vietnam. Într-un interviu acordat revistei americane «Newsweek», primul-ministru al R.D. Vietnam, Fam Van Dong, a menționat că reglementarea păcii în Vietnam ar comporta trei faze, incluzând încetarea totală a focului, urmată de o retragere completă a trupelor americane; negocieri între Hanoi și Saigon care să ducă la instaurarea unui guvern de coaliție tripartit interimar; alegeri în Vietnamul de Sud în vederea desemnării unui nou guvern, la șase luni după încetarea focului. Totodată, Fam Van Dong a subliniat că S.U.A. sînt răspunzătoare pentru toate prejudiciile materiale provocate și au obligația imperioasă de a contribui la reconstrucția economiei devastate a Vietnamului. În ce privește propunerea G.R.P. al Republicii Vietnamului de Sud, premierul R.D. Vietnam a declarat într-un interviu acordat în exclusivitate ziarului «Washington Post» că guvernul R.D. Vietnam sprijină această propunere și «este dispus să ajungă la un acord cu guvernul S.U.A. pentru ca Vietnamului de Sud să nu-i fie impus nici un regim comunist, nici un regim marionetă în solda americanilor...»

Președintele S.U.A., Richard Nixon, a declarat, de asemenea, în cadrul unor alocuțiuni radiodifuzate, succesive, că au fost angajate «negocieri foarte intensive» în vederea realizării unei păci onorabile în Vietnam și că «ne apropiem de sfîrșitul îndelungatului și dificilului nostru angajament militar în Vietnam».

În fotografia nr. 1: primul-ministru al R.D. Vietnam, Fam Van Dong, acordînd un interviu trimisului săptămînalului francez «Le Nouvel Observateur», Jean Lacouture. Fotografia nr. 2 îi înfățișează pe președintele Nixon și pe consilierul său special, Henry Kissinger.

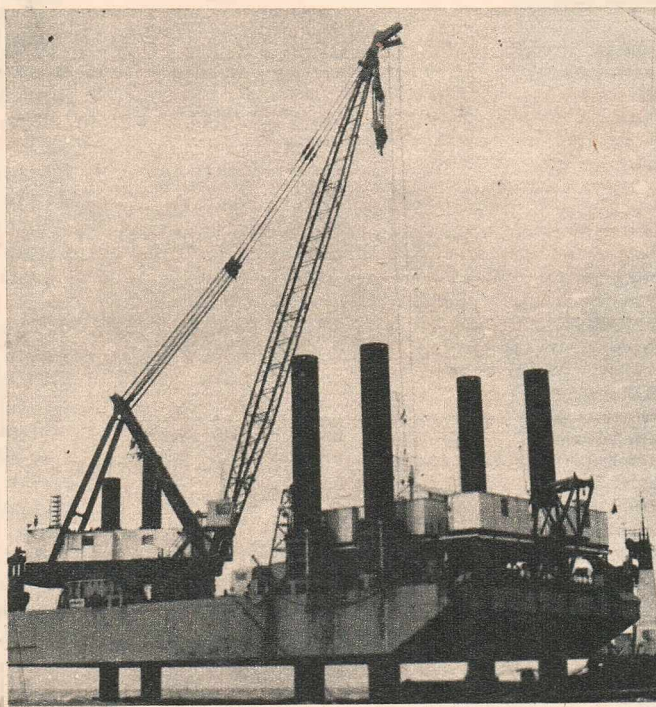

VIENA

cosmosul și terra

300 de referate privind utilizarea rezultatelor obținute de cercetătorii cosmosului în diferite alte domenii ale activității umane au fost prezentate în cadrul celui de-al 23-lea Congres internațional de astronautică de la Viena, închinat temei generoase a efectelor cercetărilor cosmice asupra vieții de pe Pămînt. În cadrul congresului au fost discutate de asemenea probleme legate de realizarea experienței comune a navelor «Soiuz» și «Apollo». (În fotografie: Wernher von Braun între cosmonauții sovietici Valeri Kuibîșev, stînga, și Anatol Filipcenko, dreapta.) Cosmonautul american Thomas Stafford a fost invitat după congres în Uniunea Sovietică pentru a participa, în calitate de expert, la consfătuirea specialiștilor sovietici și americani însărcinați cu studierea problemelor tehnice legate de realizarea experienței cosmice comune.

„gem-126”

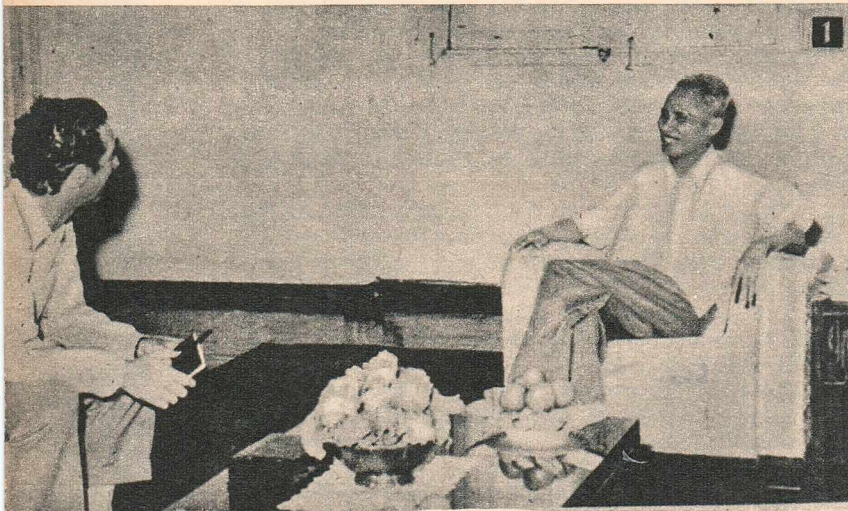

«GEM-126» se numește această ciudată arătare scaldată de apele Mării Nordului, la cîțiva kilometri de Calais. Nu este însă, cum s-ar putea crede, o platformă afectată cercetărilor pentru descoperirea de zăcăminte petrolifere submarine ci... analizării structurii solului submarin, în vederea realizării mult discutatului tunel sub Canalul Minecii. O convenție semnată în aceste zile consemnează dealtfel, oficial, acordul realizat de miniștrii transporturilor din Franța și Anglia pentru începerea unei a doua faze de studii, ale căror rezultate vor permite definierea bazelor tehnice și financiare ale construcției, «condițiile în care vor fi hotărîte modalitățile de construcție, la mijlocul anului 1973». În același an va fi deschis șantierul pentru forarea celor 3 galerii ale tunelului ce urmează să aibă o lungime de 51,800 km — dintre care 38 km sub mare — și a cărui dare în exploatare este prevăzută pentru 1980.

două instantanee grăitoare

Tînăra aceasta, tîrîtă de trei poliști americani, este una din participantele la demonstrația pe care un grup de pacifiști din statul Massachusetts (S.U.A.) a organizat-o în fața bazei militare aviatice din Chicopee, cerînd să se pună de urgență capăt intervenției militare americane în Vietnam. Împotriva demonstrațiilor poliția a intervenit cu brutalitate, mulți dintre tinerii pacifiști fiind răniți sau tîrîți, ca în cazul de față, pentru a fi interogați sau încarcerati apoi la sediile polițienești.

Scena similară s-a petrecut de astă dată la Roma. După ce poliția a împrăștiat mulțimea de tineri care manifestau în fața clădirii parlamentului, împotriva cheltuielilor militare, doi oameni în uniformă au înhățat-o pe tînăra din imagine, care purta o pancartă cu inscripția «Nici o lire pentru înarmări!»

conferința a avut loc, problemele rămân

Centrul de conferințe internaționale de pe Avenue Kleber din Paris a reținut în mod deosebit, timp de două zile (19-20 octombrie), atenția observatorilor scenei economico-politice vest-europene. După o perioadă de incertitudine, datorată divergențelor în probleme monetare, s-a concretizat, în sfârșit, inițiativa de anul trecut a președintelui Pompidou, cu privire la organizarea unei conferințe la nivel înalt a Pieței comune lărgite. Declarația-preambul și comunicatul comun date publicității consemnează pozițiile convergente, hotărârile adoptate privind instituirea, pînă în aprilie 1973, a unui fond vest-european de colaborare monetară, însărcinarea miniștrilor de finanțe cu adoptarea — la reuniunea pe care urmează să o aibă la 30 și 31 octombrie — unor măsuri precise în diversele domenii care se pretează la o acțiune eficace și realistă, pe termen scurt, împotriva inflației ce se manifestă în economia țărilor membre. Dar, dincolo de aceste documente, observatorii de presă au înregistrat și existența unor puncte de vedere diferite — fapt reliefat de o serie de luări de poziție ale șefilor delegațiilor în cadrul reuniunii la nivel înalt a «celor nouă» — conchizînd că reuniunea a trecut, dar divergențele, mai ales cele legate de crearea mult discutatei uniuni economice și monetare, au rămas.

la cîțiva pași de vila fortificată a lui Lon Nol

Alarmă la Phnom Penh: detașamente ale forțelor populare au reușit să pătrundă în inima orașului, să lanseze atacuri-surpriză în diferite puncte. Într-un moment cînd administrația de mercenari a lui Lon Nol — care și-a acordat dublul titlu de «președinte» și «mareșal» — se afla în plină criză politică internă (soldată cu demiterea lui San Ngoc

Than, șeful cabinetului ministerial abia încropit în urmă cu cîteva luni), rafalele de mitralieră și exploziile în lanț au mutat linia frontului chiar în orașul dominat de haos. Atacul este socotit de corespondenții A.F.P., A.P., și U.P.I. drept unul dintre cele mai puternice, detașamente în acțiune însumînd nu mai puțin de 200 de oameni.

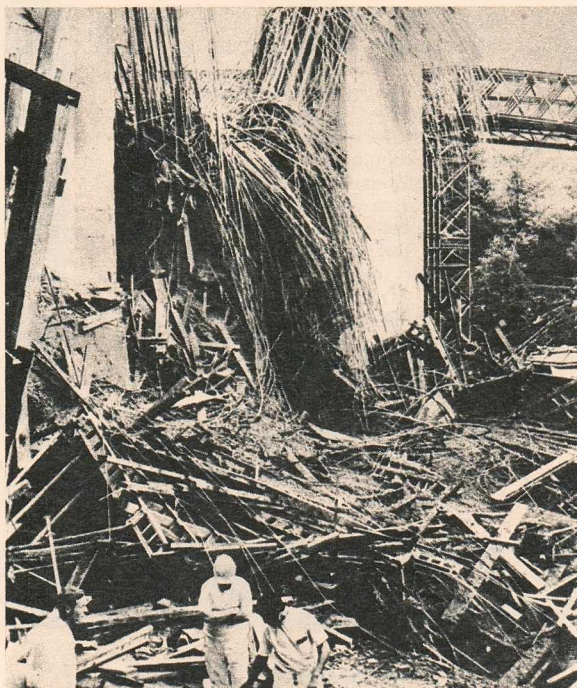
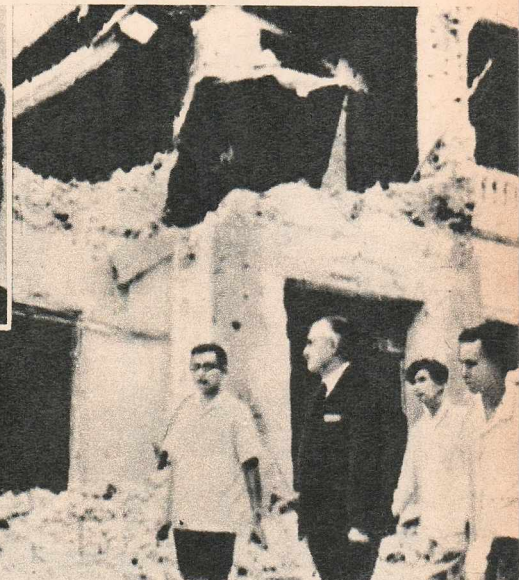
Potrivit declarațiilor unui diplomat pe care îl citează «Le Figaro», această operațiune care n-a avut drept scop ocuparea imediată a orașului Phnom Penh, a urmărit mai curînd provocarea derutei în rîndurile adeptilor tot mai puțini la număr ai lui Lon Nol. În acest sens bubuirile care au spart geamurile vilei fortificate a mareșalului mercenarilor au constituit un nou și puternic avertisment al forțelor populare înainte de marea răfuială cu Lon Nol și clica sa.

Atacul de la Phnom Penh a demonstrat totodată cît de vulnerabilă este apărarea orașului aflat sub tirul artileriei unităților F.U.N.K. Se știe că încă de pe acum aceste unități controlează peste patru cincimi din teritoriul cambodgian și că, așa cum remarcă «Le Monde diplomatique», îngustarea constantă a teritoriului aflat încă sub controlul administrației Lon Nol este un fapt incontestabil. Recent, forțele populare au ocupat porțiuni importante ale șoselei nr. 5 — cunoscută sub numele de «Calea orezului» — și

acțiuni «moralmente de neapărat»

Recenta bombardare a unor cartiere populate ale capitalei R.D.Vietnam — orașul Hanoi — în cursul căreia a fost distrus sediul delegației generale franceze, a produs puternice reacții de protest în întreaga lume. În comentariile a numeroase ziare se remarcă faptul că «era dificil să se aleagă un moment atât de inoportun pentru a lansa un raid în însuși centrul capitalei vietnameze» («Combat», Paris). Londonezul «Times» scrie de asemenea că «este dificil de imaginat, într-un asemenea moment, un act de război mai stupid, mai provocator față de Vietnamul de Nord, care vine în același timp să contrazică politica de căutare a unei reglementări despre care vorbește președintele Nixon».

În medalion: Pierre Susini, delegatul general al guvernului francez la Hanoi, care și-a pierdut viața în urma bombardării sediului delegației franceze.

«s-a întîmplat la Koblenz»

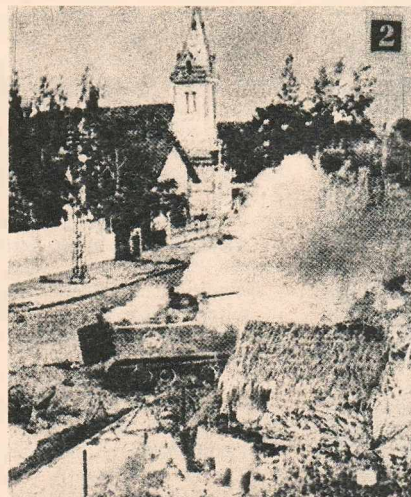
Înainte încă de a fi fost terminat, podul peste Rin de la Koblenz (R.F. a Germaniei) s-a prăbușit a doua oară. Primul accident pe șantierul podului a fost înregistrat în noiembrie 1971, cînd un segment lung de 54 metri s-a prăbușit în fluviu peste un ponton plutitor, omorînd 13 persoane. Al doilea a survenit în octombrie 1972, cînd lucrările ajunseseră în fază finală. Se turna beton într-un cofraj de lemn, cînd podul s-a desfăcut în două. 6 muncitori s-au prăbușit în gol. Cauzele celor două accidente nu au, se pare, nici o legătură între ele. Ultimul s-ar putea datora — după cum s-a constatat — unor deficiențe la cofrare sau în construcția unuia dintre stîlpii de susținere. Cercetările experților au stabilit însă că toate normele pentru construcții de acest gen fuseseră respectate și că prevederilor de securitate a muncii li se adăugaseră chiar măsuri suplimentare. «Dar — se arată în revista «Stern» — ceea ce nu era în ordine erau înseși normele de construcție care, potrivit opiniei experților, trebuie revăzute. Odată cu apariția unor metode noi de construcție, normele elaborate cu 20 de ani în urmă au devenit caduce...». În fotografie: ruinele podului.

au reușit să-și instaleze avanposturile în împrejurimile orașului Phnom Penh.

Iată două fotografii care redau aspecte din timpul atacului detașamentelor populare la intrarea și în centrul orașului:

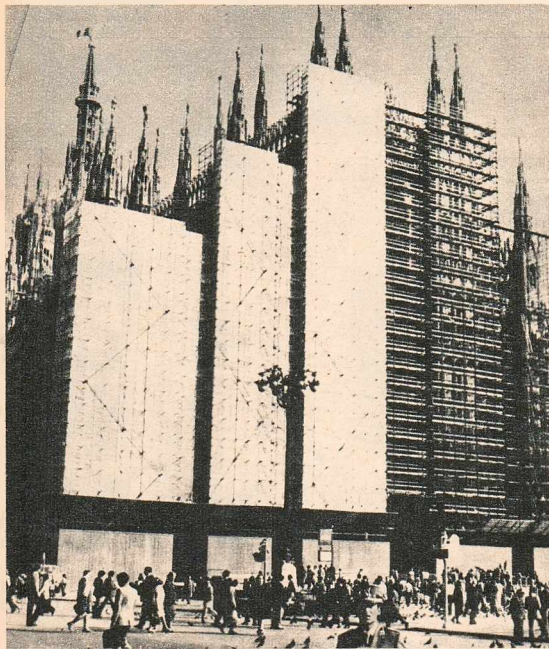
1) Înainte de a pătrunde în Phnom Penh, o unitate de șoc a aruncat în aer podul de pe râul Tonle Sap.

2) Primele explozii care au zguduit orașul s-au produs la 200 m de ambasada franceză, într-unul din cartierele centrale. În timpul operațiunilor, trupele lui Lon Nol au suferit pierderi importante, nefiind în stare să împiedice acțiunea patrioților înarmați.

glob comentat foto

MILANO

dileme în jurul domului

Celebrul Dom din Milano, monumentul-simbol al Lombardiei, se află în curs de restaurare. În Piața Domului și în zonele înconjurătoare circulația automobilelor a fost interzisă pentru un timp nedeterminat. Măsurile se impuneau neîntârziat: Domul e în pericol. Urmelor lăsate de trecerea a șase secole de existență li s-au adăugat daune aduse de circulația metroului și a automobilelor. Întreaga zonă din jurul monumentului suferă în ultimii ani un proces de scufundare, din cauza folosirii iraționale a apei provenite din pânzele freatice. În aceste condiții Domul devine deosebit de sensibil la orice vibrație. Clădirea se înclină. Pentru soluționarea situației, experții italieni au propus construirea unor străzi elastice, pe suporturi de cauciuc.

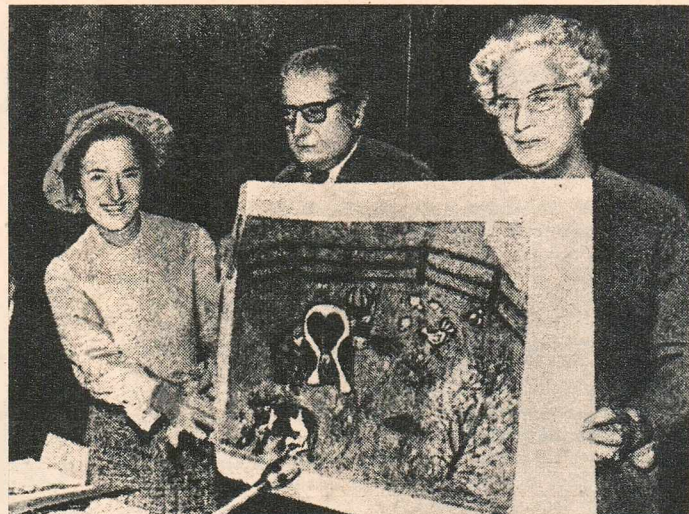
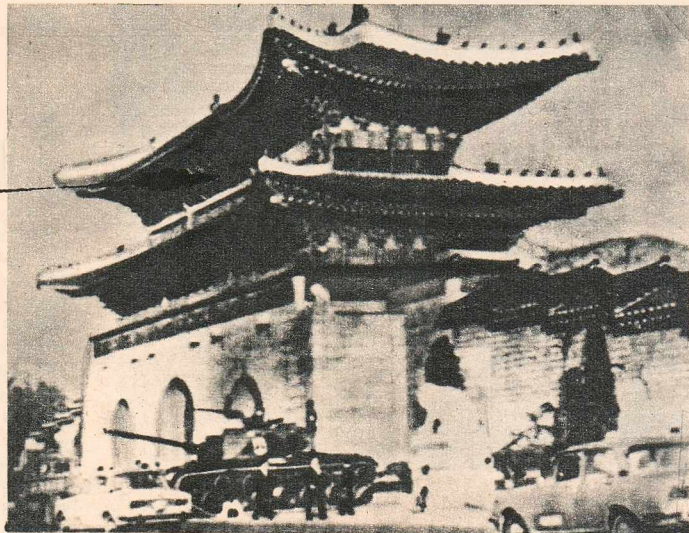
seul: legea marțială

Imaginea transmisă de agențiile de presă în aceste zile din Seul ilustrează situația creată după instituirea legii marțiale în Coreea de Sud — pentru a treia oară în ultimii 11 ani. Ca urmare a acestui fapt, așa-zisa «Adunare Națională» a fost dizolvată, «Constituția» din 1962 suspendată, activitatea partidelor politice interzisă, instituțiile de învățământ superior închise, a fost instituită cenzura asupra presei, iar în jurul principalelor clădiri publice, universităților și sediilor instituțiilor centrale s-au postat trupe.

U.N.I.C.E.F.

desenele copiilor

Misiunea juriului n-a fost deloc ușoară. Printre desenele prezentate de copii din 22 de țări la concursul organizat de U.N.I.C.E.F. pe tema «Sărbătorile primăverii pe cele cinci continente» — relatează corespondentul ziarului «Figaro» — au fost numeroase compoziții pline de culoare, în care prospețimea inspirației poetice se împletea adesea cu umorul. Într-o primă fază, juriul a selecționat cîte zece compoziții din fiecare țară reprezentată, apoi a ales 22 de lucrări considerate drept cele mai realizate și, în sfîrșit, a desemnat lucrarea cîștigătoare. Ea aparține Bettinei Gutte, în vîrstă de 11 ani, din Bremen (R.F. a Germaniei), și reprezintă o fermecătoare scenă cîmpenească. În fotografie: desenul cîștigător prezentat de trei dintre membrii juriului: doamna Messmer, soția premierului francez, actorul și scriitorul Peter Ustinov și doamna Heinemann, soția președintelui R.F. a Germaniei.

realități din lumea capitalului

la limita supraviețuirii

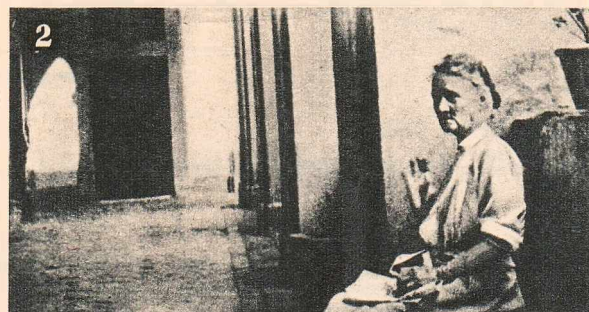
Azi, oamenii trecuți de 60 de ani reprezintă 12 la sută din populația mondială, iar în țările dezvoltate numărul lor ajunge la 20—22 la sută. Din păcate, ei continuă să fie tratați ca o povară în societățile în care totul se judecă în funcție de beneficii. «Imperative bugetare» se opun îmbunătățirii situației materiale a bătrînilor. Familia în curs de degradare le oferă din ce în ce mai puțin respectul și adăpostul de care se bucurau prin tradiție. Azilurile au devenit adevărate ghetouri în care bătrîinii sînt izolați, iar discriminarea de clasă se aplică din plin. Căci și azilurile sînt obiect de speulă, totul se plătește — și vai celor care nu au de unde. «Azilul? Ar însemna să ajung la sinucidere», mărturisește Gabriel M. unui corespondent al revistei «Nouvel Observateur». Gabriel M., fost inginer agronom, nu mai are din ce plăti chiria unei camere. Se adăpostește într-o pivniță. D-na Leroy, fostă portăreasă la Paris, beneficiază, în casa în care a lucrat, de o cămăruță. «Locatarii sînt amabili — spunea ea — dar nimeni nu vine să mă ajute». D-na Leroy, aproape orarbă, se descurcă cum poate. Mărturisește: «Uneori, tare aș vrea să mă prăpădesc...»

La Roma, o bătrînă s-a sinucis în fața Curții de conturi, după ce a încercat timp de 18 ani să obțină recunoașterea dreptului ei la o pensie. Dar cîte cazuri similare nu pot fi întîlnite zilnic în rubricile de fapte diverse ale ziarelor din țările capitaliste? Cîți bătrîni — se întreabă un corespondent al revistei italiene «Giorni» — sînt condamnați la o mizerie umiltoare, dincolo de limitele supraviețuirii fizice? Societatea căreia i-au fost odinioară utili îi exclude din viața sa, chiar și din activitățile ei colaterale, îi constrînge la inutilitate și mizerie.

Cum ar putea însă realiza acest deziderat societățile atît de puternic confruntate cu problema șomajului, a șomajului juvenil? Singura soluție — afirma cu ironie amară un pensionar parizian — ar fi să nu îmbătrînim.

Foto 1) Sînt milioane ca ei în țările capitaliste dezvoltate, milioane care, ca acești bătrîni dintr-un parc parizian, ar dori să mai fie utili.

Foto 2) Scandalul «azilurilor-fantomă» izbucnit în Italia a atras din nou atenția asupra condiției celor pe care, după o viață de muncă, nu-i așteaptă decît mizeria, materială și morală.

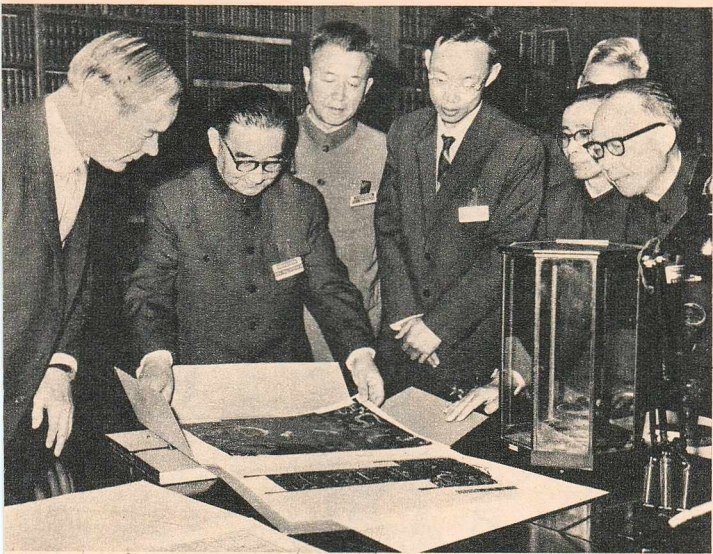

specialitatea: fraude universitare

Agenția «New York City Termpapers Inc.» — recent apărută în marele oraș american — a fost pusă în serviciul studenților bogați, dar mai puțin dotați sau doritori să evite «pierderea de timp» implicată de elaborarea lucrărilor de control și proiectelor, de rezolvarea problemelor de matematică, de redactarea disertațiilor etc. În termen de zece-patrusprezece zile de la primirea comenzii, colectivul de profesori și cercetători ai agenției livrează lucrarea solicitată contra unui preț de circa 5 dolari per pagină dactilografiată (în funcție de dificultate). «New York City Termpapers» își ia însă și măsuri de precauție, negarantînd obținerea de note maxime. Dacă specialiștii ei cad în vreo omenescă greșeală, studentului nu îi rămîne nici un drept de apel.

Oameni de știință chinezi la Londra

O delegație formată din șapte oameni de știință din Republica Populară Chineză a întreprins o vizită în Anglia, răspunzând unei invitații trimise la Pekin de Royal Society. Cu acest prilej au avut loc la Londra contacte științifice și culturale, în cadrul cărora oaspeții chinezi au luat cunoștință de o serie de activități desfășurate sub egida instituției-gază. La rîndul lor, oamenii de știință chinezi au expus aspecte privind realizări ale R.P.Chineze în domeniul științei.

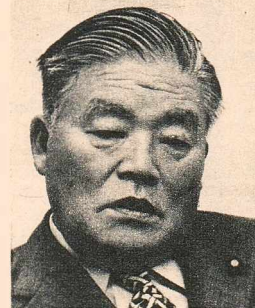
Cu prilejul primirii oficiale desfășurate la Londra, profesorul Pei-Shi-Cian, conducătorul delegației, a oferit lui Sir Alan Hodgkin, președinte al lui Royal Society, câteva albume cuprinzînd reproduceri după valoroase lucrări de artă veche chineză.

Fotografia trimisă de agenția «Keystone» redă momentul înmînării darului.

agendă

Premierul britanic Edward Heath a anunțat numirea în postul de ambasador al Marii Britanii la Paris a cunoscutului om politic și diplomat SIR CHRISTOPHER SOAMES. Se știe — amintește «International Herald Tribune» — că Soames a fost trimis în misiune specială la Paris atunci cînd Franța a acceptat în sfîrșit să deschidă porțile Pieței comune în fața Angliei. Noul ambasador este considerat ca unul dintre cei mai subtili negociatori.

Recenta întîlnire Nixon-Tanaka n-a reușit să elimine divergențele existente, destul de serioase mai ales pe tărîm economic, dintre Japonia și S.U.A. O dovadă în acest sens o constituie vizita ministrului de externe japonez, MASAYOSHI OHIRA, la Washington, cu prilejul căreia a fost abordată problema balanței comerciale japono-americane, precum și sosirea la Tokyo a reprezentantului special al președintelui Nixon, David Kennedy.

Șeicul AHMED ZAKI YAMANI, ministrul petrolului al Arabiei Saudite, a adresat o invitație reprezentanților firmelor petroliere iraniene de a examina, împreună cu experții intereselor petroliere ale Kuveitului, o serie de aspecte legate de negocierile cu marile companii occidentale, în vederea stabilirii unui punct de vedere comun în ce privește drepturile la redevențe. Se va discuta cu acest prilej și problema mării producției de țitei în anii următori.

Președintele Republicii Irlandă, EAMON DE VALERA, a împlinit zilele acestea venerabila vîrstă de 90 de ani. «The Big Old Man» (marele om bătrîn), cum îl numesc irlandezii, este considerat drept una dintre cele mai influente personalități politice din această țară. După ce a fost unul dintre conducătorii luptei armate pentru eliberarea Irlandei și timp de mulți ani prim-ministru, a devenit, în 1959, președintele republicii.

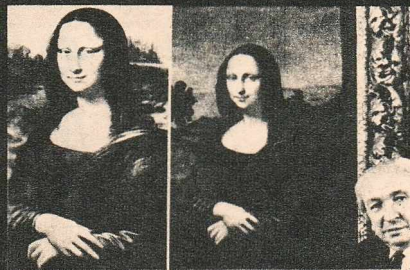
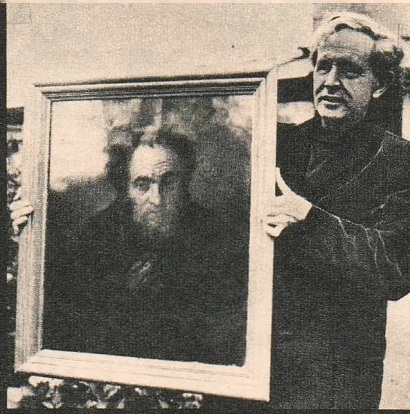
Pentru prima oară în istoria diplomației franceze, o femeie a fost numită în postul de ambasador. Este vorba de MARCELLE CAMPANA, în vîrstă de 59 de ani, desemnată ca ambasadoare a țării sale în Panama. Începîndu-și cariera diplomatică în 1945, ea a fost, pe rînd, subdirector în centrala ministerului de externe, viceconsul la Washington, prim-secretar de ambasadă în Luxemburg, consilier al delegației franceze la N.A.T.O. și consul general la Toronto.

Premiul Nobel pentru literatură pe anul 1972 a fost decernat scriitorului vest-german HEINRICH BÖLL, unul dintre cei mai larg cunoscuți și mai apreciați prozatori contemporani. Böll a publicat aproximativ 40 de romane — unele dintre ele traduse și în țara noastră. Expunerea de motive a Academiei Regale din Stockholm apreciază în opera sa «îmbinarea unei largi perspective asupra timpului său cu sensibilitatea și măiestria artistică».

Aproape concomitent, doi englezi au făcut pe experții în ale picturii să-și pună semne de întrebare cu privire la lucrări de mult intrate, definitiv, în istoria artelor. Astfel, Stowers Johnson, din Londra, fost director de școală, în prezent pensionar, afirmă că un tablou cumpărat de el, împreună cu altele șase, la o mică licitație la Kensington, pentru suma de 5 lire sterline, este un veritabil Rembrandt, «Portretul unui bătrîn». Tabloul cu aceeași denumire de la Luvru — care l-a cumpărat înainte de Revoluție de la ducele de Brissac, afirmă dl. Johnson — nu este decît o copie. «N-aveți decît să comparați mina bătrînului din cele două versiuni pentru a vă da seama că aceea de la Luvru este o copie. Tabloul meu are caracteristicile dominante pe care nu le găsești decît în adevăratele Rembrandt și modelul are această aparență de înțelepciune senină pe care doar maestrul era capabil să o redea». La rîndul său, un alt londonez, Henry Pulitzer, aflînd de intenția de a fi adusă la Londra, pentru a fi expusă, celebra «Gioconda» a lui Leonardo da Vinci, a afirmat că la Luvru nu se află decît a doua versiune a acestui tablou, prima aflîndu-se în posesia sa. În aceasta, menționează el, Gioconda apare dealtfel mai tînără. «Priviți — spune dl. Pulitzer — ea este cu mult mai seducătoare decît cea de la Luvru». Bătaia de cap revine acum experților...

capodopere necunoscute sau falsuri ?

cronica de trei secunde

PSIHOZĂ

...Dar de ce spanacul?

A murit autorul lui Popeye-marinarul, Max Fleischer — și nici așa nu mi s-a dezlegat misterul care mă torturează încă din copilărie: de ce mîncă Popeye tocmai spanac? Aflu că Fleischer a preluat personajul de la un desenator pe hîrtie, Elzie Segar, căruia nu-i plăcea deloc spanacul, ci ridichea. Segar cultiva pe pămînturile fermei sale o singură legumă: ridichea. Nici vorbă de spanac. Mai aflu că despre limbajul lui Popeye s-au scris chiar studii savante, cum ar fi cel al unui sociolog francez care a observat că marinarul cu pîpă de porumb spunea «majescate» în loc de «majestate» — și de aici savantul trîgea concluzii importante. Dar de ce spanac? De ce nu iaurt, sau tomate, sau floricelă, sau mascote, sau șnițel-pané, sau cașcaval-pané, — mîncărurile mele preferate — sau jeleuri, — «dați copiilor jeleuri!» — sau ceai de mentă, sau maioneză, sau chiar rahat? De ce spanac și nu rahat-locum, ca să nu spun nuga sau susan? De cîte ori ieșeam de la un film cu Popeye, mă duceam la simigieria din colț și — cutremurat de întrebarea: de ce spanac? — ceream discret, cu o discreție care nu m-a părăsit nici pînă azi cînd mă aflu în aceeași situație, «Dați-mi vă rog un rahat cu apă rece!» Căpătăm noi puteri, cit Popeye cu spanacul...

Nici un studiu psihanalitic cu privire la spanac. Doar neagră, în noaptea, statuia lui Popeye, în Texas, ridicată cu bani mulți de producătorii de spanac, veșnic recunosători...

METEMPSIHOZĂ

L-au operat șase medici, dintre care unul venit special de la München, de la Olimpiadă. Operația a durat cinci ore — au fost patru fracturi la piciorul stîng, rupt din senin într-o plimbare, sau cum i-am zice noi, turfiștii, într-un galop de sănătate. Dar dînsul nu e cal, e om, și ce mîndru sună acest cuvînt: Mill Reef. E un om celebru, un om extraordinar, un om cu caracter divin, care a luat trăsăturile aparente ale unui cal, dar oamenii nu s-au înșelat, metempsihoza

poate avea loc și în viața pe pămînt, nu trebuie să mori pentru a trăi un destin metempsihotic. Mill Reef trăiește deci după ce și-a rupt piciorul — dacă ar fi fost cal, un glonț i-ar fi fost de ajuns. Mill Reef se odihnește în camera sa somptuoasă, de prinț englez, cu piciorul sting dinaintea în gips. Mill Reef a dus dintotdeauna o viață princiară: orzul îi venea din Canada, orz canadian, căci cel scoțian din preajma sa îi dispăcea. Un cofetar londonez îi doza anume bomboanele de lămîie și miere, supte după toaleta de seară. Dormea, sub un baldachin, cîte 15 ore într-o tăcere de templu. Se deplasa într-un Boeing 707 însoțit de un antrenor, de un băiat de grajd, de un cizmar, de un medic și de un secretar personal. Plus potcovarul care avea într-o valiză 10 perechi de potcoave din aluminiu, în care se bătuseră inițialele regale MR.

Convalescența celui care a cîștigat derby-ul de la Epsom în '71 și «Arcul de Triumf» francez, în același an, e — la rîndul ei — superbă: mesaje de simpatie îl înconjoară, rînduri-rînduri, din cele patru vînturi. În fiecare zi sute de telegrame, cu urări de bine, mandate poștale cu sumușoarele necesare pentru cumpărarea ouălor, mîncarea sa favorită — ouă crude amestecate cu furajul. Un băiețel i-a trimis lui Mill Reef zece cenți. Un anonim i-a expediat un morcov.

Ce viață, ce viață!

În aceeași perioadă a anului 1972, un scriitor celebru ajuns la 76 de ani își trîgea un glonț în gură, hotărît să nu viețuiască orb. El o scrisese de mult: mă voi sinucide dacă viața mea nu va mai fi demnă de mine. Oamenii au rămas consternați: foarte puțini scriitori au îndrăznit să facă ceea ce au scris.

Eu, dacă aș fi Mill Reef, după ce m-aș face bine, m-aș dezgusta repede de montă, nu m-aș înmulți prin mai mult de doi mînji, și m-aș mulțumi să mă fac scriitor consecvent cu mine însumi. Căci cail, fiindcă nu scriu și nu citesc cărți, nu știu ce-i aceea sinucidere — dar pot totuși orice. Iar pentru a fi scriitor consecvent cu tine însuși îți trebuie o putere fabuloasă pe care o au numai cail fabuloși.

Radu COSAȘU

cronica satirică

de Teodor MAZILU

ce benzi ai tu,
ce benzi am eu...

Tehnica riscă să pătrundă adânc în viața psihică a unor oameni. Diverse obiecte de larg consum înlocuiesc cu succes sentimentele.

— Dacă Titi nu-și cumpără magnetofon mă despart de el definitiv.

Magnetofonul se transformă dintr-o instalație tehnică într-o trăsătură de caracter. Titi, dacă avea sentimente curate și o inimă simțitoare, își cumpăra magnetofon. Dar așa? Poți să pornești la drumul spinos al vieții cu un bărbat care nu are magnetofon? Bărbații fără magnetofon sînt teribil de afemeiați. Nu inspiră încredere.

Obiectele și noblețea de caracter se confundă ușor, devin unul și același lucru, nu mai știi unde se sfîrșește cauciucul de rezervă și unde începe delicatețea umană.

— Bărbații care au mașină sînt bărbați de casă...

De aceea mulți bărbați pornesc să cucerească femeile cu o aparatură tehnică pusă la punct. Orice pană de cauciuc, orice regres tehnic aduce inevitabil și crize sufletești.

— Dacă nu-mi schimb mașina, Geta mă părăsește.

Dar chiar și clipele de poezie tot prin mijloace tehnice se obțin. Se adună benzile de magnetofon ale celor doi îndrăgostiți și astfel se creează inefabilul mult visat.

— Ce benzi ai tu...

— Ce benzi am eu...

Se face totalul și se ajunge la concluzia că e suficient.

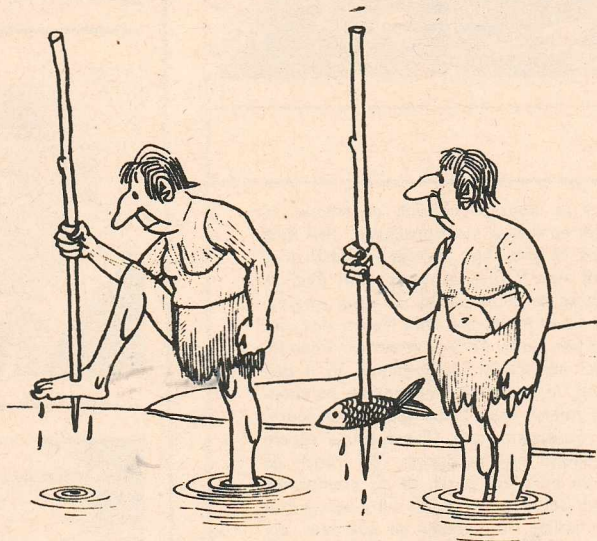
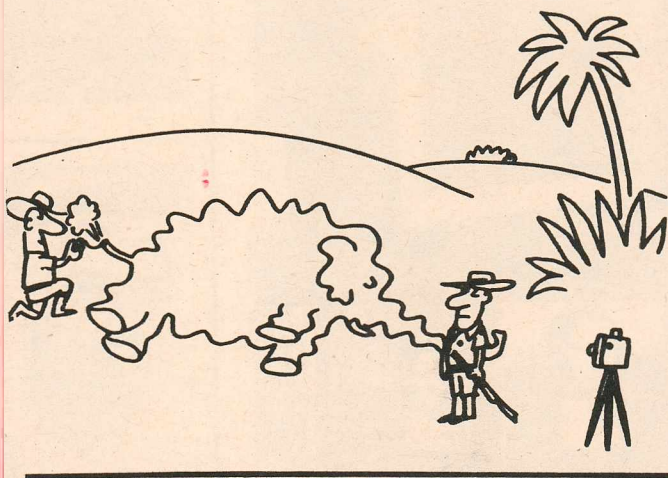
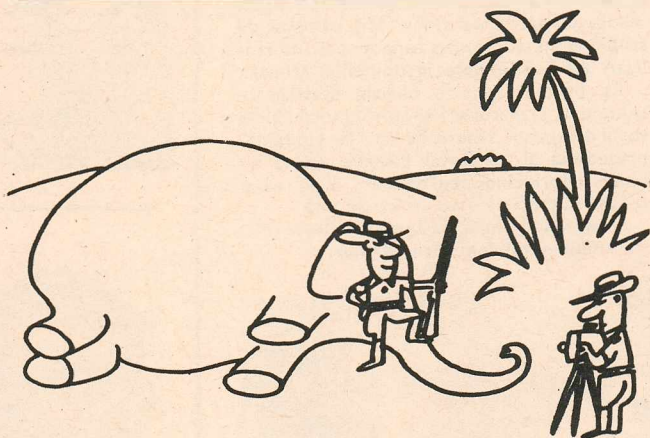
Cînd se termină banda se termină și miracolul. Ei n-au ce să-și spună. Vorbesc în numele lor Aznavour și Mina. Tace Aznavour, tac și ei. Lipsa aparaturii tehnice aduce imediat plictiseală, sfîrșitul pasiunii. De aici și goana nebună după discuri și benzi. Vor să fie aprovizionați cu inefabil pentru toată iarna. Un asemenea îndrăgostit care nu se aprovizionase din timp era în pragul deznădejdi.

— M-am dus la ea fără discurile cu Aznavour pe care-l adoră. A fost o plictiseală de moarte. Mi-a zis să nu-i calc pragul fără discuri.

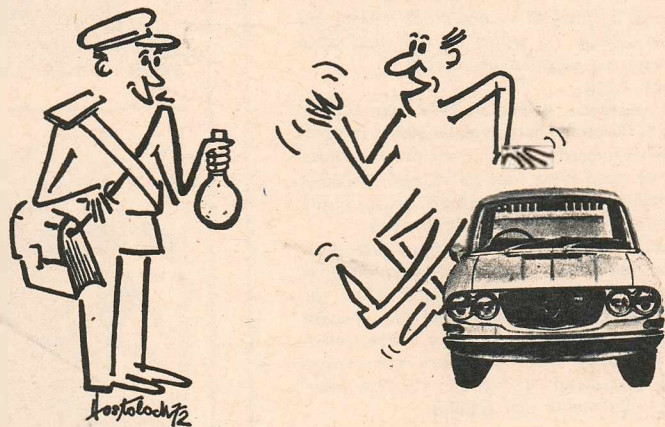
O, sărmani îndrăgostiți, dacă speranța voastră e magnetofonul cu Aznavour...

umor

DE PESTE HOTARE

SORIN POSTOLACHE

— Sînt cu mașina, nu mai pot să beau și fiola asta.

DOAMNA TOAMNĂ...

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
2											
3											
4											
5											
6											
7											
8											
9											
10											
11											
12											

ORIZONTAL: 1) Ieftină și dulceagă nostalgie estivală — Un fel de toaletă podgoreană. 2) Toamna... (pl.). 3) ...se numără... — ...bobocii (reg.). 4) Miniciolan — Îi tot plouă... 5) Cu febre de sezon — Mijloace de transport pentru vînători (cu ham!). 6) Repetiție din toamnă! — Zile de toamnă... 7) ...inchise (sing.). 8) Actor fără nici un act! — Mai mult decît simpatizat, mai puțin decît adorat — A face să stea la un loc. 9) Din garderoba toamnei — Miezul unui fruct! — Materie primă pentru gogoși în devenire. 10) Are tuse măgărească... — Nașa unei luni de toamnă. 11) Își reiau activitatea competițională (fem.) — În plină campanie de recoltare. 12) Fructele... ceaiului — O porție mai mică de pastură!

VERTICAL: 1) Se îngrașă după cules — Luat peste pi-

cior... prin prisma temei — Scule! 2) A se pregăti de ploaie — Toamna în plină lumină... 3) Stropiți cu lacrima nopții (rar) — Virf în Piatra Craiului (2 cuv.). 4) Bunuri, venituri ale statului (inv.) — Plumb... de toamnă! 5) Rampă de lansare pentru Musiu Castravete et comp. ... — ...și tot dumnealui numai bun de apreciat (pl.). 6) Specialitate de vacă — De-ale gospodăriei. 7) E bună — Moral — Vasile Popescu. 8) Careu! — Urît (nu este vorba de timp!) — Verb spus la urechea... cîinii cu turburel. 9) Cep... e în miniatură! — Puțină aramă! 10) Consoarta unui permanent încornorat — Sfirșește în septembrie. 11) Vremea fructelor coapte — Bobocii din proverb. 12) Calorii consumate la țoi — Doamna toamnă...

Toma MICHINICI

Dezlegarea jocului «VASE», apărut în numărul trecut

ORIZONTAL: 1) SOS — ASCHIE — OL. 2) ULCIOARE — TAVA. 3) CIOB — LIMFA — AP. 4) TIRBUSOANE — T. 5) SECI — P — RUSINA. 6) P — ACLAMARE — AR. 7) AC — EO — AGI — CUI. 8) LAS — CANI — FAT. 9) ADAPAT — ITALIA. 10) TACALIE — GRECI.

Traian STOICA (carte) • Magda MIHAILESCU (cinema) • Vlad MUȘATESCU (disc)

Cornel BOZBICI (plastică) • Sanda FAUR (teatru) • E. DASCĂLU (muzică și televiziune)

ce părere aveți?

Se apropie sfârșitul de an și odată cu el tradiționala anchetă a revistei noastre, a cărei reușită depinde de dv., dragi cititori. Vă rugăm deci să spuneți care sînt, după părerea dv., cei mai buni actori și cîntăreți români și străini ai anului 1972, precum și care sînt cele mai bune filme pe care le-ați văzut în 1972.

Răspunsurile — care vor fi trimise pe adresa redacției pînă la data de 1 decembrie 1972, cu mențiunea pe plic: Pentru ancheta «Flacării» — trebuie să cuprindă opiniile dv., separate, în legătură cu:

- 1) cel mai bun actor român de film
- 2) cea mai bună actriță româncă de film
- 3) cel mai bun actor străin de film
- 4) cea mai bună actriță străină de film
- 5) cel mai bun film românesc
- 6) cel mai bun film străin
- 7) cel mai bun actor român de teatru
- 8) cea mai bună actriță româncă de teatru
- 9) cel mai bun interpret român de muzică ușoară
- 10) cea mai bună interpretă româncă de muzică ușoară
- 11) cel mai bun interpret român de muzică populară
- 12) cea mai bună interpretă româncă de muzică populară
- 13) cel mai bun serial de televiziune
- 14) cel mai bun actor (actriță) sau prezentator (prezentatoare) la televiziune.

IMPORTANT: Precizăm că TOATE întrebările de mai sus au în vedere ANUL 1972

CARTE

• Scriitorul și, atîta timp, colegul nostru de redacție Maria Arsene a împlinit, zilele acestea, vîrsta de 65 de ani și o jumătate de veac de activitate. Scrisul continuu militant, de adîncă umanitate, i-a adus în timpul teroarei fasciste ani de lagăr și închisori. La acest popas, îi dorim scriitorului și colegului nostru ani mulți și fertili în creație.

• Costin Murgescu: **David Ricardo în Anglia revoluției industriale**. O «biografie a teoriilor ricardiene» care răspunde cu claritate la cîteva întrebări esențiale privitoare la opera marelui economist și om politic englez. Geneza operei, raportul ei cu teoria lui Adam Smith și premisele teoretice pe care le pune pentru «marea ruptură revoluționară» realizată de Marx, cercetarea și reflectarea epocii în datele ei caracteristice, cit și alte teme, găsesc în cartea lui Costin Murgescu o dezbateră făcută într-un riguros spirit științific. Felul însă cum e ordonat materialul, structura oarecum «narativă» a cărții, eleganța stilului fac ca paginile de erudiție ale cărții să fie parcurse nu numai profitabil, dar și cu reală plăcere (Editura științifică).

• Menționăm cîteva apariții la Editura Univers:

— Masivul și prestigiosul volum: **Istoria literaturii germane** (de la începuturi pînă în prezent) de Fritz Martini. În românește de Eugen Filotti și Adrian Hass. Cuvînt înainte de Liviu Rusu. Studiu critic de Tudor Olteanu.

— O selecție de texte datorate valorosului critic literar marxist Franz Mehring în **Pagini despre literatura germană**. În românește de Emanuel Mihail. Prefață de Jean Livescu.

— În colecția «Clasicii literaturii universale» — volumul de povestiri **Fantoma din castelul inginerilor** de Nikolai Leskov.

• În colecția romanului istoric — **Anul 93** de Victor Hugo.

• În colecția «Romanul secolului XX» — celebrul **Cruci de lemn** de Roland Dorgelès. Prefață și traducere de Radu Albală.

• Mărturie despre societatea franceză și personajele ei între anii 1600 și 1660 în **Istoriile lui Tallemant des Réaux**. Prefață și traducere de Maria Carпов.

DISC

• Aurelian Andreescu rămîne în continuare unul dintre cei mai

agreați soliști de muzică ușoară. Recentul disc imprimat de «Electrecord» ni-l oferă pe Aurelian Andreescu interpretînd: «Love Story», «Valuri albe» (Yellow River), «Nu uita» (Honey) și «Candida». Acompaniază, în frunte cu Al. Imre, orchestra casei noastre de discuri (45-EDC-10 269).

• **Mia Dan**, un glas nou și plăcut, impune iubitorilor de muzică populară românească o nouă stea. Piese alese pentru microrecitalul de curînd apărut dovedesc din partea artistei mult bun-gust: «Deschide, bade, fereastră», «Săracă inima mea», «Fost-am două surorele» și «Cin-l-o făcut pe mîndru». Acompaniază orchestra George Vancu (45-EPC-10 254).

• **Muzică populară românească** cuprinde cîteva din cele mai renumite melodii ale folclorului nostru. Sub bagheta dirijorului Victor Predescu, orchestrele «Ciocîrlia» și a Radioteleviziunii, precum și soliștii Marin Chisăr, Constantin Dobre, Grigore Kiazim, Ion Oprea, Iosif Milu și Simion Ste-noiu, instrumentiști de faimă, interpretează, printre altele, «Hora lui Dobrică», «Ciuleandra», «Doina Oltului», «Șirba tot pe loc», «Jocul călușarilor», «Ciocîrlia», «Dorul meu e numai dor» și «Briul voinicesc» (STM-EPD-1308).

CINEMA

• **Noi trei și ciinele**. Ferme-cătoarele necazuri din lumea celor mici, dimensionate pe măsura lor, cu umor și tandrețe. Regia, Ota Koval (studiourile Barandov). Imaginea — Jan Novak. Interpreți — Helena Ruzickova, Karel Augusta, Jana Andresikova, Vaclav Postra-necky, Vaclav Kotva, Jiri Kukol, Robert Krasny, Jana Petrusova.

• **A fost odată un polițist**. Film de aventuri cu unele implicații sociale, realizat de Georges Lautner după romanul lui Richard Caron. Imaginea — Maurice Fellous.

Muzica — Eddie Vartan. Interpreți — Michel Constantin, Mireille Darc, Daniel Ivernel, Michel Lonsdale.

• **Colega mea, vrăjitoarea**. Sub acest titlu care ne amintește un mai vechi film al lui René Clair («Nevastă-mea, vrăjitoarea») se ascunde o fantezie comică, nelipsită de o discretă undă de morală binefăcătoare pentru orice muritor. Regia — Vaclav Vorlicek. Imaginea — Vladimir Novotny. Interpreți — Petra Cernocka, Jan Hrusinsky, Vlastimil Zavrel, Michel Hejny, Vladimir Mensik, Jaromir Spal, Vlastimil Hasek, Josef Blaha.

• Manifestare cinematografică de prestigiu, tradiționalele «Zile ale filmului sovietic» prilejuiesc o

Mihail Ulianov

semnificativă întîlnire cu cîteva creații recente ale cineaștilor sovietici. Filmele urmează a intra în repertoriul nostru curent: **Îmblînzirea focului** (scenariul și regia — Daniil Hrabrovički), **A venit un soldat de pe front** (regia — Nikolai Gubenko), **Tinerii** (regia — Nikolai Miskalenko), **În trecere prin Moscova** (regia — Iliia Gurin), **Egor Bulciiov și alții** (regia — Serghei Soloviev), **Sfîrșitul Liubavinilor** (regia — Leonid Golovnia), **Legenda din Rustam** (regia — Boris Kimiagarov). Festivalul înseamnă și o fericită revedere a unor mari actori sovietici: Mihail Ulianov, Kiril Lavrov, Nikolai Gubenko, Irina Mirosnicenko, Alla Larionova.

MUZICĂ

• Concertul săptămînal al Filarmonicii (3 și 4 noiembrie, Ateneu) este dirijat de **Mircea Basarab**. În program: Simfonia a II-a de Beethoven, Concertul pentru violoncel de Anatol Vieru și Valsul de Maurice Ravel. Solist — violoncelistul **Cătălin Ilea**.

• Un nou și notabil ciclu de prezentare a marilor valori ale culturii muzicale universale: «Comori ale barocului muzical». Orchestra de cameră a Filarmonicii programează Integrala Suteilor pentru orchestră de J.S. Bach. Interpret — Orchestra de cameră a Filarmonicii, concertmastru, **Avy Abramovici** (1 noiembrie, Ateneu).

• În studioul din str. Nuferilor (2 noiembrie) — concertul orchestrei simfonice a RTV, dirijor **Iosif Conta**, solist — un oaspete fidel, pianistul italian **Aldo Ciccolini**. Ascultăm în primă audiere «Poem iubirii» de Dumitru Bughici, Concertul nr. 2 pentru pian de Serghei Rahmaninov, Simfonia a III-a de A. Honnegger, cu concursul corului **Madrigal** dirijat de **Marin Constantin**.

• Beneficiari — elevii. Ciclu «Să cunoaștem mai bine orchestra și simfonia», Exemplificare — Simfonia I de Beethoven. Orchestra simfonice a Filarmonicii, dirijor **Mircea Cristescu** (Ateneu, 29 octombrie).

• Beneficiari — studenții. Orchestra simfonice a Filarmonicii, dirijor — **Ion Voicu**. În program — «Trei dansuri românești» de Theodor Rogalski, Concertul pentru vioară de Beethoven, Simfonia I de Beethoven (Ateneu, 30 octombrie).

• Beneficiari — studenții. Orchestra simfonice a Filarmonicii, dirijor — **Ion Voicu**. În program — «Trei dansuri românești» de Theodor Rogalski, Concertul pentru vioară de Beethoven, Simfonia I de Beethoven (Ateneu, 30 octombrie).

PLASTICĂ

• Comisia națională română pentru U.N.E.S.C.O. patronază o expoziție de desene și fotografii ale copiilor din Cuba, deschisă la Palatul pionierilor din București. Peste 70 de lucrări vin să ilustreze universul de gîndire și sensibila percepție a unei vîrste pentru care totul e miracol și uimire.

• **Teodor Dan** — tapiserie. Pe

ecrane monocrome artistul proiectează jocul proteic al unor forme imaginate. Fiecare tapiserie e un mic spectacol optic, întotdeauna altul, fermecător prin cromatică și prin metamorfoza motivelor, dar mai ales, poate, prin armoniile ornamentale care captivează ochiul (Galeria «Orizont»).

• La Dalles o artistă din Republica Arabă Egipt. La **Gazbia Sirry** imaginea nu este un dublu al realității percepute, ci o succesiune de simboluri sau o transcriere lirică a unor legende ale formelor. Consacrate aberațiilor optice, eseurile investighează legenda trăsăturilor animale la om, geneza imaginilor (ființe și peisaje) în pietre, legenda asemănării catedralelor gotice cu pădurile și geneza dramaturgiei peisagistice și evoluția ei de-a lungul timpului (Editura Meridiene).

• Cu «**Pictura romantică**» publicul românesc face cunoștință cu o nouă carte a istoricului de artă francez **Marcel Brion**. O gîndire originală, o interpretare plină de finețe, o expunere clară, fac din această panoramă a picturii romantice o lectură nu numai pasionantă dar și instructivă (Editura Meridiene).

• Mică senzație în lumea muzeistică: Metropolitan Museum din New York a vîndut la licitație, la 25 octombrie, 11 pinze impresioniste (doi Renoir, un Sisley, un Monet etc.). Evenimentul a contrariat multă lume, ecouri polemice apărînd chiar în «New-York Times». Americanii sînt obișnuți ca muzeele lor să cumpere opere de artă, dar nu să le vîndă...

TEATRU

• **Io, Mircea Voievod** de Dan Tărcihă (Teatrul de dramă și comedie—Constanța): spectacol inaugural al stagiunii locale (dar și al zilelor festive «Pontica '72»), montat de un invitat al teatrului constănțean, regizorul Const. Dinischiotu, specialist — cum bine se știe — în mari montări istorice.

• **Act venețian** de Camil Petrescu (Teatrul de stat-Arad): distincții regizor Gh. Milețianu, gîsind pe marginea textului camilian, într-un spectacol bine servit de actorii trupeii arădene.

• **Pe plaurile Mioritei** (ansamblul «Rapsodia română»): în aranjamentele muzicale ale compozitorului Const. Arvinte, coregrafia de excepție a lui Petre Bodeut, un foarte viu și colorat spectacol de folclor românesc, lansînd sau reconfirmînd cîteva nume de prestigiu: Ion Lăceanu, Nicolae Pirvu, Maria Butaciu, Ștefania Rareș, Elena Merișoreanu ș.a.

• Teatrul Național din Timișoara anunță viitoarele sale trei premiere: **Alegere** de Arbuzov, în regia lui Sergiu Savin, **Șantajul** de Claude Spaak, în regia lui Dan Alexandrescu, și **Despre unele lipsuri, neajunsuri și deficiențe în domeniul dragostei** de Al. Mirodan, din nou sub semnătura regizorală a lui Sergiu Savin.

• **Hanul piraiților** de I. Grinevici (Teatrul de revistă și comedie «Ion Vasilescu»): comedie satirică de «actualitate», calchiată (premeditat?) pe schema unei celebre comedii clasice, încercînd să lovească vulgaritatea cu armele vulgarității dar dîndu-i pînă la urmă — vai! — cîștig de cauză și nedepășind zborul jos printre oameni și situații joase. Cîteva apariții actoricești bune: Mihaela Dumbravă, Ion Duțu (excellent!), Alex. Giugaru, Sorin Gheorghiu, Dinu Cezar. Regia: Nicolae Frunzetti.

TV

ÎN ACTUALITATE. Reportajul vizitei tovarășului **Nicolae Ceaușescu în Belgia și Luxemburg** (duminică, ora 20.00) • Informații de pe fronturile marii întreceri în cinstea Republicii (zilele în cuprinsul **Telediscului**) • **Comentariu la 40 de steme**: Cluj (marți), Constanța (joi).

REPORTAJ-ANCHETĂ — Eroul Muncii Socialiste, minerul Petre Constantin în **Prim plan** (luni, ora 20.20) • Despre «Arhitectura de început» în ciclul **Bucureștii necunoscut** (joi, ora 21.25, pr. 2).

DEZBATERI. O temă de larg interes — urbanizarea — în dezbaterile emisiunii **Semnificații** (miercuri, ora 18.15) • **Cărți și idei** programează o discuție asupra volumului «Eficiență și creșterea economică» (miercuri, ora 21.45, pr. 2).

ȘTIINȚĂ. Școala viitorului (marți, ora 20.40) • În ciclul «Istoria civilizațiilor» al **Universității TV** — Grecia clasică (vineri, ora 21.50).

LITERATURĂ. Un ciclu «Sadoveanu — exponent al spiritualității românești» la **Biblioteca pentru toți** (vineri, ora 20.25, pr. 2) • Versuri de dragoste de Shakespeare, Esenin, Baudelaire, Eminescu, Rilke, Blaga (sîmbătă, ora 20.00).

TEATRU. «Cu tot ce am, aparțin acestui pămînt» — spectacol omagial închinat aniversării Republicii de Teatrul dramatic din Brașov (marți, ora 20.25) • **Teatru scurt**: «Între filologii» de D.D. Pătrășcanu, cu Teatrul «Al. Davila» din Pitești (joi, ora 21.45, pr. 2).

FILM. Henry Fonda, Anthony Perkins în «Steaua de tinichea» (duminică, ora 21.00) • **La Telematecă** «Generalul Della Rovere» de R. Rossellini cu Vittorio de Sica și Sandra Milo (miercuri, ora 20.20) • O ecranizare după Mihail Șolohov — «Poveste de pe Don» (vineri, ora 20.20).

MUZICĂ. **Opera în concert** — «Tristan și Izolda» (duminică, ora 20.25, pr. 2) • Selecțiuni din Festivalul Chopin — Varșovia 1972 (luni, ora 22.10, pr. 2) • **Passacaglia de Haendel și Simfonia nr. 36** (Linz) de Mozart (vineri, ora 21.30, pr. 2) • Ion Voicu interpretează «Simfonia spaniolă» de Lalo (sîmbătă, ora 17.30, pr. 2).

FOLCLOR. Cîntă Irina Loghin (duminică, ora 20.45) • Cîntec și joc sucevean (sîmbătă, ora 16.40, pr. 2).

DIVERTISMENT. **Steaua fără nume** în ediție nouă (luni, ora 21.30) • Cu Mihai Constantinescu, Melania Cîrje, Mihaela Mihai, Olimpia Panciu, George Grigoriu în **Diversivmentul de sîmbătă** (ora 21.50).

SPORT. **Fotbal**: România-Albania (duminică, ora 17.25) • **Baschet**: Dinamo-Knorr Helsinki în C.C.E. (sîmbătă, ora 22.55).

PRONO

Pronosticul cronicarului sportiv EFTIMIE IONESCU la **Concursul Pronosport** — etapa din 29 octombrie 1972

I. România (A)-Albania (A)	1
II. Albania (tin.)-România (tin.)	1, x
III. Atalanta-Verona	1
IV. Fiorentina-Torino	1, x
V. Inter-Cagliari	1, x
VI. Juventus-Milan	1, x, 2
VII. Lanerossi-Lazio	x
VIII. Palermo-Sampdoria	1
IX. Roma-Napoli	1
X. Ternana-Bologna	1, x
XI. Lecco-Catanzaro	1
XII. Reggiana-Cesena	1
XIII. Taranto-Catania	1

PREȚUL REVISTEI: 3 LEI

flacăra **F** *album*

CONSTANȚA CÎMPEANU, întotdeauna o prezență incântătoare pe scena Operetei.

Fotografie de S. STEINER

